การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ธีรภัทร์ ทองเพ็ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ธีรภัทร์ ทองเพ็ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2566

PARTICIPATION OF COMMUNITY COMMITTEES IN LOCAL DEVELOPMENT ACCORDING TO THE BALA 4 IN KRATHUM BAEN DISTRICT SAMUT SAKHON PROVINCE

TEERAPAT TONGPENG

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE MASTER DEGREE OF POLITICAL SCIENCE
FACULTY OF SOCIAL SCIENCES
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2023

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร**
ชื่อนักศึกษา	:	**ธีรภัทร์ ทองเพ็ง**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต**
พุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**รองศาสตราจารย์ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก**

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

คณบดีคณะสังคมศาสตร์ .....

(พระมหาสุรไกร ชินพุทธิสิริ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา คล้ายเดช)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....

(รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก)

กรรมการ .....

(ดร. สมภพ ระงับทุกข์)

กรรมการ .....

(ดร. ฐากูร หอมกลิ่น)

กรรมการ .....

(ดร. เกษฎา ผาทอง)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic	:	Participation of Community Committees in Local Development According to the Bala 4 in Krathum Baen District Samut Sakhon Province
Student's Name	:	Teerapat Tongpeng
Degree Sought	:	Master of Political Sciences
Anno Domini	:	2023
Advisor	:	Assoc. Prof. Dr. Sukit Chaimusik

Accepted by the Faculty of Social Sciences, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master Degree of Political Science.

Dean of Faculty of Social Sciences .....
(Phramaha Surakrai Jinabuddhisiri)

Thematic Committee :

Chairman .....
(Asst. Prof. Dr. Panya Klaydesh)

Member (Advisor) .....
(Assoc. Prof. Dr. Sukit Chaimusik)

Member .....
(Dr. Sompop Rangubtook)

Member .....
(Dr. Thakul Homklin)

Member .....
(Dr. Ketsada Phathong)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร**
ชื่อนักศึกษา	:	**ธีรภัทร์ ทองเพ็ง**
ชื่อปริญญา	:	**รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต**
พุทธศักราช	:	**2566**
อาจารย์ที่ปรึกษา	:	**รองศาสตราจารย์ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก**

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล 3) เพื่อสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ กลุมตัวอยางที่ใชในการวิจัยเชิงปริมาณ คณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 214 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการตามสูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) การวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณเชิงลึก (In-depth interview) ผูที่มีบทบาทสำคัญจำนวน 5 คน (Key Informants) การวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 สถิติที่ใชในการวิเคราะหไดแก การแจกแจงความถี่ (Frequency) คารอยละ (Percentage) คาเฉลี่ย (Mean; X) คาสวนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation, S.D.) และทดสอบสมมติฐาน T-test และ F-test คาสถิติ ANOVA หากพบความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe′) แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1) การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3) ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ตามหลักพละ 4 คือ การหาสาเหตุของปัญหาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ เช่น การลงพื้นที่ ซึ่งต้องใช้วิริยพละ (ความเพียร) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามหลักพละ 4 คือ การเปิดเผย ประชาสัมพันธ์ถึงวันที่นัดประชาคม ตลอดจนวาระการประชุม หรือเนื้อหาต่าง ๆ ตามหลักพละ 4 คือ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน คือ การเลือกสรรสมาชิกชุมชนที่มีความสามารถตรงกับงาน ตามหลักพละ 4 คือ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ คือ อาจจะเป็นในรูปของนามธรรม เช่น ความสามัคคีที่เกิดขึ้น การรู้จักเสียสละ ตามหลักพละ 4 คือ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การพัฒนาโครงการต่อไปหรือยุติโครงการต่าง ๆ ก็ต้องยึดถือผลประโยชน์ของสมาชิกชุมชนเป็นที่ตั้ง ตามหลักพละ 4 คือ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์)

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วม**,** คณะกรรมการชุมชน**,** พัฒนาท้องถิ่น, หลักธรรมพละ4

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดีเพราะอาศัยองค์กร และบุคคลหลายฝ่ายโดยเฉพาะมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ได้อนุมัติให้การทำวิจัยเรื่องนี้ ขอบคุณ ดร.สมภพ ระงับทุกข์, ดร.ฐากูร หอมกลิ่น, ดร.เกษฎา ผาทอง, ดร.นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล, ดร.อารดา ฉิมมากูร, ผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ขอกราบขอบพระคุณสถาบันวิจัยญาณสังวร มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย พระเทพวัชรเมธี, ผศ.ดร.อธิการบดี และ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นผู้อุปการะสนับสนุนด้านการวิชาความรู้ตลอดจนให้คำแนะนำเป็นอย่างดีเสมอมาในการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พิเศษ ดร. สุกิจ ชัยมุสิก อาจารย์ที่ปรึกษา และคณะอาจารย์รัฐศาสตร์ที่เป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาและตรวจสอบ และแก้ไขแบบสอบถาม อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาชี้แนะแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ขอบคุณคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่เอื้อเฟื้อสถานที่ และเวลาในการทำวิจัย รวมทั้งเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่เมตตาคอยให้กำลังใจ ให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบเอกสาร

ขอบคุณห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยที่เอื้อเฟื้อสถานที่ในการค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารงาน ตลอดจนเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองท้องถิ่น บุคลากร และคณะกรรมการชุมชนทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

ขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ให้โอกาสพร้อมทั้งให้การสนับสนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้กรุณาติดต่อประสานงาน จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ธีรภัทร์ ทองเพ็ง

สารบัญ

		หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย		**ง**
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ		**ฉ**
กิตติกรรมประกาศ		**ซ**
สารบัญคำย่อ		**ฌ**
สารบัญ		**ญ**
สารบัญตาราง		**ฐ**
สารบัญภาพ		**บ**
บทที่ 1 บทนำ		**1**
1.1	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2	ข้อตกลงเบื้องต้น	3
1.2	คำถามของการวิจัย	4
1.3	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.4	สมมติฐานการวิจัย	4
1.5	ขอบเขตของการวิจัย	5
1.6	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	6
1.7	นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง		**9**
2.1	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	9
2.2	แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการชุมชน	17
2.3	แนวคิดเกี่ยวกับหลักพละ 4	26
2.4	แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น	32
2.5	แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอกระทุ่มแบน	46
2.6	แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4	49
2.7	บริบทพื้นที่ที่ทำการวิจัย	50
2.8	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	53
2.9	สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	58

สารบัญ (ต่อ)

		หน้า
บทที่ 3	**วิธีดำเนินการวิจัย**	**59**
3.1	วิธีและขั้นตอนในการวิจัย	59
3.2	ระเบียบวิธีการวิจัย	60
3.3	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	61
3.4	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	63
3.5	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	63
3.6	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	65
3.7	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	67
3.8	การวิเคราะห์ข้อมูล	68
3.9	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	69
บทที่ 4	**ผลการวิเคราะห์ข้อมูล**	**72**
4.1	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	72
4.2	ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	73
4.3	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
บทที่ 5	**สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ**	**131**
5.1	สรุปผลการวิจัย	132
5.2	อภิปรายผลการวิจัย	137
5.3	ข้อเสนอแนะ	150
บรรณานุกรม		**153**
ภาคผนวก		**160**
ภาคผนวก ก	รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	161
ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ IOC	163
ภาคผนวก ค	แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์	169
ภาคผนวก ง	รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	182
ภาคผนวก จ	หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูล	184
ภาคผนวก ฉ	หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือแจกแบบสอบถาม Tryout	188

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ภาคผนวก ซ การวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of Congruence)..... 190
ภาคผนวก ฌ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม..... 202
ภาคผนวก ญ ภาพประกอบการสัมภาษณ์..... 205
ประวัติผู้วิจัย..... 208

มหามกุฏราชวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.1	จำนวนหมู่บ้านและชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน.....	3
2.1	เปรียบเทียบลักษณะสำคัญของชุมชนและท้องถิ่น.....	39
2.2	เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของท้องถิ่นและชุมชน.....	42
3.1	แสดงแบบสัดส่วนประชากร.....	62
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ.....	73
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ.....	74
4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา	74
4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ.....	75
4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อเดือน..	75
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน.....	76
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา.....	77
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	78
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	79
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์....	80
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่ **หน้า**

4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ..... 82

4.13 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ..... 83

4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามเพศ..... 83

4.15 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามเพศ..... 84

4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ..... 84

4.17 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ..... 85

4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามเพศ..... 85

4.19 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามเพศ..... 86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.20	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ.....	86
4.21	แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ.....	87
4.22	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามเพศ...	87
4.23	แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามเพศ.....	88
4.24	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอายุ.....	88
4.25	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอายุ.....	89
4.26	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามอายุ.....	89
4.27	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามอายุ.....	90
4.28	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.29	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ.....	91
4.30	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ....	91
4.31	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ.....	92
4.32	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ.....	92
4.33	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ.....	93
4.34	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามอายุ.....	93
4.35	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามอายุ.....	94
4.36	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	94
4.37	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	95

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.38	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามระดับการศึกษา	95
4.39	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามระดับการศึกษา	96
4.40	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา	96
4.41	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา	97
4.42	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา	98
4.43	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา	99
4.44	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา	99

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.45	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา	100
4.46	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา	100
4.47	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา	101
4.48	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอาชีพ	102
4.49	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอาชีพ	103
4.50	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามอาชีพ	103
4.51	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามอาชีพ	104
4.52	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.53	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ.....	105
4.54	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามอาชีพ..	105
4.55	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามอาชีพ.....	106
4.56	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ.....	107
4.57	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ.....	107
4.58	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามอาชีพ..	108
4.59	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามอาชีพ.....	109
4.60	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	109
4.61	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.62	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	110
4.63	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	111
4.64	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	111
4.65	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	112
4.66	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน...	112
4.67	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	113
4.68	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	114
4.69	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	114

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.70	แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน	115
4.71	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	116
4.72	สรุปผลการทดสอบสมมุติฐาน.....	116
4.73	แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา.....	117
4.74	แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	118
4.75	แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	118
4.76	แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์.....	119
4.77	แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....	119
4.78	ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา.....	123
4.79	ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ.....	126

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.80	ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน.....	130
4.81	ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์.....	133
4.82	ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล.....	137

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	58
1	สัมภาษณ์ นายอนุลักษณ์ เม่าแพ้ว สมาชิกสภาเทศบาลนครอ้อมน้อย เขต 2.....	206
2	สัมภาษณ์ นายถวิล ยวนแมร์ ประธานคณะกรรมการชุมชน.....	206
3	สัมภาษณ์ นายปภัฒน์ ดำเนินวุธ รองประธานคณะกรรมการชุมชน.....	206
4	สัมภาษณ์ นายสมควร จงรักภิญโญกุล คณะกรรมการชุมชน ฝ่ายป้องกันความสงบเรียบร้อย.....	207
5	สัมภาษณ์ นายพยูร รามัญอุดม คณะกรรมการชุมชน ฝ่ายดูแลผู้สูงอายุ.....	207

ABSTRACT

Thesis Topic	:	**Participation of Community Committees in Local Development According to the Bala 4 in Krathum Baen District Samut Sakhon Province**
Student's Name	:	Teerapat Tongpeng
Degree Sought	:	**Master of Political Sciences**
Anno Domini	:	**2023**
Advisor	:	**Assoc. Prof. Dr. Sukit Chaimusik**

This research has the following objectives: 1) to study the participation of community committees in local development according to the Bala 4 in Krathumbaen District. Samut Sakhon Province. 2) to compare the participation of community committees in local development according to the Bala 4 in Kratumban District. Samut Sakhon Province Classified by personal status 3) to interview the suggestions for the community committee's participation in local development according to the Bala 4 in Krathumbaen District. Samut Sakhon Province. It was a mixed research, both quantitative and qualitative. The tools used were questionnaires and interviews. The sample group used in the quantitative research was the sample group used in the research, namely the community committee in Krathumbaen district. Samut Sakhon Province, totaling 214 people, which was determined by the sample size by Taro Yamane's calculation method. Qualitative research by in-depth interview. with 5 key roles (Key Informants) Quantitative Research It was a questionnaire with a 5-point estimation scale, 30 items, with a confidence level of $\bar{0}.87$ for the entire issue. Distribution of frequency (Frequency), Percentage (Mean; X), Standard deviation (S.D.) and test the hypothesis T-test and F-test. ANOVA statistical value, if any difference was found, will be tested individually by Scheffé method, then analyzed and processed by computer.

The results showed that:

1) Participation of community committees in local development according to the Bala 4 in Krathumbaen District Samut Sakhon Province Overall, it was at a high

level. when considering side by side Sorted by the average from the highest to the lowest three order as follows. The aspect with the highest average value was the participation in receiving benefits, followed by the participation in decision-making. and participation in operations and the aspect with the least average was the aspect of participation in the evaluation.

2) The results of the hypothesis test found that community committees with different genders, ages, education levels, occupations and monthly incomes. Participate in local development according to the Bala 4 in Krathumbaen District. Samut Sakhon Province overall was not different not in accordance with the assumptions set

3) An Interview on Community Committee Participation Guidelines for Local Development Based on Bala 4 in Krathumbaen District Samut Sakhon Province Thinking about finding the cause of the problem, according to the Bala 4, was finding the cause of the problem from reliable sources, such as fieldwork, which requires Wi riy Pala (power of energy or diligence). Participation in decision-making according to the Bala 4 It is public relations disclosure until the date of the meeting of the community. as well as the agenda or various contents according to the Bala 4, namely Anavajjabhala (honest power) ; participation in the operation was the selection of community members who have the ability to match the work according to the Bala 4, namely Pa̱ẏẏa Pala (power of wisdom); Participate in receiving benefits, that is, it may be in the form of an abstract, such as unity that occurs. Knowing to sacrifice, according to the Bala 4, namely Sanghapha (power of assistance). Participation in the evaluation was further project development. Or stop various projects, must adhere to the interests of community members as the location based on the Bala 4, namely Sangkha Pala (power of assistance).

Keywords : Participation, community committee, local development, Principles of Bala 4

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญของไทยเช่นเดียวกับนานาอารยประเทศ เริ่มตั้งแต่รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2492 ที่มีบทบัญญัติรับรองหลักการเกี่ยวกับหลักการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น ต่อมารัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2511 จึงได้บัญญัติเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายแห่งรัฐ และมีวิวัฒนาการเรื่อยมาจนกระทั่งถึง รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ที่มีบทบัญญัติเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้อย่างก้าวหน้า ทันสมัย และสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจมากที่สุด (สถาบันพระปกเกล้า, 2547, หน้า 2) รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวด 14 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สารวุฒิสภา, 2563) ดังนั้นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้รู้จักปกครองตนเองและรู้จักแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน เป็นกระบวนการทำงานที่เป็นประชาธิปไตย เคารพสิทธิส่วนบุคคล ตลอดจนความเสมอภาคในการดำรงชีวิต ในปัจจุบันการบริหารงานของเทศบาลต้องมีการแบ่งเขตออกเป็นชุมชนต่าง ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นผ่านทางตัวแทนของประชาชนที่เรียกว่า “คณะกรรมการชุมชน” (กรมพัฒนาชุมชน, 2545) มีที่มา และหน้าที่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 (ราชกิจจานุเบกษา, 2564)

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีมาหลายยุคหลายสมัย และสอดคล้องกับหลักกระจายอำนาจดังที่กล่าวมาข้างต้น เป็นส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านคณะกรรมการชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหา และพัฒนาท้องถิ่นของตนอย่างยั่งยืน แต่ถึงอย่างไรการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนโดยทั่วไปมักจะออกมาในรูปของการถูกชักชวนให้ร่วมมือทำงานกับเทศบาลในการช่วยทำ ช่วยออกแรง ช่วยมาร่วมประชุม และให้ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับหลักการอย่างที่ควรจะเป็น (โกวิทยพวงงาม, 2548) ปัญหาที่พบ ในด้านการคิดค้นและหาสาเหตุของปัญหา อาจไม่ได้มีการลงสำรวจพื้นที่จริง หรือศึกษาจากข้อมูลในอดีตมากพอ ในด้านการตัดสินใจ ไม่ได้ชี้แจงให้ชัดเจน และทั่วถึงในการประชุมประชาคมในขั้นตอนดำเนินงาน ใช้งบประมาณเพื่อกระทำการในกิจกรรมได้ไม่สมเหตุสมผลมากพอ ทำให้สืบเนื่องมาในด้านการรับผลประโยชน์ เพราะโครงการอาจไม่ตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิกชุมชนมากพอ ตลอดจนการประเมินผลกิจกรรม ที่ข้อมูลผลลัพธ์อาจถูกบิดเบือนได้ สภาพเช่นนี้จึงไม

ใช่การมีส่วนร่วมตามความหมายที่แท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำหลักธรรมพละ 4 ซึ่งถือว่าเป็นคำสอนที่เน้นให้การปฏิบัติงาน หรือการบริหารงานอยู่บนฐานแห่งความสำเร็จตามประสงค์ สามารถเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน ความหมายอีกนัยหนึ่งของหลักพละ 4 คือธรรมอันเป็นกำลัง, ธรรมอันเป็นพลังทำให้ดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ ไม่หวั่นต่อภัยทุกอย่าง และทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข (พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), 2546) มาใช้ส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบัน เช่น การพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้ความรู้ ความสามารถ (ปัญญาพละ) ความมานะ มุ่งมั่น อดทนต่อแรงกดดันและความยากลำบากต่าง ๆ (วิริยพละ) ซื่อสัตย์ สุจริต (อนวัชชพละ) และมีความโอบอ้อมอารี มีมนุษย์สัมพันธ์ดี ตลอดจนการยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี (สังคหพละ)

ในเขตอำเภอกระทุ่มแบนมีการจัดตั้งคณะกรรมการชุมชนขึ้นทั้งหมด 51 ชุมชน เมื่อพิจารณาตามเหตุผลข้างต้นทำให้เห็นได้ว่า คณะกรรมการชุมชนเป็นผู้มีหน้าที่ในการปกครอง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน พัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนแบ่งเบาภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยสมัยใหม่ เพราะการที่ท้องถิ่นจะพัฒนาไปในทิศทางใดจำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์หรือภาพในอนาคต และแปลงมาสู่การปฏิบัติ ซึ่งนอกจากจะทำให้ปัญหาและความต้องการได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสมแล้ว ยังเป็นการบริหารทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด (สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ, 2548, หน้า 115) เนื่องจากคณะกรรมการชุมชนใกล้ชิด มีส่วนร่วม และมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาของชุมชนมากที่สุด หากเกิดข้อบกพร่อง หรือปัญหา ย่อมเป็นการยากที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ (ธนวัฒน์ คำภีรลานนท์, 2550) ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าหลักพละ 4 สามารถเป็นแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ได้หรือไม่ อย่างไรบ้าง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวคือแรงจูงใจให้ผู้วิจัยทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งหลักพละ 4 เป็นคุณธรรมที่จะส่งเสริมให้คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลที่มุ่งหมายได้แก่ ด้านปัญญาพละ คือ รู้จักใช้ปัญญา ความสามารถ ในบริหารงานอย่างเหมาะสม ด้านวิริยพละ คือ ความไม่ย่อท้อต่อหน้าที่ของตน ด้านอนวัชชพละ คือ คิดดี ทำดี ซื่อสัตย์สุจริต และด้านสังคหพละ คือ ความโอบอ้อมอารี สามารถยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี เพื่อเป็นการศึกษาแนวทางการใช้หลักพละ 4 มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ได้อย่างยั่งยืนสืบไป

1.2 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.2.1 การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเกี่ยวกับ “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ใช้การแบ่งพื้นที่วิจัยตามลักษณะการปกครอง (Administrative Unit) โดยอาศัยการพิจารณาจากพระราชบัญญัติการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 สามารถจัดแบ่งชุมชนออกได้ 6 ประเภท 1) ชุมชนหมู่บ้าน 2) ชุมชนเขตสุขาภิบาล 3) ชุมชนเขตเทศบาลตำบล 4) ชุมชนเขตเทศบาลเมือง 5) ชุมชนเขตเทศบาลนคร และ 6) ชุมชนเขตกรุงเทพมหานคร และ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564

1.2.2 ดังนั้น ในเขตอำเภอกระทุ่มแบนจะครอบคลุมเขตเทศบาลระดับ เทศบาลนคร, เทศบาลเมือง, และเทศบาลตำบลที่มีคณะกรรมการชุมชนของเขตเทศบาลรวมทั้งสิ้น 3 เขตเทศบาล ได้แก่ เทศบาลนครอ้อมน้อย, เทศบาลเมืองกระทุ่มแบน, และ เทศบาลตำบลสวนหลวง ดังตารางที่ 1.1

ตารางที่ 1.1 จำนวนหมู่บ้านและชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน (แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาครห้าปี (พ.ศ. 2561 - 2565), 2562 หน้า 4)

อำเภอ	เทศบาล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนชุมชน	อบต.	จำนวนหมู่บ้าน
กระทุ่มแบน	เทศบาลนครอ้อมน้อย		28	อบต.คลองมะเดื่อ	11
	- ต.อ้อมน้อย			อบต.แคราย	5
	เทศบาลเมืองกระทุ่มแบน		9	อบต.ท่าไม้	12
	- ต.ตลาดกระทุ่มแบน			อบต.ท่าเสา	8
	เทศบาลตำบลสวนหลวง		14	อบต.บางยาง	13
	- ต.สวนหลวง			อบต.หนองนกไข่	8
	เทศบาลตำบลดอนไก่ดี	6			
	- ต.ดอนไก่ดี				
	รวม 4 เทศบาล	**6**	**51**	**6 อบต.**	**57**

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 ต้องการทราบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร

1.3.2 ต้องการทราบผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร

1.3.3 ต้องการข้อมูลการสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นอย่างไร

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.4.1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.4.2 เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล

1.4.3 เพื่อสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.5 สมมติฐานการวิจัย

1.5.1 คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.5.2 คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.5.3 คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.5.4 คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.5.5 คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” มีรายละเอียดของขอบเขตการวิจัยดังนี้

1.6.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 459 คน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร, 2564)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 214 คน

1.6.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือรูปแบบการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น สาเหตุปัญหา
2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1.6.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร รวม 51 ชุมชน

1.6.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระยะเวลาดำเนินการตั้งแต่วันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2565 ถึงวันที่ 23 เมษายน พ.ศ. 2566

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าได้รับจากการวิจัย

1.7.1 ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.7.2 ทำให้ทราบถึงผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.7.3 ทำให้ทราบผลการสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.7.4 สามารถนำผลการวิจัยนี้นำเสนอต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อใช้ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะสำหรับการวิจัย ดังนี้

การมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น สาเหตุปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

คณะกรรมการชุมชน หมายถึง คณะที่ส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่นและเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน โดยมาจากการเลือกตั้งในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 และมีหน้าที่ดังนี้

1) คณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนและพัฒนาชุมชน การแก้ไขปัญหา และสร้างความสามัคคีของประชาชนในชุมชน

2) ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของเทศบาล

3) มีหน้าที่ช่วยเหลือเทศบาลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ การจัดบริการสาธารณะในชุมชน

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เทศบาลมอบหมาย หรือกระทรวงมหาดไทยกำหนด

การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง ขบวนการอย่างหนึ่งที่รัฐนำมาใช้เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมประชาชนให้เกิดร่วมมือในการดำเนินการปรับปรุงความเป็นอยู่ของตนเอง และเสริมสร้างท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าตามระบอบประชาธิปไตย โดยมีคณะกรรมการชุมชนซึ่งมาจากการเลือกตั้งเป็นตัวแทนประสานงานกับหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

หลักพละ 4 หมายถึง ธรรมอันเป็นกำลัง, ธรรมอันเป็นพลังทำให้ดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจไม่หวั่นต่อภัยทุกอย่าง และทำให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ประกอบด้วย

1. ปัญญาพละ (กำลังปัญญา) คือ ความรู้ ความฉลาด ตลอดจนความสามารถในการบริหารงาน

2. วิริยพละ (กำลังความเพียร) คือ ความขยันหมั่นเพียร ความอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยไม่ย่อท้อ ตลอดจนอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ

3. อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) คือ การประพฤติตนดี พูดดี คิดดี ตลอดจนซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตต่อหน้าที่

4. สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ ความโอบอ้อมอารี มีมนุษย์สัมพันธ์ดี ตลอดจนการยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบด้วย

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการคิดค้นปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ การลงสำรวจพื้นที่จริงด้วยความมุ่งมั่น รับฟังปัญหาจากประชาชนอย่างปราศจากอคติ กำหนดความต้องการของชุมชนด้วยความรู้ความสามารถ มีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการด้วยความเป็นกลาง ตลอดจนมีความพยายามที่จะศึกษาข้อมูลจากอดีตเพื่อนำมาแก้ปัญหาชุมชนในปัจจุบัน

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ประชาสัมพันธ์การประชุมอย่างทั่วถึงโดยสุจริตใจเข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมต่าง ๆ โดยสุจริตต่อหน้าที่ของตน ชี้แจงข้อมูลของปัญหาอย่างตรงไปตรงมา เปิดรับฟังความคิดเห็น ข้อโต้แย้ง จากประชาชนด้วยความเป็นกลาง ใช้ความสามารถในการบริหารจัดการเรื่องการประชุมได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนการใช้องค์ความรู้ของตนชี้แจงถึงข้อดี ข้อเสีย ของโครงการหรือแผนงานที่จะปฏิบัติต่อไปได้

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับมอบมาอย่างเหมาะสม คำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง เลือกตัวแทนหรือผู้นำที่มีความซื่อสัตย์ อดทน สอดส่องดูแลตัวแทน หรือผู้รับจ้าง

อยู่ตลอดเวลา มีความเอื้อเฟื้อต่อผู้คนที่มาปฏิบัติงานโดยการเสียสละทรัพย์สินส่วนตัวเพื่อรักษาความสามัคคีของผู้ปฏิบัติงานและชุมชนไว้ มีความรู้ ความสามารถที่จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ มีมนุษย์สัมพันธ์ดีในการติดต่อ หรือจ้างวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ในการปฏิบัติงาน ตลอดจนสามารถติดต่อหาผู้สนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ที่ขาดแคลนได้

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง พิจารณาถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้งทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่ความรู้ความสามารถของตนแก้ไขปัญหาให้ชุมชนได้ ได้รับความรู้เพิ่มมากขึ้นจากวิทยากร มีความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้นจากโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ มีสังคมที่กว้างมากขึ้นในการพบปะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันโดยไม่มีอคติ ตลอดจนส่งผลต่อคะแนนเสียงเลือกตั้งในสมัยต่อไปของคณะกรรมการชุมชนที่ซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทนและมีความสามารถในการปฏิบัติงานอีกด้วย

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง พิจารณาถึงผลการประเมินด้วยการชี้แจงต่อคณะกรรมการอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมด้วยความซื่อสัตย์ถึงผลลัพธ์ พร้อมรับฟังคำติชม มีความพยายามที่จะปรับปรุง พัฒนาท้องถิ่นอยู่เสมอ ใช้ความมีมนุษย์สัมพันธ์เพื่อปรึกษากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาท้องถิ่น พยายามทบทวนผลการดำเนินงานในปัจจุบันอยู่เสมอ และศึกษาการพัฒนาท้องถิ่นอื่น เพื่อนำมาปรับใช้ให้ประสบความสำเร็จทั้งในปัจจุบัน และอนาคตด้วยความรู้ ความเข้าใจ และพร้อมปรับปรุงแก้ไขในจุดบกพร่อง

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” ผู้วิจัยได้อาศัยแนวความคิดทฤษฎีโดยมีผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยและตั้งคำถามเพื่อการวิจัย ดังนั้นแนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์มีดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการชุมชน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักพละ 4

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอกระทุ่มแบน

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4

2.7 บริบทพื้นที่ที่ทำการวิจัย

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.9 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

เฮด แฟร์ไชลด์ และคณะ (Fairchaild, et. al., 1964 อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, หน้า 19) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกันหรือการเข้ามามีส่วนติดต่อสัมพันธ์กัน และอาจหมายถึงสถานการณ์ทางสังคมด้วยก็ได้

วิลเลี่ยม (William, 1976 อ้างถึงใน ปรีดา เจษฎาวรางกุล, 2550, หน้า 24) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเองเน้นการมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างแข็งขันกับประชาชน ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความชำนาญของประชาชนแก้ไขร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสม และสนับสนุนติดตามการปฏิบัติงานขององค์การและเจ้าที่ที่เกี่ยวข้อง

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2531) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่บุคคลเข้าร่วมรับผิดชอบการจัดการใช้ทรัพยากร และสวัสดิการที่มีอยู่ในสังคมเพื่อประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตทาง

เศรษฐกิจ และสังคมในฐานะสมาชิกของสังคม เป็นการพัฒนาตนเอง และส่วนรวม ด้วยกระบวนการเหล่านี้จะช่วยให้ชุมชนเป็นผู้พัฒนาตนเองได้ แทนการเป็นผู้รับประโยชน์แต่เพียงฝ่ายเดียว

สายทิพย์ สุคติพันธ์ (2534) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นการเปลี่ยนแปลงกลไกในการพัฒนาจากการพัฒนาโดยรัฐมาเป็นการพัฒนาที่ประชาชนมีบทบาทหลัก การมีส่วนร่วมจึงหมายถึงการคืนอำนาจ (Empowerment) ในการกำหนดการพัฒนาให้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการริเริ่มและดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นอยู่การพัฒนาการแก้ไขปัญหา การกำหนดอนาคตของประชาชนเอง

ลิขิต หมู่ดี (2538, หน้า 10) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการซึ่งประกอบเข้ามาเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่าง ๆ ของกิจกรรมของส่วนรวม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาชนบท โดยในการเข้ามาเกี่ยวข้องนี้ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามและเสียสละทรัพยากรบางอย่าง เช่น ความคิด วัตถุ แรงกายและเวลา

ประพันธ์พงศ์ ชิณพงษ์ (2551) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการ และทิศทางการเปลี่ยนแปลง ความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการ กล่าวคือ ต้องเป็นการเห็นพ้องต้องกันของคนส่วนใหญ่ที่จะเข้าร่วมปฏิบัติการนั้น และเหตุผลทีคนมาร่วมปฏิบัติการได้จะต้องตระหนักว่าการปฏิบัติการทั้งหมดโดยกลุ่ม หรือในนามของกลุ่ม หรือกระทำการผ่านองค์กร ดังนั้นองค์กรจะต้องเป็นเสมือนตัวที่ทำให้การปฏิบัติการบรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการ

สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ตัดสินใจในการปฏิบัติงาน และการร่วมรับผิดชอบในเรืองต่าง ๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวของบุคลากรเอง การทีจะสามารถทำให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อแกไขปัญหา และนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรให้ดีขึ้นนั้นผู้นำจะต้องยอมรับในปรัชญาการพัฒนาว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาทีจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของส่วนรวมในองค์กร

สรุป การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกัน เห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการ และทิศทางการเปลี่ยนแปลง และความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการ อีกทั้งเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง โดยในการเข้ามาเกี่ยวข้องนี้ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามและเสียสละทรัพยากรบางอย่าง เช่น ความคิดวัตถุ แรงกายและเวลา เป็นต้น

2.1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

สรณะ เทพเนาว (2531) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมควรยึดหลักการพัฒนาจิตใจของคน เพื่อจะเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา (People Paticipation) ในชุมชนอย่างแท้จริง และการดำเนินการเกี่ยวกับส่วนรวมไม่จำกัดสิทธิ และสามารถแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่อสิ่งที่อันพึงประสงค์ของส่วนรวม

อนง พัฒนจักร (2535, หน้า 38) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทที่ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. การกระจายอำนาจ เพื่อให้เป็นการมีส่วนร่วมที่เป็นอิสระ และสามารถกำหนดสิ่งที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในชนบทมิใช่เป็นการแบ่งส่วนอำนาจทางการเมืองเท่านั้น

2. ความสามารถในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นการกระทำขั้นที่สองของการที่ประชาชนมีอำนาจที่จะกำหนดสิ่งที่ตนต้องได้ แต่การตัดสินใจนี้ต้องมีการเรียนรู้ สะสมประสบการณ์และมีเหตุผลมากกว่าการกระทำโดยความพอใจหรือเป็นไปตามเสียงข้างมากของกลุ่ม

3. การสร้างองค์กรของประชาชนที่จะเป็นตัวแทนในการติดต่อ ต่อรอง และปกป้องผลประโยชน์จากการกระทำของตน องค์กรนี้แม้ว่าจะเป็นองค์กรที่เข้มแข็งมีประสิทธิภาพแต่ต้องเป็นองค์กรที่ไม่ซับซ้อนในการจำกัดสิทธิประชาชนทั่วไปจะเข้าร่วมได้

4. ผลประโยชน์ตอบแทนการมีส่วนร่วมของประชาชน นอกจากจะเน้นที่การกระทำแล้วยังเน้นที่การรับผลประโยชน์จากการกระทำที่เท่าเทียมกันอีกด้วย

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าในการพัฒนาทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาสังคมพัฒนาศักยภาพของคน รวมถึงการพัฒนาประเทศนั้นจะต้องพัฒนาให้ทันต่อ สภาวการณ์ การเปลี่ยนแปลง และสิ่งสำคัญที่สุดในปัจจุบันนี้ คือ การระดมการมีส่วนร่วมนั้นจำเป็นต้องให้ประชาชนทุกคนในสังคมโดยยึดหลักการพัฒนาโดยใช้คนเป็นศูนย์กลาง การมีส่วนร่วมนั้นจำเป็นต้องให้ประชาชนเกิดความตื่นตัวกระตือรือร้นอย่างสูงที่จะร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยประชาชนต้องกล้าแสดงออกถึงสิ่งที่ตนต้องการ ประชาชนเมื่อเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนานั้นจะถือว่าประชาชนเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาที่สำคัญที่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากมายต่อประเทศชาติได้ ความสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ

1. จะช่วยให้ประชาชนยอมรับโครงการมากขึ้น เนื่องจากเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหา และความต้องการของประชาชน

2. ประชาชนจะมีความรู้สึกผูกพัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้น

3. การดำเนินโครงการจะราบรื่น ได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น

4. จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้น

5.โครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนมากขึ้น และมีการระดมทรัพยากรเพื่อการดำเนินโครงการมากขึ้น

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง (2522) กล่าวเน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาว่า มีความหมายอย่างมากมายมหาศาลเพราะแสดงถึงการยอมรับในความรู้ความสามารถ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์คือการมองคุณค่าของประชาชนนั่นเอง

สรุป ความสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ การดำเนินการเกี่ยวกับส่วนรวม ไม่จำกัดสิทธิและสามารถแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่อสิ่งที่อันพึงประสงค์ของส่วนรวม และสิ่งสำคัญที่สุดในปัจจุบันนี้ คือ จำเป็นต้องให้ประชาชนทุกคนในสังคมโดยยึดหลักการพัฒนาโดยใช้คนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งมีความสำคัญดังนี้

1. จะช่วยให้ประชาชนยอมรับโครงการมากขึ้น เนื่องจากเป็นโครงการที่ตรงกับปัญหา และความต้องการของประชาชน

2. ประชาชนจะมีความรู้สึกผูกพัน และมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการมากขึ้น

3. การดำเนินโครงการจะราบรื่น ได้รับความร่วมมือจากประชาชนมากขึ้น

4. จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนมากขึ้น

5.โครงการจะให้ประโยชน์แก่ประชาชนมากขึ้น และมีการระดมทรัพยากรเพื่อการดำเนินโครงการมากขึ้น

2.1.3 ลักษณะและรูปแบบของการมีส่วนร่วม

แอนดรูว์ และสตีเฟล (Andrew & Stiefel, อ้างถึงใน ทานตะวัน อินทร์จันทร์, 2546, หน้า 19) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ 4 ประการ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

2. การมีส่วนร่วมในขั้นปฏิบัติการ

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ (Cohen & Uphoff, 1977 อ้างถึงใน ธนวัฒน์ คำภีลานนท์, 2550, หน้า 21 -22) ได้อธิบายและวิเคราะห์รูปแบบการมีส่วนร่วมโดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบไปด้วยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วย ผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการควบคุมและการตรวจสอบ การดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ โคเฮน และอัฟฮอฟฟ์ เสนอไว้ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในขั้นการตัดสินใจมีความสำคัญมากสาเหตุว่าการตัดสินใจจะส่งผลต่อการปฏิบัติการและการปฏิบัติการจึงมีผลต่อไปยังการรับผลประโยชน์ และการประเมินผลในขณะเดียวกัน เพราะฉะนั้นการตัดสินใจจะมีผลโดยตรงต่อการรับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วย

มณฑล จันทร์แจ่มใส (2551) ได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วมจะต้องมีและเกิดขึ้นมาโดยตลอด ทั้งนี้เริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ การบริหารจัดการดำเนินงานตามแผน การเสียสละกำลัง แรงงานของบุคคล ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ กำลังเงินหรือทรัพยากรที่มีอยู่

สรุป การมีส่วนร่วมจะต้องมีและเกิดขึ้นมาโดยตลอด สามารถแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) ประกอบไปด้วยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการประสานขอความร่วมมือ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) ทางด้านต่าง ๆ ประกอบไปด้วย ผลประโยชน์ทางด้านวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) เกี่ยวกับการควบคุมและการตรวจสอบ การดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

2.1.4 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527, หน้า 11 - 13) กล่าวว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน โดยมีนักพัฒนาหรือนักวิชาการจากภายนอกเป็นผู้ส่งเสริม และสนับสนุนในด้านต่าง ๆ เช่น ข้อมูลข่าวสาร เทคโนโลยี โดยส่วนใหญ่กระบวนการมีส่วนร่วมจะเริ่มจากการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา การวางแผนดำเนินกิจกรรมแก้ไขปัญหา การร่วมรับผลประโยชน์ โดยแบ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 4 ขั้นตอน ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมค้นปัญหา และสาเหตุของปัญหา

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุน และปฏิบัติงาน

4. การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล

อคิน รพีพัฒน์ (2527, หน้า 49) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข

2. การตัดสินใจเลือกแนวทาง และวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา

3. การปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน

4. การประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวง ศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา และทบวงมหาวิทยาลัย (2545,หน้า 116) ยังได้ กล่าวถึง การมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการพัฒนา 5 ขั้น ดังนี้

1.ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาในชุมชนตลอดจน กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

2.ขั้นมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน ตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่ใช้

3.ขั้นมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วม ในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือเข้าร่วม บริหารงานประสานงานและดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

4.ขั้นการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากการพัฒนาหรือยอมรับ ผลประโยชน์อันเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

5. ขั้นการมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นที่ประชาชนเข้าร่วม ประเมินว่าการพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้นสำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด

สรุป กระบวนการมีส่วนร่วม จะต้องมีนักพัฒนาหรือนักวิชาการจากภายนอกเป็นผู้ส่งเสริม และสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ในทุกขั้นตอน สามารถแบ่งได้เป็น 5 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา

2. การมีส่วนร่วมค้นปัญหา และสาเหตุของปัญหา

3. การมีส่วนร่วมในการวางแผนกิจกรรม

4. การมีส่วนร่วมในการลงทุน และปฏิบัติงาน

5. การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล

2.1.5 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

โคเฮน และอัพฮอฟ (Cohen and Uphoff อ้างถึงใน วิโรจน์ ชำนาญการ, 2549, หน้า 10 - 11) ได้เสนอว่า มีบุคคล 4 ฝ่าย ที่มีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่รัฐ และบุคคลภายนอกสำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ยังมีปัจจัยหลากหลายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. อายุ และเพศ
2. สถานภาพในครอบครัว
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพทางสังคม
5. อาชีพ
6. รายได้ และทรัพย์สิน
7. ระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ
8. พื้นที่ดินถือครอง และสถานภาพการทำงาน

เบอร์ทรานด์ (Bertrand อ้างถึงใน ภคพัส ส่งวัฒนายุทธ, 2553, หน้า 15) กล่าวถึงปัจจัยทางวัฒนธรรมของประชาชนที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ซึ่งได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล คือ อายุ เพศ สถานภาพทางสังคม อาชีพ การศึกษา ถิ่นที่อยู่ ระยะเวลาที่อยู่ในท้องถิ่น และปัจจัยอื่น ๆ เช่น การอาศัยอยู่ในเมืองหรือชานเมือง จำนวนสมาชิกในครอบครัว และลักษณะของครอบครัว ค่านิยม และทัศนคติ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า 183) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่

1. ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขกเกี่ยวข้าว การบำเพ็ญประโยชน์ การสร้างโบสถ์วิหาร

2. ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนมี ส่วนร่วมทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรง ผู้น้อยก็ช่วยแรง

3. อำนาจบังคับที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับให้มี ส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ เช่น บีบบังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส ฯลฯ

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528, หน้า 170) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาชนบท ดังนี้

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และความปลอดภัย

2. ปัจจัยกดดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

3. ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์ออมทรัพย์

4. ปัจจัยภายในบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึกเกรงใจ ไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวน หรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความสามัคคี

สรุป ปัจจัยหลากหลายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1. อายุ และเพศ 2. สถานภาพในครอบครัว 3. ระดับการศึกษา 4. สถานภาพทางสังคม 5. อาชีพ 6. รายได้และทรัพย์สิน 7. ระยะเวลาในท้องถิ่น และระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ 8. พื้นที่ดินถือครอง และสถานภาพการทำงาน

2.1.6 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

เยาวมาลย์ จ้อยจุฬี (2542, หน้า 15 -16) กล่าวว่า ทฤษฎีการกระทำทางสังคม (The Theory of Social Action) ได้อธิบายถึงการกระทำทางของมนุษย์ (Action of Human) ในลักษณะที่สามารถนำไปปรับใช้ทางสังคมทั่วไป กล่าวคือ การกระทำใด ๆ ของมนุษย์จะขึ้นอยู่กับความสนใจและระบบค่านิยมของบุคคล

1. บุคลิกภาพของแต่ละบุคคล (Personality)

2. ระบบสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ (Social System)

3. วัฒนธรรม (Culture) ในสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่และวัฒนธรรมนี้จะเป็นตัวกำหนดเกี่ยวกับความคิด ความเชื่อถือ (Idea of Believes) ความสนใจ (Primary of Interest) และ ระบบค่านิยมของบุคคล (Ystem of Value Orientation)

เวเบอร์ (Weber, อ้างถึงใน จำนง อดิวัฒนสิทธิ์, 2540, หน้า 53) ได้ศึกษาการกระทำของมนุษย์ (Human Action) โดยให้คำจำกดความการกระทำว่า เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ทั้งที่เป็นแบบเปิดและลึกลับ ซึ่งบุคคลผู้ทำกำหนดให้มีความหมายเป็นส่วนตัว ตามความคิดของเวเบอร์ความเข้าใจในระดับความหมายเกิดขึ้นได้ 2 ประเภท คือ

1. ความหมายส่วนตัวจากการกระทำของบุคคลหนึ่ง สามารถเข้าใจได้จากการสังเกตโดยตรง

2. มีการเข้าใจสิ่งเร้า เราสามารถแสดงความรู้สึกออกมาถึงตัวเราเอง ในการให้เหตุผล ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของผู้นำ หรือว่าถ้าการกระทำของบุคคลไม่มีเหตุผลแล้ว อาจจะเข้าใจส่วนประกอบแห่งอารมณ์ที่มีการกระทำเกิดขึ้น โดยอาศัยการเข้าไปมีส่วนร่วมที่มีความเห็นอกเห็นใจต่อมนุษย์ด้วยกัน ผู้สังเกตไม่จำเป็นต้องมีส่วนเห็นด้วยกับแนวทฤษฎีหรือจุดมุ่งหมายขั้นสูงสุด หรือค่านิยมของผู้ทำแต่เราสามารถเข้าใจสถานการณ์ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องได ้หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าการกระทำบางอย่างเกิดขึ้นจากผลของแรงกระตุ้น การเข้าใจแรงกระตุ้นถือได้ว่า เป็นการอธิบายเวลาที่แท้จริงของการกระทำเพราะว่าแรงกระตุ้นนั้นจะมีอยู่ในส่วนลึกของจิตใจผู้ทำ และสำหรับผู้สังเกตนั้นแรงกระตุ้นเป็นพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับการศึกษาพฤติกรรม

นอกจากนี้เวเบอร์ยังกล่าวอีกว่าการกระทำงานทางสังคมมี 4 ขั้น คือ

1. การกระทำที่มีเหตุผล (Rational) การกระทำที่ใช้วิธีการอันเหมาะสมในอันที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ที่เลือกไว้อย่างมีเหตุผลการกระทำดังกล่าวมุ่งไปในด้านการเมืองเศรษฐกิจ และสังคม

2. การกระทำทีเกี่ยวกับค่านิยม (Valuable) เป็นการกระทำที่ใช้วิธีการที่เหมาะสมเช่นกัน เพื่อจะทำให้ค่านิยมสูงสุดในชีวิตมีสมบูรณ์พร้อมกับการกระทำเช่นนี้ไปในด้านจริยธรรม ศาสนา
และในทางศีลธรรมอย่างหนึ่งเพื่อการดำรงไว้ซึ่งความเป็นระเบียบในชีวิตทางสังคม

3. การกระทำตามประเพณี (Traditional) เป็นการกระทำที่ไม่เปลี่ยนแปลงโดยยึดเอา
แบบอย่างที่ทำกันมาตั้งแต่อดีตเป็นหลักในพฤติกรรม การกระทำตามประเพณีไม่คำนึงถึงเหตุผล

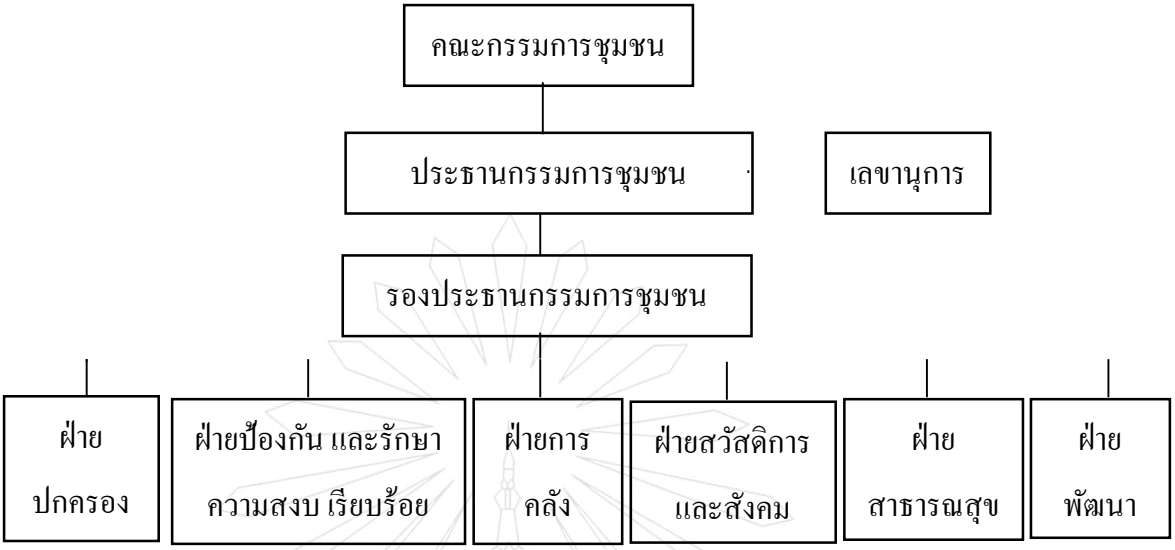
4. การกระทำที่แฝงด้วยความเสน่หา (Affective) เป็นการกระทำแบบคำนึงถึงอารมณ์และความผูกพันทางจิตระหว่างผู้กระทำกับวัตถุที่เป็นจุดหมายของการกระทำ การกระทำเช่นนี้ก็ไม่คำนึงถึงเหตุผลอย่างอื่นใดทั้งสิ้นนอกจากเรื่องส่วนตัว

สรุป การกระทำของมนุษย์ (Human Action) คือ พฤติกรรมของมนุษย์ทั้งที่เป็นแบบเปิด และลึกลับ ซึ่งบุคคลผู้ทำกำหนดให้มีความหมายเป็นส่วนตัว เกิดขึ้นได้ 2 ประเภท คือ 1. ความหมายส่วนตัวจากการกระทำของบุคคลหนึ่ง สามารถเข้าใจได้จากการสังเกตโดยตรง 2. มีการเข้าใจสิ่งเร้า เป็นส่วนประกอบของอารมณ์ภายใน และการกระทำงานทางสังคมมี 4 ขั้น คือ 1. การกระทำที่มีเหตุผล (Rational) 2. การกระทำทีเกี่ยวกับค่านิยม (Valuable) 3. การกระทำตามประเพณี (Traditional) 4. การกระทำที่แฝงด้วยความเสน่หา (Affective)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับคณะกรรมการชุมชน

2.2.1 โครงสร้างของคณะกรรมการชุมชน

คณะกรรมการชุมชนมาจากการที่ประชาชนเป็นผู้ออกเสียงเลือกตั้ง จำนวน 5 - 9 คน และคณะกรรมการชุมชนที่ได้รับการเลือกตั้งจะออกเสียงลงคะแนนเลือกประธานกรรมการและรองประธานกรรมการ ส่วนที่เหลือก็จะรับผิดชอบเป็นประธานฝ่ายต่าง ๆ ทั้ง 7 ฝ่าย และกรรมการคนหนึ่งอาจทำหน้าที่หลายฝ่ายได้ (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564) ดังภาพที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างของคณะกรรมการชุมชน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร, 2561)

คณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่ดังนี้ (ยุทธพงษ์ เฮ้าประมงค์, 2555)

1. เป็นผู้นำและแกนกลางในการพัฒนาชุมชน
2. แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน
3. เสนอแผนงานโครงการเพื่อขอความช่วยเหลือจากเทศบาล
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความสำนึก และร่วมใจพัฒนา
5. ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงานและสร้างความสามัคคีในชุมชน
6. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

ทั้งนี้สามารถแยกเป็นหน้าที่ในการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ของคณะกรรมการชุมชนได้ดังนี้

1. ฝ่ายปกครอง มีหน้าที่

1.1 บำบัดทุกข์บำรุงสุข

1.2 การดูแลชุมชนให้เป็นไปด้วยกฎหมายขนบธรรมเนียมประเพณี และนโยบายส่วนร่วมของชาติ

1.3 การส่งเสริมให้ราษฎรเอาใจใส่ในการการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.4 การส่งเสริมให้ราษฎรสนใจในการปกครองท้องถิ่น

1.5 การส่งเสริมสามัคคีของส่วนรวม

1.6 การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติของแผ่นดินที่ราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันในชุมชน เช่น ไฟฟ้าสาธารณะ ถนน

1.7 เรื่องอื่น ๆ ที่กรรมการชุมชนมอบหมาย

2. ฝ่ายป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่

2.1 ดูแลความสงบเรียบร้อยในชุมชน

2.2 ช่วยดูแลและระมัดระวังในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในชุมชน

2.3 เรื่องอื่น ๆ ที่กรรมการชุมชนมอบหมาย

3. ฝ่ายการคลัง มีหน้าที่

3.1 เกี่ยวกับการคลังและทรัพย์สินของชุมชน

3.2 เรื่องอื่น ๆ ที่กรรมการชุมชนมอบหมาย

4. ฝ่ายสวัสดิการและสังคม มีหน้าที่

4.1 เกี่ยวกับสวัสดิการของราษฎร

4.2 การสงเคราะห์ผู้ยากจนที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้

4.3 การสงเคราะห์ผู้ประสบภัยธรรมชาติตามความจำเป็น

4.4 เรื่องอื่น ๆ ที่กรรมการชุมชนมอบหมาย

5. ฝ่ายสาธารณสุข มีหน้าที่

5.1 รักษาพยาบาล

5.2 การส่งเสริมสุขภาพอนามัย

5.3 การป้องกันโรค

5.4 การวางแผนครอบครัว

5.5 การสุขาภิบาล

5.6 การรักษาสภาวะแวดล้อมของชุมชนและการป้องกันอันตรายอันเกิดจากสภาวะ แวดล้อมในชุมชน

5.7 เรื่องอื่น ๆ ที่กรรมการชุมชนมอบหมาย

6. ฝ่ายพัฒนา มีหน้าที่

6.1 การวางแผนโครงการและแผนดำเนินงานพัฒนาและส่งเสริมอาชีพของราษฎรในชุมชน

6.2 การขอความช่วยเหลือจากหน่วยราชการ องค์กรหรือเอกชน ตามที่เห็นสมควร เพื่อปฏิบัติงานตามโครงการ

6.3 การแก้ไขปัญหาอุปสรรค ข้อขัดข้องที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

6.4 เรื่องอื่น ๆ ที่กรรมการชุมชนมอบหมาย

สรุป คณะกรรมการชุมชนมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในชุมชน จำนวน5 – 9 คน แต่นับตามตำแหน่งหน้าที่โดยทั่วไปแล้วจะต้องมีอย่างน้อย 9 คน ตามตำแหน่ง ซึ่งประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ และคณะกรรมการอีก 6 ฝ่ายคือ ฝ่ายปกครอง, ฝ่ายป้องกัน และรักษาความสงบ เรียบร้อย, ฝ่ายการคลัง, ฝ่ายสวัสดิการ และสังคม, ฝ่ายสาธารณสุข และฝ่ายพัฒนา

2.2.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย

ราชกิจจานุเบกษา (2564, หน้า 1 - 7) โดยที่เป็นการสมควรให้ประชาชนในเขตเทศบาลได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของตนเองและมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม การจัดการสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ การบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชนของตนเอง รวมตลอดถึงเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะเป็นการส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่น และเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 50 มาตรา 53 มาตรา 56 และมาตรา 77 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และที่แก้ไขเพิ่มเติม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

ข้อ 1 ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564”

ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3 บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการ อื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 4 ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความวินิจฉัยปัญหา กำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีปฏิบัติ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถปฏิบัติตามระเบียบนี้ได้ ให้ขอทำความตกลงกับปลัดกระทรวงมหาดไทยก่อนการปฏิบัติ

หมวด 1 การจัดตั้งชุมชน

ข้อ 5 ในเขตเทศบาลใดที่ไม่มีการแต่งตั้งผู้ใหญ่บ้านตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 หากเทศบาลเห็นเป็นการสมควรจะจัดตั้งเป็นชุมชนก็ได้ โดยให้เทศบาลจัดทำเป็นประกาศเทศบาลจัดตั้งชุมชน และประกาศเทศบาลนั้นให้ระบุชื่อชุมชนและบริเวณพื้นที่หรือเขตชุมชนด้วย ทั้งนี้ การจัดตั้งชุมชนอาจยึดตามแนวเขตการปกครองหมู่บ้านเดิม ก่อนการจัดตั้งหรือการยกฐานะเทศบาลก็ได้

กรณีที่มีเหตุสมควร อาจแบ่งพื้นที่หรือบริเวณใดในชุมชนเดิมเป็นชุมชนใหม่ หรือรวมชุมชนที่มีพื้นที่ติดต่อกันเป็นชุมชนเดียว โดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่ จำนวนครัวเรือน จำนวนประชากร ความสะดวกแก่การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลและเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นเป็นสำคัญ

การรวม ยุบ หรือเปลี่ยนแปลง เขตชุมชน หรือเปลี่ยนชื่อชุมชนให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ

การดำเนินการตามข้อนี้ต้องรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในชุมชนนั้น ๆ ด้วย

หมวด 2 คณะกรรมการชุมชน

ข้อ 6 ในชุมชนหนึ่ง ให้มีคณะกรรมการชุมชน ประกอบด้วยกรรมการที่มาจากการเลือกโดยประชาชนในชุมชนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินเก้าคน

จำนวนกรรมการที่มาจากการเลือกโดยประชาชนตามวรรคหนึ่งในแต่ละชุมชนให้เป็นไปตามที่เทศบาลประกาศกำหนด โดยให้คำนึงถึงจำนวนครัวเรือนในชุมชนเป็นสำคัญ หลักเกณฑ์และวิธีการในการเลือกกรรมการชุมชน ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ 7 ผู้ที่จะเป็นกรรมการชุมชน ต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือก

(3) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในชุมชนนั้นติดต่อกันถึงวันเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งร้อยแปดสิบวัน

(4) ผู้ที่จะได้รับการเสนอชื่อเป็นกรรมการชุมชน ต้องเป็นผู้มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเดียวกันตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรได้ไม่เกินหนึ่งคน

ข้อ 8 ผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้เป็นกรรมการชุมชน

(1) ติดยาเสพติดให้โทษ

(2) วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(3) ภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(4) ต้องคำพิพากษา หรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก และถูกคุมขังอยู่โดยหมายศาล หรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

(5) เคยได้รับโทษจำคุกโดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันเลือก เว้นแต่ในความผิดอันได้

กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(6) เป็นผู้พ้นหรือถูกสั่งให้ออกจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการประจำ

พนักงาน เจ้าหน้าที่ หรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือของรัฐวิสาหกิจ หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพราะเหตุทุจริต

ข้อ 9 ผู้มีสิทธิเลือกกรรมการชุมชน ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย หรือบุคคลที่มีการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การกำหนดเขตพื้นที่ควบคุมและการอนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวออกนอกเขตพื้นที่ควบคุม ลงวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2559

(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีในวันเลือก

(3) มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรในชุมชนนั้นติดต่อกันไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือก

ข้อ 10 ผู้มีลักษณะตามข้อ 8 (1) (2) (3) หรือ (4) ห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกกรรมการชุมชน

ข้อ 11 กรรมการชุมชนพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(1) ถึงคราวออกตามวาระ

(2) ตาย

(3) ลาออกโดยยื่นหนังสือลาออกต่อนายกเทศมนตรี

(4) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 7 หรือมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ 8

(5) นายกเทศมนตรีเห็นว่าขาดการประชุมคณะกรรมการชุมชนติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุอันควร

(6) ผู้มีสิทธิเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าหรือหนึ่งร้อยคนสุดแต่จำนวนใดจะน้อยกว่าเข้าชื่อเสนอต่อนายกเทศมนตรี เพื่อให้กรรมการชุมชนทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง หรือกรรมการชุมชนคนใดคนหนึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียของชุมชน และนายกเทศมนตรีให้ความเห็นชอบ

(7) ผู้มีสิทธิเลือกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งเข้าชื่อเสนอต่อนายกเทศมนตรี เพื่อให้กรรมการชุมชนทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง หรือกรรมการชุมชนคนใดคนหนึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียของชุมชน โดยให้นายกเทศมนตรีมีคำสั่งทันที

(8) เทศบาลประกาศยุบชุมชน

ข้อ 12 กรรมการชุมชนมีกำหนดวาระการปฏิบัติหน้าที่คราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกกรรมการชุมชนตามข้อ 6

เมื่อครบกำหนดวาระของคณะกรรมการชุมชน หรือกรรมการชุมชนว่างลงตามข้อ 11 (1) ให้เทศบาลดำเนินการให้มีการเลือกกรรมการชุมชนตามข้อ 6 ขึ้นใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ครบวาระ

คณะกรรมการชุมชนที่ครบวาระ ให้ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการได้เลือกคณะกรรมการชุมชนตามข้อ 6

ข้อ 13 เมื่อกรรมการชุมชนว่างลงตามข้อ 11 (2) (3) (4) (5) (6) หรือ (7) ให้มีการเลือกกรรมการชุมชนแทนกรรมการที่ว่างภายในสามสิบวัน และให้กรรมการที่ได้รับเลือกแทนกรรมการที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับระยะเวลาของกรรมการชุมชนซึ่งตนแทน

ถ้ากรรมการชุมชนที่ว่างลงตามวรรคหนึ่ง มีวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่ไม่ถึงหนึ่งร้อยแปดสิบวัน เทศบาลจะไม่ดำเนินการเลือกกรรมการชุมชนแทนกรรมการที่ว่างก็ได้

ข้อ 14 การเลือกกรรมการชุมชนตามข้อ 6 ให้เทศบาลประกาศกำหนดวันเพื่อให้มีการประชุมเลือกกรรมการชุมชน

เมื่อได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้เทศบาลมีหนังสือแจ้งประกาศกำหนด วัน เวลา สถานที่ คุณสมบัติผู้มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการชุมชน ผู้มีสิทธิเลือกกรรมการชุมชนและวิธีการเลือกตามระเบียบนี้ ให้ทุกครัวเรือนที่อยู่ในชุมชนทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน

ข้อ 15 ในการประชุมเลือกกรรมการชุมชนตามข้อ 14 ให้นายกเทศมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งเป็นพนักงานเทศบาล ทำหน้าที่ดำเนินการประชุมเลือกกรรมการชุมชน

ในการประชุมเลือกกรรมการชุมชน ให้คณะกรรมการจัดให้ผู้มีสิทธิเลือกเข้าร่วมประชุมลงลายมือชื่อ และบันทึกไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ 16 การเลือกกรรมการชุมชนตามข้อ 14 ให้คณะกรรมการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกที่อยู่ในที่ประชุมเสนอชื่อบุคคลที่มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นกรรมการชุมชนต่อที่ประชุม และให้ผู้มีสิทธิเลือกรับรองการเสนอชื่อนั้นไม่น้อยกว่าสองคน ผู้ได้รับการเสนอชื่อต้องอยู่ในที่ประชุม เว้นแต่ผู้ถูกเสนอชื่อแสดงความสมัครใจไว้เป็นหนังสือ

เมื่อคณะกรรมการได้ประกาศปิดการเสนอชื่อแล้ว ปรากฏว่ามีผู้เสนอชื่อน้อยกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในข้อ 6 วรรคสอง ให้คณะกรรมการเปิดให้มีการเสนอชื่อให้ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

ข้อ 17 เมื่อที่ประชุมได้ปิดการเสนอชื่อตามข้อ 16 แล้ว ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการชุมชนโดยวิธีเปิดเผย หรือโดยวิธีลับ ตามที่ประชุมมีมติ แล้วให้คณะกรรมการนับคะแนนและจดบันทึกคะแนนไว้

เมื่อที่ประชุมออกเสียงเลือกกรรมการชุมชนเสร็จสิ้นแล้ว ให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับลงมาจนครบจำนวนตามที่กำหนดตามข้อ 6 วรรคสอง เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการชุมชน

และหากผู้ได้รับการเสนอชื่อในลำดับท้ายมีคะแนนเท่ากันและเกินจำนวนกรรมการชุมชน ให้ใช้วิธีจับฉลากผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันเพื่อให้ได้กรรมการชุมชนครบจำนวน

เมื่อได้กรรมการชุมชนแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศรายชื่อผู้ได้รับเลือก ณ สถานที่เลือก และรายงานให้นายกเทศมนตรีทราบ เพื่อดำเนินการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการชุมชนต่อไป

หมวด 3 การประชุมคณะกรรมการชุมชน

ข้อ 18 เมื่อได้กรรมการชุมชนตามข้อ 6 แล้ว ให้เทศบาลเรียกประชุมกรรมการชุมชนตามข้อ 6 ภายในเจ็ดวัน และให้กรรมการชุมชนเลือกกันเองเป็นประธานกรรมการหนึ่งคน รองประธานกรรมการหนึ่งคน และเหรัญญิกหนึ่งคน แล้วให้ประธานกรรมการเลือกกรรมการชุมชนคนหนึ่งเป็นเลขานุการ

เมื่อกรรมการชุมชนได้ดำเนินการเลือกกรรมการชุมชนในตำแหน่งต่างๆ ตามวรรคหนึ่งเรียบร้อยแล้ว ให้ประธานกรรมการรายงานให้เทศบาลทราบเพื่อประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการชุมชนต่อไป

ข้อ 19 ประธานกรรมการชุมชนมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เรียกประชุมคณะกรรมการชุมชนหรือสมาชิกชุมชน

(2) เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการชุมชนและการประชุมประชาคมในชุมชน

(3) ดูแล ประสานการดำเนินงานระหว่างชุมชนกับเทศบาล และหน่วยงานต่าง ๆ

(4) มอบหมายการปฏิบัติงานให้แก่คณะทำงานด้านต่าง ๆ

ข้อ 20 คณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนและพัฒนาชุมชน การแก้ไขปัญหา และสร้างความสามัคคีของประชาชนในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของเทศบาล และมีหน้าที่ช่วยเหลือเทศบาลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ การจัดบริการสาธารณะในชุมชน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เทศบาลมอบหมาย หรือกระทรวงมหาดไทยกำหนด

ข้อ 21 คณะกรรมการชุมชนอาจแต่งตั้งคณะทำงานด้านต่างๆ ในชุมชนเพื่อช่วยเหลือปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนและเทศบาลได้ กำหนดชื่อและหน้าที่ของคณะทำงานด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะทำงานด้านนั้น ๆ ทั้งนี้ ควรมีเยาวชน และสตรีเป็นคณะทำงานด้วย

ข้อ 22 ให้คณะกรรมการชุมชนประชุมกันเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง การกำหนด วัน เวลา ประชุม ให้ประธานคณะกรรมการชุมชนเป็นผู้กำหนดและเรียกประชุม

สถานที่ประชุม ให้ใช้สถานที่ที่คณะกรรมการเห็นสมควร

การประชุมให้กระทำโดยเปิดเผยและต้องเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้าร่วมฟังการประชุมด้วย

ข้อ 23 การประชุมคณะกรรมการชุมชน ต้องมีกรรมการชุมชนเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการชุมชนทั้งหมด จึงถือว่าครบองค์ประชุม

กรรมการชุมชนที่ไม่สามารถเข้าประชุมได้ให้ขอลาการประชุมต่อประธานกรรมการชุมชน

ในกรณีที่มีกรรมการชุมชนเข้าประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้ประธานในที่ประชุมมีอำนาจเลื่อนการประชุมได้ตามความเหมาะสม

ข้อ 24 ในกรณีที่ประธานกรรมการชุมชนหรือรองประธานกรรมการชุมชนไม่สามารถเข้าประชุมคณะกรรมการชุมชนได้ ให้คณะกรรมการชุมชนพิจารณาคัดเลือกกันเองเป็นประธานการประชุมเฉพาะในครั้งนั้นแทน

ข้อ 25 ในการประชุมคณะกรรมการชุมชนให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่อยู่ในระเบียบวาระการประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้

ข้อ 26 มติที่ประชุมให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก หากคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมเป็นผู้ออกเสียงชี้ขาดและถือว่าเป็นที่สิ้นสุด

ข้อ 27 ในการพิจารณาลงมติเรื่องใด หากที่ประชุมเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญที่จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน หรือเป็นเรื่องที่จะมีผลกระทบกับวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน หรือเป็นเรื่องที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมประชาคมชุมชน คณะกรรมการชุมชนอาจมีมติให้มีการประชุมประชาคมชุมชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นเรื่องดังกล่าวก็ได้

ข้อ 28 ประชาชนในชุมชนผู้มีสิทธิเลือกกรรมการชุมชนจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคนอาจลงลายมือชื่อทำหนังสือเสนอความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรมหรือประโยชน์สาธารณะของชุมชนต่อคณะกรรมการชุมชนเพื่อให้มีการพิจารณาในคณะกรรมการชุมชนก็ได้ และคณะกรรมการชุมชนจะต้องนำเรื่องดังกล่าวบรรจุเข้าวาระการประชุมในคราวต่อไป

ข้อ 29 เมื่อมีปัญหาโต้แย้งเกี่ยวกับการประชุมตามหมวดนี้ หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในหมวดนี้ ให้ประธานกรรมการชุมชนนำข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเสนอต่อนายกเทศมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัย คำวินิจฉัยของนายกเทศมนตรีให้เป็นที่สุดและให้ใช้ได้เฉพาะในการประชุมคราวนั้น

หมวด 4 การดำเนินงาน การส่งเสริม และสนับสนุนคณะกรรมการชุมชน

ข้อ 30 นายกเทศมนตรีมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน ให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่คณะกรรมการชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงกลั่นกรองข้อเสนอข้อแนะนำของคณะกรรมการชุมชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชนและเทศบาล

ข้อ 31 เทศบาลอาจอุดหนุนงบประมาณให้แก่คณะกรรมการชุมชน เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของชุมชน ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

บทเฉพาะกาล

ข้อ 32 ให้คณะกรรมการชุมชนที่มีอยู่ก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะครบวาระหรือพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่ไม่มีการกำหนดวาระไว้ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปอีกไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ

ให้บรรดาระเบียบ ประกาศ หรือหนังสือสั่งการที่เกี่ยวกับคณะกรรมการชุมชนดังกล่าวที่ยังใช้บังคับในวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

สรุป ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ได้ระบุถึงบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นไว้ในหมวดที่ 3 เรื่องการประชุมคณะกรรมการชุมชน ข้อที่ 20 ซึ่งวางหลักไว้ว่า คณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนและพัฒนาชุมชน การแก้ไขปัญหา และสร้างความสามัคคีของประชาชนในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของเทศบาล และมีหน้าที่ช่วยเหลือเทศบาลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ การจัดบริการสาธารณะในชุมชน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เทศบาลมอบหมายหรือกระทรวงมหาดไทยกำหนด

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับหลักพละ 4

2.3.1 ความหมายของหลักพละ 4

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) (2556, หน้า 169) กล่าวไว้ว่า พละ 4 หมายถึง ธรรมอันเป็นกำลัง กล่าวคือ ธรรมอันเป็นพลังทำให้ดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ ไม่หวั่นต่อภัยทุกอย่าง มีองค์ธรรม 4 ประการ ได้แก่

1. ปัญญาพละ กำลังปัญญา
2. วิริยพละ กำลังความเพียร
3. อนวัชชพละ กำลังคือการกระทำที่ไม่มีโทษ คือ มี กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม บริสุทธิ์ เช่น มีความประพฤติและหน้าที่การงานสุจริต ไม่มีข้อบกพร่องเสียหาย พูดจริง มีเหตุผล มุ่งดี ไม่รุกรานให้ร้ายใคร ทำการด้วยเจตนาบริสุทธิ์
4. สังคหพละ กำลังการสงเคราะห์คือ ช่วยเหลือเกื้อกูล อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยดี ทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

พระธรรมโกศาจารย์ (ธมฺมจิตฺโต ประยูร) (2549, หน้า 44 - 45) กล่าวไว้ว่า ธรรมะสำหรับนักบริหารแบบธรรมาธิปไตยที่ใช้ทั้งพระเดช และพระคุณ ซึ่งทำให้ได้ทั้งน้ำใจคน และได้ผลงาน ยึดธรรมเป็นหลักในการบริหารนี้เรียกว่าพละ 4 ประกอบด้วยกำลัง 4 ประการ

พระมหาสมควร ศรีสงคราม (2550) ได้กล่าวว่า พละ 4 ประการ หมายถึง พลังคุณธรรม 4 ประการ ที่เกิดจากการประพฤติปฏิบัติดีในการดำเนินชีวิตหรือประกอบอาชีพการงานทำให้เกิดความมั่นใจในตนเองจนที่จะกระทำในสิ่งใด ๆ ซึ่งจะเกิดประสิทธิผลแก่ตนเอง เพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และคนรอบข้าง

ผกา สัตยธรรม (2544, หน้า 124) กล่าวว่า พละ 4 เป็นธรรมอันเป็นกำลังก่อให้เกิดความมั่นใจในตนเอง ไม่มีความหวั่นกลัวภัยใด ๆ อันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน พละ หมายถึง ธรรมอันเป็นกำลังภายในที่จะช่วยให้งานสำเร็จ

สรุป พละ 4 หมายถึง ธรรมอันเป็นกำลัง กล่าวคือ ธรรมอันเป็นพลังทำให้ดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ ไม่หวั่นต่อภัยทุกอย่าง เป็นธรรมสำหรับนักบริหารแบบธรรมาธิปไตยอันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน ประกอบด้วย 1) ปัญญาพละ 2) วิริยพละ 3) อนวัชชพละ และ 4) สังคหพละ

2.3.2 ความสำคัญของหลักพละ 4

ในสมัยพุทธกาลพระบรมศาสดาได้ทรงแสดงธรรมโปรดเหล่าพระภิกษุสงฆ์เรื่องพละ 4 ตามหลักฐานที่ปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎกหมวด พระสุตันตปิฎก อังคุตรนิกาย สัตตกนิบาตในหัวข้อ “พลสูตร” ว่าด้วยกำลัง 4 ประการเพื่อให้สาวกของพระองค์ทราบว่าผู้ที่มีกำลังทั้ง 4 ประการนี้มีลักษณะอย่างไร ผลที่ได้จากการปฏิบัติตามแนวทางนี้จะเป็นเช่นใดก่อให้เกิดประโยชน์ก่อให้เกิดประโยชน์อย่างไร โดยผู้วิจัยจะนำมากล่าวถึงสาระสำคัญไว้ดังนี้ (องฺ.สตฺตก. 23/5/439)

ดูกรภิกษุทั้งหลาย กำลัง ๔ ประการนี้ ๔ ประการเป็นไฉน คือกำลัง คือ ปัญญา ๑ กำลัง คือ ความเพียร ๑ กำลัง คือ การงานอันไม่มีโทษ ๑ กำลัง คือ การสงเคราะห์ ๑ ฯ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็กำลัง คือ ปัญญาเป็นไฉน ธรรมเหล่าใดเป็นกุศล นับว่าเป็นกุศล ธรรมเหล่าใดเป็นอกุศล นับว่าเป็นอกุศล ธรรมเหล่าใดมีโทษ นับว่ามีโทษ ธรรมเหล่าใดไม่มีโทษ นับว่าไม่มีโทษ ธรรมเหล่าใดดำนับว่าดำ ธรรมเหล่าใดขาว นับว่าขาว ธรรมเหล่าใดไม่ควรเสพ นับว่าไม่ควรเสพ ธรรมเหล่าใดควรเสพ นับว่าควรเสพ ธรรมเหล่าใดไม่สามารถทำความเป็นพระอริยะ นับว่าไม่สามารถทำความเป็นอริยะ ธรรมเหล่าใดสามารถทำความเป็นพระอริยะ นับว่าสามารถทำความเป็นพระอริยะ ธรรมเหล่านั้นเป็นธรรมอันบุคคลเห็นแจ้ง ประพฤติได้ด้วยปัญญา นี้เรียกว่ากำลัง คือ ปัญญา ฯ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็กำลัง คือ ความเพียรเป็นไฉน ธรรมเหล่าใดเป็นอกุศล นับว่าเป็นอกุศล ธรรมเหล่าใดมีโทษ นับว่ามีโทษ ธรรมเหล่าใดดำนับว่าดำ ธรรมเหล่าใดไม่ควรเสพ นับว่าไม่ควรเสพ ธรรมเหล่าใดไม่สามารถทำความเป็นพระอริยะ นับว่าไม่สามารถทำความเป็นพระอริยะ บุคคลยังฉันทะให้เกิด พยายามปรารภความเพียร ประคองจิต ตั้งจิตไว้ เพื่อละธรรมเหล่านั้นธรรมเหล่าใดเป็นกุศล นับว่าเป็นกุศล ธรรมเหล่าใดไม่มีโทษ นับว่าไม่มีโทษธรรมเหล่าใดขาว นับว่าขาว ธรรมเหล่าใด

ควรเสพ นับว่าควรเสพ ธรรมเหล่าใดสามารถทำความเป็นพระอริยะ นับว่าสามารถทำความเป็นพระอริยะ บุคคลย่อมยังฉันทะให้เกิด พยายาม ปรารภความเพียร ประคองจิต ตั้งจิตไว้ เพื่อได้ธรรมเหล่านั้น นี้เรียกว่ากำลัง คือ ความเพียร ฯ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็กำลัง คือ การงานอันไม่มีโทษเป็นไฉน อริยสาวกในธรรมวินัยนี้เป็นผู้ประกอบด้วยกายกรรม วจีกรรม มโนกรรม อันหาโทษมิได้ นี้เรียกว่ากำลัง คือ การงานอันไม่มีโทษ ฯ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย ก็กำลัง คือ การสงเคราะห์เป็นไฉน สังคหวัตถุ 4 ประการนี้ คือ ทาน 1 เปยยวัชชะ 1 อัตถจริยา 1 สมานัตตตา 1 ดูกรภิกษุทั้งหลาย ธรรมทานเลิศกว่าทานทั้งหลาย การแสดงธรรมบ่อย ๆ แก่บุคคลผู้ต้องการ ผู้เงี่ยโสตลงสดับ นี้เลิศกว่าการพูดถ้อยคำอันเป็นที่รัก การชักชวนคนผู้ไม่มีศรัทธาให้ตั้งมั่นดำรงอยู่ในศรัทธาสัมปทา ชักชวนผู้ทุศีลให้ตั้งมั่นดำรงอยู่ในศีลสัมปทา ชักชวนผู้ตระหนี่ให้ตั้งมั่นดำรงอยู่ในจาคสัมปทา ชักชวนผู้มีปัญญาทรามให้ตั้งมั่นดำรงอยู่ในปัญญาสัมปทา นี้เลิศกว่าการประพฤติประโยชน์ทั้งหลาย พระโสดาบันมีตนเสมอกับพระโสดาบัน พระสกทาคามีมีตนเสมอกับพระสกทาคามี พระอนาคามีมีตนเสมอกับพระอนาคามี พระอรหันต์มีตนเสมอกับพระอรหันต์ นี้เลิศกว่าความมีตนเสมอทั้งหลาย นี้เรียกว่ากำลัง คือ การสงเคราะห์ ดูกรภิกษุทั้งหลาย กำลัง 4 ประการนี้แล ฯ

ดูกรภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกผู้ประกอบด้วยกำลัง 4 ประการนี้แล ย่อมก้าวล่วงภัย 5 ประการ ภัย 5 ประการเป็นไฉน คือ อาชีวิตภัย 1 อสิโลกภัย 1 ปริสสารัชภัย 1 มรณภัย 1 ทุคติภัย ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกนั้นแลพิจารณาเห็นดังนี้ว่า เราไม่กลัวต่อภัยอันเนื่องด้วยชีวิต ไฉนเราจักกลัวต่อภัยอันเนื่องด้วยชีวิตเล่า เรามีกำลัง 4 ประการ คือ กำลังปัญญา กำลังความเพียรกำลังการงานอันไม่มีโทษ กำลังการสงเคราะห์ คนที่มีปัญญาทรามแล จึงกลัวต่อภัยอันเนื่องด้วยชีวิต คนเกียจคร้านจึงกลัวต่อภัยอันเนื่องด้วยชีวิต คือ กลัวต่อภัยอันเนื่องด้วยชีวิตเพราะการงานทางกาย ทางวาจาและทางใจที่มีโทษ คนที่ไม่สงเคราะห์ใครก็กลัวต่อภัยอันเนื่องด้วยชีวิต เราไม่กลัวต่อภัย คือ การติเตียน ฯลฯ เราไม่กลัวต่อภัยคือการสะทกสะท้านในบริษัท เราไม่กลัวต่อภัยคือความตาย เราไม่กลัวต่อภัยคือทุคติ ไฉนเราจักกลัวต่อภัย คือ ทุคติเล่า

เพราะเรามีกำลัง 4 ประการ คือ กำลังปัญญา กำลังความเพียร กำลังการงานอันไม่มีโทษ กำลังการสงเคราะห์ คนที่มีปัญญาทรามแล จึงกลัวต่อภัยคือทุคติคนเกียจคร้านแล จึงกลัวต่อภัยคือทุคติ คือ กลัวต่อภัยคือทุคติเพราะการงานทางกาย ทางวาจา และทางใจที่มีโทษ คนที่ไม่สงเคราะห์ใคร ก็กลัวภัยคือทุคติดูกรภิกษุทั้งหลาย อริยสาวกผู้ประกอบด้วยกำลัง ๔ ประการนี้แล ย่อมก้าวล่วงภัย ๕ ประการนี้ ฯ

สรุป ความสำคัญของพละ 4 คือ เป็นธรรมอันเป็นกำลังก่อให้เกิดความมั่นใจในตนเอง ไม่มีความหวั่นกลัวภัยใด ๆ อันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน

2.3.3 องค์ประกอบของหลักพละ 4

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูรธมฺมจิตฺโต) (2549, หน้า 44 - 45) ธรรมะสำหรับนักบริหารแบบธรรมาธิปไตยที่ใช้ ทั้งพระเดชและพระคุณซึ่งทำให้ได้ทั้งน้ำใจคนและได้ผลงานยึดธรรมเป็นหลักในการบริหารที่เรียกว่า พละ 4 ประกอบด้วยกำลัง 4 ประการ คือ

1. ปัญญาพละ หมายถึง กำลัง หรือพลังแห่งความรอบรู้ ความรู้หรือปัญญาที่กล่าวนี้ผู้นำจะต้องนำมาใช้ในการบริหารตนเอง บริหารคน และบริหารงาน ให้ดำเนินไปได้เป็นปกติ ซึ่งลักษณะของปัญญาที่เกี่ยวข้องกับปัญญาพละมีดังนี้

1) สุตมยปัญญา หมายถึง ความรอบรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ด้วยวิธีการอ่านและการฟังจาก หนังสือตำราวิชาการจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ในแต่ละสาขา โดยจะต้องจดจำความรู้เรื่องราวต่าง ๆ ไว้ให้ได้มากมายเพราะสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการ พิจารณา และตัดสินใจสั่งการในการบริหารงานได้ไม่ให้ได้รับความเสียหาย

2) จินตามยปัญญา หมายถึง ความรอบรู้ที่ได้จากการคิดวิเคราะห์พินิจไตร่ตรองข้อมูลที่ได้รับทั้งจากการฟัง หรือการอ่าน รวมถึงการตรวจสอบแหล่งข้อมูลว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด การน้อมนำมาพิจารณาไว้ในใจอย่างแยบคาย ซึ่งอาจนำไปสู่การพิสูจนข้อเท็จจริง ความคิดแบบจินตามัยปัญญาเป็นลักษณะความคิดตามหลักโยนิโสมนสิการมี 4 วิธีคือ

1. คิดถูกวิธี (อปายมนสิการ) คือ การคิดที่อาศัยวิธีการที่สอดคล้องกับเรื่องที่ศึกษาเพื่อให้ได้คำตอบถูกต้องตรงความจริง เช่น การตรวจสอบความจริงในบางเรื่องต้องใช้วิธีอุปนัยหรือวิธีนิรนัยหรือต้องใช้ประสบการณ์ตรงเป็นเครื่องตรวจสอบยืนยันความจริงในสมัยที่พระพุทธเจ้าทรงค้นหาหนทางดับทุกข์ พระองค์ทรงใช้วิธีการทรมานตนเอง หรือทุกข์กริยา แต่ก็ไม่สามารถได้หนทางดับทุกข์เพราะทรงใช้วิธีผิด

2. คิดมีระเบียบ (ปตมนสิการ) คือ การคิดที่ดำเนินตามขั้นตอนของวิธีการนั้นไม่มีการลัดขั้นตอน หรือด่วนสรุป ซึ่งในการด่วนสรุปข้อมูลจัดเป็นเหตุผลวิบัติตัวอย่างเช่นถ้าหยิบผลส้มในลัง 1 ลูกมาชิมแล้วมีรสเปรี้ยวก็ไม่ควรด่วนสรุปว่าส้มทั้งลังเปรี้ยวหมดทุกลูกเพราะอาจมีบางลูกมีรสชาติหวานอร่อยก็เป็นได้ และนอกจากนี้แล้วก็ต้องไม่มีความคิดฟุ้งซ่านออกนอกลู่นอกทางต้องมีสมาธิอยู่ในเรื่องที่คิดพิจารณาอยู่ไม่ทิ้งกลางทางเมื่อมีเรื่องใหม่ ๆ เข้ามา

3. คิดมีเหตุผล (การณมนสิการ) คือ การคิดจากเหตุโยงไปหาผลและการคิดจากผล วกกลับมาหาเหตุ การคิดในลักษณะนี้จะทำให้นักบริหาร หรือผู้นำ เป็นคนรู้เท่าทันเหตุการณ์ในการสั่งการแต่ละครั้ง สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะได้ผลดีหรือผลเสียตามมาเมื่อมีความผิดปกติเกิดขึ้นในองค์กร ต้องบอกได้ว่ามาจากสาเหตุอะไร

4. คิดเป็นกุศล (อุปปาทมนิการ) คือ การคิดสร้างสรรค์คิดให้เกิดความหวังได้กำลังใจในการทำงาน เมื่อได้ความรู้ใหม่ ๆ ก็สามารถนำมาปรับประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อ

องค์กรของตน และยังหมายรวมถึงความคิดที่รู้จักแสวงหาประโยชน์ได้จากสิ่งที่ดูเหมือนว่าไม่มีประโยชน์

3) ภาวนามยปัญญา หมายถึง ความรอบรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ในทางธรรมก็คือการฝึกจิตภาวนาเมื่อได้เรียนรู้วิธีการในภาคทฤษฎีแล้วก็ต้องลงมือปฏิบัติจริง จะได้ผลเป็นการแปลงยุทธวิธีเป็นยุทธการในสนามรบปัญญา ทั้ง 3 นี้ทำให้ผู้นำมีความรอบรู้เกี่ยวกับงาน ในหน้าที่ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้นำ หรือนักบริหารที่ต้องรอบรู้เกี่ยวกับตนเอง และบริหารตนเองได้ต้องรอบรู้คน และบริหารคนได้ และต้องรอบรู้งาน และบริหารงานได้เป็นผู้มีความรู้ใน 3 เรื่องเป็นอย่างดี กล่าวคือ

1. รู้ตน หมายถึง รู้จักความเด่นหรือความด้อยของตนเอง ทั้งนี้ก็เพื่อทำงานให้เหมาะสมกับความสามารถของตน

2. รู้คน หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับคนร่วมงานต้องรู้ว่าลูกน้องคนไหนมีความสามารถทางด้านใด มีจริตแบบไหน เพื่อจะได้ใช้งานให้ถูกกับความสามารถ และนิสัยของแต่ละคน (จริต หรือนิสัยมี 6 แบบ คือ ราคจริต ชอบรักความสวยงาม คนกลุ่มนี้ชอบทำงานที่ต้องใช้ความละเอียด ปราณีต, โทสจริต ชอบความเร็วคนกลุ่มนี้ชอบทำงานที่ต้องใช้ความรวดเร็ว, โมหจริต จะขาดความกระตือรือร้นทำงานเฉื่อยชา, สัทธาจริต เชื่อคนง่าย คนกลุ่มนี้ถ้าถูกใจผู้ใดจะทำงานให้ผู้นั้นอย่างเต็มกำลัง, พุทธจริต ชอบใฝ่รู้ ช่างสงสัย รักการศึกษาหาความรู้ คนกลุ่มนี้มีความถนัดงานทางด้านวิชาการ และวิตกจริต ชอบกังวลไม่กล้าตัดสินใจ)

3. รู้งาน หมายถึง ความรอบรู้เกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวาง แผนการบริหารคนการอำนวยการ และการติดตามประเมินผลงานความรู้เรื่องงานมี 2 ลักษณะ ได้แก่ การรู้เท่า มีความรู้เกี่ยวกับงานว่ามีขั้นตอนอย่างไรเกี่ยวข้องกับคนอื่นอย่างไรรู้เท่าถึงเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และสามารถที่จะหาทางป้องกันเอาไว้ได และอีกลักษณะหนึ่งคือการรู้ทันหมายถึง ความรู้เท่าทันสถานการณ์สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้

2) วิริยะพละ หมายถึง กำลังแห่งความเพียร หรือความขยัน มีกำลังใจที่เข้มแข็ง กล้าตัดสินใจ กล้าได้กล้าเสีย ไม่กลัวความยากลำบาก ไม่ย่อถ้อต่อปัญหา และอุปสรรคใด ๆ มีความบากบั่นพากเพียรเป็นนิจ ความพากเพียร หรือความขยันที่เกี่ยวข้องกับวิริยะพละมีดังนี้

1. สสังขาริกวิริยะ คือ ความขยันที่ต้องอาศัยคนอื่นให้มาปลุกใจ หรือมีสถานการณ์บีบบังคับ ถ้าไม่มีใครบังคับก็หมดกำลังใจที่จะทำงานต่อไปได้

2. อสังขาริกวิริยะ คือ ความขยันที่เกิดจากการปลุกใจตนเอง แม้คนอื่นจะหมดกำลังใจล้มเลิกการทำงานไปแล้ว แต่คนที่จะปลุกใจตนเองได้จะลุกขึ้นสู้ต่อไป ผู้นำมีหน้าที่ต้องนำคนอื่น ๆ ให้ดำเนินงานไปตามปกติ จึงต้องมีความขยันแบบ “อสังขาริกวิริยะ” ไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ เมื่อเผชิญอุปสรรคจะต้องปลุกใจตนเอง และปลุกระดมคนอื่นให้ทำงานต่อไป ถ้าหัวขบวนยอมแพ้คน

เดียวองค์กรทั้งหมดก็ล่มสลายได้ ผู้นำที่ยิ่งใหญ่ และประสบผลสำเร็จเมื่อถึงคราวล้มก็ต้องล้ม แต่ล้มแล้วต้องลุกขึ้นสู้ให้ได้ เอาเหตุการณ์ที่ผ่านมาเป็นบทเรียนในการแก้ไขปัญหาการทำงานในครั้งต่อไป ต้องมีความเพียรเป็นเลิศเพื่อบรรลุเป้าหมาย

3) อนวัชชพละ หมายถึง กำลังการงานที่ไม่มีโทษหรือข้อเสียหาย มีความซื่อสัตย์สุจริตในหน้าที่การงาน ไม่ประพฤติปฏิบัติไปในทางเสื่อมเสีย ละเว้นอบายมุขทั้ง 6 การประพฤติปฏิบัติที่จะทำให้ อนวัชชพละ สมบูรณ์ มีดังนี้

1. การประพฤติตามหลักเบญจศีล คือ การรักษาศีล 5 ทั้งกาย วาจา และจิตใจอย่างเนื่องนิจ ประกอบด้วยศีลข้อที่ 1 ไม่ฆ่าสัตว์ หรือใช้ให้ผู้อื่นฆ่า ศีลข้อที่ 2 ไม่ขโมยหรือลักทรัพย์ของผู้อื่น ศีลข้อที่ 3 ไม่ประพฤติผิดในกาม ล่วงละมิดคู่สามีภรรยาของบุคคลอื่น ศีลข้อที่ 4 ไม่กล่าวความเท็จ พูดโกหก พูดเพ้อเจ้อ พูดไร้สาระ ศีลข้อที่ 5 ไม่ดื่มแอลกอฮอล์ หรือของมึนเมา

2. ละเว้นอบายมุข อบายมุขทั้ง 6 ทำให้ชีวิตของบุคคลที่เข้าไปเกี่ยวข้องไปสู่หนทางแห่งความเสื่อม และอาจทำให้บุคคลผู้นั้นต้องทุจริตต่อหน้าที่การงาน อบายมุขทั้ง 6 ตามที่กล่าวมีดังนี้ อบายมุข 1 การดื่มสุรา อบายมุข 2 การท่องเที่ยวยามวิกาล อบายมุข 3 การดูการละเล่นที่ผิดศีลธรรมอันดี อบายมุข 4 การคบคนชั่ว คบโจร อบายมุข 5 การเล่นการพนัน อบายมุข 6 การเกียจคร้านประกอบอาชีพการงาน

3) สังคหพละ หมายถึง กำลังแห่งการสงเคราะห์ หรือมนุษย์สัมพันธ์ ซึ่งเป็นธรรมที่สำคัญสำหรับนักบริหารที่อาศัยคนอื่นทำงานให้เกิดผลสำเร็จ ผู้นำหรือนักบริหารสามารถผูกใจเพื่อนร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาไว้ได้ ต้องมีสังคหวัตถุ 4 ประการ คือ

1. ทาน การแบ่งปัน การให้ ซึ่งประกอบได้ด้วย ทาน 3 แบบ ได้แก่
   - อามิสทาน คือ การให้สิ่งของ ทุนทรัพย์
   - วิทยาทานหรือธรรมทาน คือ การให้คำแนะนำสั่งสอน บอกวิธีการทำงานให้ได้ผล
   - อภัยทาน คือ การให้อภัยเมื่อเกิดข้อผิดพลาดในการทำงาน หรือการล่วงเกินซึ่งกันและกัน

2. ปิยวาจา คือ การพูดถ้อยคำไพเราะอ่อนหวาน ผูกจิตใจคนด้วยคำพูดอ่อนหวาน

3. อัตถจริยา การทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น หรือการสงเคราะห์ต่อผู้ใต้บัญชา หรือเพื่อนร่วมงาน

4. สมานัตตตา การวางตัวถูกกาละเทศ วางตนสม่ำเสมอไม่เปลี่ยนแปลง ในการที่จะทำให้ผู้นำ หรือผู้บริหารประพฤติตามหลักสังคหวัตถุได้อย่างจริงใจ

ผู้นำจะต้องมีหลักพรหมวิหารธรรมประจำใจด้วยหลักธรรม 4 ข้อ คือ เมตตา ความรัก ความหวังดีที่ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มองแต่ส่วนดีของเพื่อนร่วมงาน ให้มองข้ามในส่วนเสียและให้อภัย กรุณา ความสงสารเห็นใจ ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นจากทุกข์ เมื่อเห็นผู้ร่วมงานประสบความลำบาก คิดหาทางช่วยเหลือให้เขารอดพ้นจากความยากลำบาก มุทิตา ความรู้สึกพลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีความสุข มีความก้าวหน้าในการทำงาน ไม่มีจิตใจริษยาผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชา อุเบกขา ความรู้สึกวางเฉยเป็นกลาง มีความยุติธรรม ไม่มีอคติลาเอียง

สรุป พละ หรือกำลังแห่งคุณธรรม 4 ประการนี้เป็นข้อปฏิบัติที่ทำให้ผู้นำ หรือนักบริหารปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นก็คือ ผู้นำจะสามารถวางแผนงานจัดองค์กรแต่งตั้งบุคลากรอำนวยการ และสามารถควบคุมองค์กรให้ดีได้ผู้นำคนนั้นต้องมีความฉลาดขยันสุจริต และมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี นอกจากนี้เมื่อผู้นำปฏิบัติตามหลักพละ 4 นี้แล้วจะสามารถครอบคลุมการบริหารถึงหลักการครองตนครองคน และครองงานซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลในการเป็นผู้นำและเป็นผู้บริหารที่ดี เพราะผู้นำที่ปฏิบัติตามคุณธรรมในหลักพละ 4 แล้วย่อมจะต้องประพฤติ และปฏิบัติตนประกอบไปด้วยคุณธรรม มีความสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ได้ดี มีการประสานสัมพันธ์และจูงใจให้เกิดการยอมรับนับถือ พร้อมที่จะได้รับความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย เป็นผู้นำที่ควรแก่การยกย่องเชิดชู และเป็นแบบอย่างที่ดี

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น

2.4.1 ความหมายของการพัฒนา

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2538) การพัฒนา หมายถึง การทำความเจริญ การเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้น การคลี่คลายไปในทางที่ดี ถ้าเป็นกริยา ใช้คำว่าพัฒนา หมายความว่า ทำให้เจริญ คือ ทำให้เติบโตได้ งอกงาม ทำให้งอกงามและมากขึ้น เช่น เจริญทางไมตรี

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) การพัฒนา ที่เข้าใจโดยทั่วไป มีความหมายใกล้เคียงกับความหมายจากรูปศัพท์ คือ หมายถึง การทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบ หรือการทำให้ดีขึ้น กว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบทางด้านคุณภาพระหว่างสภาพการณ์ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งในช่วงเวลาที่ต่างกัน กล่าวคือ ถ้าในปัจจุบันสภาพการณ์ของสิ่งนั้น ดีกว่า สมบูรณ์กว่าก็แสดงว่าเป็นการพัฒนา

ปกรณ์ ปรียากร (2538, หน้า 5) โดยรูปศัพท์ การพัฒนา มาจากคำภาษาอังกฤษว่า Development แปลว่าการเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น เติบโตเติบโตขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมกว่าเดิมหรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ

สนธยา พลศรี (2547, หน้า 2) การพัฒนา ในความหมายโดยทั่วไปจึงหมายถึงการเปลี่ยนแปลงสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้เกิดคุณภาพดีขึ้นกว่าเดิม ความหมายนี้นับว่าเป็นความหมายที่รู้จักกันโดยทั่วไป เพราะนำมาใช้มากกว่าความหมายอื่น ๆ

สรุป คำว่าการพัฒนาใช้ในภาษาอังกฤษว่า Development แปลว่าการเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ จากลักษณะที่เป็นอยู่ ให้เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ

2.4.2 ความหมายของท้องถิ่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2546) ได้อธิบายความหมายของคำว่า ท้องถิ่นไว้ว่า ท้องถิ่น หมายถึง ท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง โดยเฉพาะเน้นถึงลักษณะทางสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และทางธรรมชาติที่มีความเป็นขอบเขตเฉพาะพื้นที่นั้น ๆ เป็นสำคัญ และยังมีความหมายที่กำหนดขอบเขตของพื้นที่ระดับย่อยตามเขตการปกครอง หรือเป็นหน่วยงานระดับรองไปจากหน่วยงานใหญ่ ได้แก่ หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด เป็นต้น ดังนั้นคำว่าท้องถิ่นจึงขึ้นอยู่กับการจำกัดขอบเขตทางพื้นที่ดังกล่าวแล้ว และเมื่อนำไปใช้ประกอบกับคำใดจะให้ความหมายเฉพาะเจาะจงในเรื่องนั้น เช่น ประเพณีท้องถิ่น พืชประจำท้องถิ่น เป็นต้น

เอกรินทร์ สีมหาศาล และปรีชา นุ่มสุข (2540, หน้า 2) กล่าวว่า "ท้องถิ่น" หมายถึง การกำหนดขอบเขตพื้นที่ ขอบเขตความรับผิดชอบ หรือหน่วยงานที่ปรากฏในท้องถิ่นต่าง ๆ ตามสภาพสังคม ซึ่งจัดเป็นพื้นที่ระดับย่อยรองไปจากสังคมใหญ่

นงคราญ กาญจนประเสริฐ (2545) ได้อธิบายความหมายของคำว่าท้องถิ่น คือ ท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งโดยเฉพาะ (Local) ไม่สามารถำหนดได้ว่ามีขนาดของพื้นที่ จำนวนประชากร หรือสิ่งต่าง ๆ ได้ว่าเป็นเท่าใด บางครั้งอาจใช้ในความหมายที่คล้ายคลึงกับชุมชน หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์ และการมองภาพรวมที่นำไปใช้ว่ามีลักษณะใด

เลิศชาย ศิริชัย (2547) ให้ความหมายว่า ท้องถิ่น คือ ภูมิอันหมายถึงระบบเล็ก ๆ ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มคนหลาย ๆ กลุ่ม เชื่อมกันในระบบนิเวศน์เดียวกัน หรือพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เวลาใดเวลาหนึ่ง มีหนองน้ำ ภูเขา ป่าทุ่ง ฯลฯ ใช้ร่วมกัน และมีความหมายแก่กลุ่ม และคำว่า “ท้องถิ่น” หรือ ภูมิ ในที่นี้จะมีความหมายเสมือนมาตุภูมิ กล่าวคือ ทุกคนในชุมชนมีความรัก ความผูกพันในพื้นที่นั้น มีกฎระเบียบในวิถีชีวิตเพื่อความมั่นคง ความยั่งยืน และไม่ประสงค์ใช้พื้นที่ส่วนนั้นเป็นปัจเจกชน (เฉพาะบุคคล) แต่ต้องการใช้เพื่อให้เกิดความอยู่ร่วมกัน เพราะเป็นกระบวนการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มก้อน มีผู้หลักผู้ใหญ่คอยประนีประนอม มีระบบอาวุโส ร่วมรักษาโครงสร้างของ ท้องถิ่น

โกวิทย์ พวงงาม (2553) ได้อธิบายคำว่า ท้องถิ่นและชุมชนไว้ว่า ทั้งสองคำมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ชุมชน (Community) คือ ราษฎรที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ไม่มีกฎหมายรองรับ แต่ท้องถิ่น (Local) คือ ราษฎรที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีกฎหมายรองรับ เป็นนิติบุคคล มี

อำนาจหน้าที่พัฒนาท้องถิ่น ดูแลทุกข์สุขของราษฎรในท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะรากฐานการปกครองท้องถิ่นหลาย ๆ ประเทศในไหล่ทวีป ยุโรป เช่น ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมันและประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เป็นต้น ประเทศเหล่านี้มี ระบบการปกครองท้องถิ่นที่มีพื้นฐานมาจากชุมชน

พัฒนา กิติอาษา (2546, หน้า 5) อธิบายว่า ท้องถิ่นมีความหมายหลากหลาย เช่น ชุมชนท้องถิ่น “Local Community” กลุ่มหรือองค์กรทางสังคม ภาพลักษณ์สินค้า อุดมการณ์หรือแม้กระทั่งวาทกรรม และรูปแบบการตั้ง ถิ่นฐานที่อยู่ติดกับถิ่นที่อยู่ทางกายภาพเป็นเพียงท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง เช่น หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ฯลฯ ท้องถิ่นเหล่านี้เป็นท้องถิ่นในความหมายดั้งเดิมที่คนส่วนใหญ่คุ้นเคย และรับรู้อย่างกว้างขวางมาก่อน ท้องถิ่นมีความหมายมากกว่าหน่วยการตั้งถิ่นฐานอย่างหนึ่งของมนุษย์ มีความหมายมากกว่าการบรรยายสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคมวัฒนธรรม มากกว่าการเป็นหน่วยงานการเมือง และการปกครองของรัฐแห่งหนึ่ง

สรุป ท้องถิ่นและชุมชน ทั้งสองคำมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ชุมชน คือ ราษฎรที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ไม่มีกฎหมายรองรับ แต่ท้องถิ่น คือ ราษฎรที่อยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม มีกฎหมายรองรับ เป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่พัฒนาท้องถิ่น ดูแลทุกข์สุขของราษฎรในท้องถิ่น และอีกความแตกต่าง คือ “ชุมชน” จะเน้นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน “ท้องถิ่น” เน้นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ อย่างไรก็ตามทั้งสองคำนี้มีความหมายหลายประการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่อย่างใกล้ชิด เพราะเป็นการเน้นความสัมพันธ์และผลประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

2.4.3 ความสำคัญของท้องถิ่น

จากความหมายของคำว่าท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น คำว่าชุมชน (Community) และท้องถิ่น (Local) มีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่น ถึงแม้จะมีลักษณะแตกต่างกัน กลุ่มนักวิชาการจึงใช้คำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” หรือ “Local Community” แทนคำว่าท้องถิ่น (Local) ในการอธิบายถึงความสำคัญ ประเภท โครงสร้างหน้าที่ ของท้องถิ่นแบบดั้งเดิม

ชุมชนท้องถิ่นเปรียบเสมือนหน่วยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์ค่อนข้างเป็นทางการที่เกือบจะเล็กที่สุดของระบบสังคมก็ว่าได้ เช่น หมู่บ้าน ตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อชุมชนท้องถิ่น เป็นสถาบันที่มีขนาดเล็กแล้ว หน้าที่ของชุมชนท้องถิ่นจึงออกมาในลักษณะปฐมภูมิ ลักษณะคล้ายกับหน้าที่ของสถาบันครอบครัวและอาจมีความแตกต่างกันบ้าง เช่น สถาบันครอบครัวมีหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูสมาชิกและชุมชนท้องถิ่นหน้าที่ดังกล่าวอาจมีบ้าง แต่ไม่ใช่ความสำคัญในลำดับแรก ถ้าหากสังคมปราศจากชุมชนท้องถิ่นแล้วก็เปรียบเสมือนสังคมขาดกลไกในการทำหน้าที่พื้นฐานทางสังคม เช่น กระบวนการขัดเกลาทางสังคมของชุมชนท้องถิ่น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าชุมชนท้องถิ่นมีความสำคัญใน 5 ประการ ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม, 2553, หน้า 32)

1. ชุมชนท้องถิ่น มีหน้าที่หรือภารกิจบางอย่างที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่ของระบบสังคมที่ใหญ่กว่า เช่น มีหน้าที่ในการขัดเกลาทางสังคม หน้าที่ในการดำรงสถาบันครอบครัว หน้าที่ในการ

สร้างผลผลิตทางเศรษฐกิจ (มีคำอธิบายในหัวข้อภารกิจหน้าที่ของชุมชนท้องถิ่น) หากสังคมขาดชุมชนท้องถิ่นทำหน้าที่ดังกล่าวแล้วก็จะส่งผลให้ระบบสังคมอ่อนแอและอาจถึงการล่มสลายของระบบสังคมได้

2. ชุมชนท้องถิ่น เป็นเครื่องมือที่สะท้อนความคิดเห็นของประชาชนในระบบสังคมได้เป็นอย่างดี เนื่องจากชุมชนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองทั้งเป็นทางการ คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และไม่เป็นทางการ คือการดูแลหมู่บ้านของผู้ใหญ่บ้านหรือผู้อาวุโสในหมู่บ้าน เป็นต้น สามารถรวมตัวกันแสดงออกถึงความคิดและความเชื่อ หรือทัศนคติต่อเรื่องต่าง ๆ ในรูปแบบที่เป็นทางการได้ด้วย ความสำคัญในประการนี้จึงอยู่ตรงที่ว่า ชุมชนท้องถิ่นเป็นหน่วยทางสังคมที่ดีในการสะท้อนความต้องการของประชาชน อีกทั้งยังมีช่องทางในการนำเสนอที่เป็นทางการได้ด้วย ซึ่งส่งผลดีต่อรัฐบาลหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาของระบบสังคมโดยรวม

3. ชุมชนท้องถิ่น เป็นตัวรวมผลประโยชน์และความต้องการของคนในสังคมให้เข้าเป็นหมวดหมู่และง่ายต่อการจัดการข้อเรียกร้องต่าง ๆ เช่น กลุ่มหัตถกรรมในท้องถิ่น กลุ่มเกษตรกรในท้องถิ่น กลุ่มประมงท้องถิ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำหน้าที่ในการกลั่นกรองผลประโยชน์ต่าง ๆ ก่อนจะเข้าสู่กระบวนการเรียกร้องที่เป็นระบบ

4. ชุมชนท้องถิ่น เป็นหน่วยพื้นฐานของสังคม ในการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน หรือเปรียบเสมือนปราการด่านแรกของหน่วยงานระดับที่สูงกว่าของภาครัฐนั่นเอง ดังนั้นความสำคัญ จึงอยู่ที่ว่า ชุมชนท้องถิ่นทำหน้าที่เป็นตัวบรรเทาปัญหาเบื้องต้นของประชาชนในพื้นที่

5. ชุมชนท้องถิ่น เปรียบเสมือนสถาบันหนึ่งในการฝึกการมีส่วนร่วมหรือส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้แก่ประชาชน เพราะการบริหารชุมชนหรือท้องถิ่นจำเป็นต้องมีกลไกในการเลือกตั้งผู้แทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในการบริหารชุมชน อันจะส่งผลดีต่อการเมืองในระดับชาติ นอกจากนี้ชุมชนท้องถิ่นทำหน้าที่ให้ประชาชนรู้จักสิทธิหน้าที่และหวงแหนในท้องถิ่นของตนอีกด้วย

สรุป ความสำคัญของชุมชนท้องถิ่นมีหน้าที่หรือภารกิจบางอย่างที่จำเป็นต่อการดำรงอยู่ของระบบสังคมที่ใหญ่กว่า สามารถสะท้อนความคิดเห็นของประชาชนในระบบสังคมได้เป็นอย่างดี เป็นตัวรวมผลประโยชน์และความต้องการของคนในสังคมให้เข้าเป็นหมวดหมู่ และง่ายต่อการจัดการข้อเรียกร้องต่าง ๆ เป็นหน่วยพื้นฐานของสังคม ในการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่ประชาชน ตลอดจนเป็นสถาบันหนึ่งในการฝึกการมีส่วนร่วมหรือส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้แก่ประชาชน

2.4.4 ประเภทของชุมชนท้องถิ่น

การแบ่งประเภทของชุมชนท้องถิ่นนั้นจะมีความแตกต่างกันไปบ้างตามทัศนะความคิดของ นักวิชาการแต่ละท่าน ซึ่งการจัดแบ่งประเภทของชุมชนท้องถิ่นจะอาศัยเกณฑ์กำหนด ดังนี้ (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข, 2536, หน้า 10 - 13)

1. แบ่งตามลักษณะการปกครอง (Administrative Unit) การแบ่งตามลักษณะการปกครอง โดยอาศัยการพิจารณาจากลักษณะการปกครองของไทย ตามพระราชบัญญัติการปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 สามารถจัดแบ่งชุมชนออกได้ 6 ประเภท ได้แก่

1.1 ชุมชนหมู่บ้าน หมายถึง หมู่บ้านซึ่งประกอบไปด้วยบ้านหลายบ้านในท้องที่เดียวกัน โดยจัดอยู่ในความปกครองเดียวกันของหมู่บ้านหนึ่ง โดยหากคนอาศัยอยู่รวมกันมีมากแต่จำนวนบ้านมีน้อยก็ให้ถือเอาเกณฑ์จำนวนคนเป็นสำคัญ กล่าวคือการมีประชาชนอย่างน้อย 200 คน ก็สามารถจัดตั้งเป็นหมู่บ้านได้และอย่างน้อยการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านก็ควรมีไม่น้อยกว่า 5 บ้าน โดยทั่วไปแล้วชุมชนประเภทนี้จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม

1.2 ชุมชนเขตสุขาภิบาล หมายถึง ชุมชนที่มีเนื้อที่ขอบเขตชุมชนไม่น้อยกว่า 1 - 4 ตารางกิโลเมตรและควรมีร้านค้าไม่ต่ำกว่า 10 ร้าน และประชาชนพักอาศัยอยู่ในเขตร่วมกันไม่น้อยกว่า 1,500 คนโดยประมาณ โดยในปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พุทธศักราช 2542 มีผลทำให้สุขาภิบาลทั่วประเทศจำนวน 980 แห่ง ได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล (โกวิทย์ พวงงาม, 2552, หน้า 249)

1.3 ชุมชนเขตเทศบาลตำบล หมายถึง ชุมชนในเขตสุขาภิบาลที่มีความเจริญ และมีความหนาแน่นของประชาชนในระดับหนึ่งและเป็นชุมชนที่ยกฐานะมาจากสุขาภิบาล เพื่อความสะดวกในการจัดระบบบริการสาธารณะ เช่น การก่อสร้าง สาธารณูปโภค เป็นต้น และมีการปกครองตนเองได้รับการรับรองโดยกฎหมาย โดยทั่วไปแล้วชุมชนเทศบาลตำบลมักเป็นชุมชนขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอ

1.4 ชุมชนเขตเทศบาลเมือง หมายถึง ชุมชนที่มีราษฎรรวมกันในท้องที่ไม่น้อยกว่า 10,000 คน มีค่าเฉลี่ยความหนาแน่นของประชากรไม่น้อยกว่า 300 คนต่อตารางกิโลเมตร ชุมชนเขตเทศบาลเมืองจะตั้งอยู่ในเขตของอำเภอเมือง ซึ่งเป็นตัวจังหวัดและเป็นศูนย์กลางของการบริหารส่วนราชการต่าง ๆ ระดับภูมิภาค

1.5 ชุมชนเขตเทศบาลนคร หมายถึง ชุมชนที่ยกฐานะขึ้นมาจากเทศบาลเมือง หรือชุมชนที่เทศบาลเมืองสามารถยกฐานะขึ้นไปได้ โดยที่ท้องที่นั้นจะต้องมีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไปและมีความหนาแน่นของจำนวนประชากรไม่น้อยกว่า 300 คนต่อตารางกิโลเมตร

1.6 ชุมชนเขตกรุงเทพมหานคร หมายถึง ชุมชนที่ประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นมากและเป็นเอกนคร (Primate City) ซึ่งเป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่โตกว่าเมืองในระดับรองลงไป ในชุมชน

เขตกรุงเทพมหานครนี้ จัดเป็นชุมชนที่มีการปกครองตนเองในรูปของการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ มีการเลือกตั้งผู้บริหารงานและมีสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง สุขาภิบาล เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนครและเขตกรุงเทพมหานครดังกล่าว ข้างต้น จัดเป็นชุมชนในเขตการปกครองท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งตามกฎหมายให้เป็นหน่วยองค์กรการ ปกครองท้องถิ่น

2. แบ่งตามกิจกรรมทางสังคม (Social Activities) การแบ่งตามกิจกรรมทางสังคมสามารถจำแนกลักษณะของชุมชนตามเกณฑ์การจัดแบ่งนี้ออกได้เป็นชุมชน 5 ลักษณะ ประกอบด้วย

2.1 ชุมชนเกษตรกรรม หมายถึง ชุมชนที่ประชาชนส่วนใหญ่ที่พักอาศัยในชุมชนประกอบอาชีพเกษตรกรรม

2.2 ชุมชนศูนย์การค้า หมายถึง ชุมชนตามหัวเมืองต่าง ๆ ที่เป็นศูนย์กลางทางการค้า ซึ่งอาจจะเป็นตัวอำเภอเมืองหรือตำบลที่เป็นที่ตั้งของเทศบาลตำบลก็ได้ โดยมักจะมีร้านค้าจำหน่ายสินค้าเพื่อใช้ในชีวิตประจำวัน มีตลาดสดจำหน่ายอาหารและผักสดต่าง ๆ ชุมชนศูนย์การค้าจึงมักจะมีอยู่ทั่วไปในเขตเมืองต่าง ๆ และเขตชุมชนหนาแน่นในเขตอำเภอ

2.3 ชุมชนศูนย์กลางขนส่ง หมายถึง ชุมชนที่เกิดขึ้นตามเส้นทางคมนาคม หรือเส้นทางขนส่งทางรถยนต์ ทางเรือหรือทางอากาศ โดยทั่วไปพบชุมชนลักษณะนี้ตามทางแยกที่เป็นศูนย์กลางการเดินทาง

2.4 ชุมชนเขตอุตสาหกรรม หมายถึง ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรมที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่และที่พักของคนงานที่ทำงานในโรงงานตั้งอยู่ในเขตอุตสาหกรรม

2.5 ชุมชนศูนย์กลางของการให้บริการ หมายถึง ชุมชนที่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางของการบริการต่าง ๆ เช่น ชุมชนในเขตตัวเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นชุมชนแหล่งท่องเที่ยวและการซื้อสินค้า โดยในเขตตัวเมืองสงขลาจะแตกต่างกับเขตอำเภอหาดใหญ่ โดยมีลักษณะเป็นศูนย์กลางส่วนราชการของจังหวัด

3. แบ่งตามความสัมพันธ์ของบุคคลในชุมชน (Social Relation) เป็นการแบ่งประเภทของชุมชนอีกเกณฑ์หนึ่งที่อาศัยความสัมพันธ์ทางสังคมเป็นเงื่อนไข และเป็นการมองในทัศนะของนักสังคมวิทยาที่มองลักษณะของความสัมพันธ์ในสังคมทุกด้าน ไม่เพียงเฉพาะการเมืองการปกครองหรือกิจกรรมทางสังคมเท่านั้น หากแต่ยังรวมไปถึงความสัมพันธ์ของสถาบันต่าง ๆ ตลอดจนลักษณะทางนิเวศวิทยาอีกด้วย โดยจำแนกออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ (ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง, 2556, หน้า 45)

3.1 ชุมชนชนบทหรือชุมชนขั้นต้น เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิที่ สมาชิกในชุมชนมีความรู้จักมักคุ้น สนิทสนม มีความผูกพัน วิถีชีวิตความเป็นอยู่เรียบง่ายไม่มี พิธีรีตรองมากนัก ไม่ถือเราถือเขาทุกคนเป็นพวกเดียวกัน ซึ่งชุมชนลักษณะนี้หากพิจารณาระยะเวลา ที่กลุ่มบุคคลที่มาอาศัยอยู่อาจแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

3.1.1 ชุมชนท้องถิ่น เป็นชุมชนที่มีความผูกพัน วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความ เชื่อ ความสนใจหรือผลประโยชน์ที่เกี่ยวพันกับพื้นที่ทางภูมิศาสตร์แห่งใดแห่งหนึ่งในมิติใดมิติหนึ่ง ร่วมกัน ดังนั้นชุมชนท้องถิ่นจึงเป็นเรื่องของความสัมพันธ์และคุณค่าต่าง ๆ ที่ชุมชนมีอยู่กับพื้นที่ (ขรรค์เพชร ชายทวีป, 2552, หน้า 132)

3.1.2 ชมชนท้องถิ่นดั้งเดิม เป็นชุมชนท้องถิ่นที่ยังมีความเป็นพื้นบ้านและมี การดำเนินวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมในสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและวัฒนธรรมที่สืบสายมาแต่เดิม เอาไว้ได้ โดยบุคคลที่รวมตัวกันนั้นมีความสามารถดังกล่าวในระดับสูง

3.2 ชุมชนแบบเมืองหรือชุมชนชั้นรอง เป็นชุมชนที่มีความสัมพันธ์ที่เป็นทางการ สมาชิกแทบจำไม่ได้ ไม่รู้จักมักคุ้นเป็นการส่วนตัวหรือแทบจะไม่มีการช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกัน และกัน มีความสัมพันธ์กันน้อย ต่างคนต่างอยู่หรือต่างหน้าที่การงาน

สรุป ประเภทของชุมชนท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับว่าจะใช้เกณฑ์อะไรมาเป็นกรอบพิจารณา เช่น เกณฑ์ทางด้านประชากร เกณฑ์ด้านกิจกรรมทางสังคม เกณฑ์ด้านเศรษฐกิจ และเกณฑ์ทางด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

2.4.5 ลักษณะของชุมชนท้องถิ่น

ไอฟ์ (Ife, J.W. 199, กล่าวถึงโดย ณัฏฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์, 2558) อธิบายลักษณะของชุมชนท้องถิ่นในฐานะเป็นองค์กร หรือหน่วยทางสังคมที่มีองค์ประกอบเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กัน 5 ประการ คือ

1. ขนาดที่ไม่เกินความสามารถของมนุษย์คือมีขนาดตั้งแต่พอประมาณจนไปถึงขนาดใหญ่ ไม่เป็นส่วนตัว มีโครงสร้างเหนียวแน่นที่ศูนย์กลาง เป็นระบบปฏิสัมพันธ์ของคนส่วนใหญ่ในหน่วย ซึ่งขนาดของหน่วยหรือชุมชนมักมีขอบเขตอยู่ในระดับที่สมาชิกคนหนึ่งสามารถทำความรู้จักมักคุ้นกับ คนอื่น ๆ ได้เท่าที่ต้องการ และก็เป็นขนาดที่ทุกคนในนั้นสามารถเข้าถึงและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของส่วนรวมได้โดยไม่มีอุปสรรค โดยชุมชนท้องถิ่นต้องมีโครงสร้างไม่ใหญ่โตเกินกว่าที่คนที่เป็นสมาชิกจะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีอำนาจควบคุมความเป็นไปในชุมชนได้ ซึ่งความเป็นจริงเราไม่สามารถระบุตัวเลขเฉพาะเจาะจงลงไปได้ว่าจะต้องมีจำนวนเท่าไร บางครั้งก็อาจจะเป็นเพียงกลุ่มคนจำนวนไม่กี่คนไปจนถึงเป็นพันเป็นหมื่น หรือจำนวนมากในระดับประเทศก็ได้

2. ความเป็นตัวตนและความเป็นเจ้าของ ในความเป็นชุมชนโดยทั่วไปมักมีสาระเกี่ยวกับความรู้สึกที่เป็นเจ้าของแฝงอยู่หรือไม่ก็มีการยอมรับและเห็นคุณค่าร่วมกันภายในกลุ่ม อันเป็นที่มาของคำว่า เป็นสมาชิกของชุมชนที่มีความหมายครอบคลุมคำว่า ความเป็นเจ้าของ การยอมรับจากคน อื่น ๆ ความจงรักภักดีและการยอมรับในความมุ่งหมายต่าง ๆ ของกลุ่มด้วยความเต็มใจ ซึ่งความรู้สึกเป็นเจ้าของหรือเป็นสมาชิกของชุมชนนั้นแยกไม่ได้จากความรู้สึกในเรื่องความมีตัวตน ความเป็นชุมชนมักจะแทรกเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของความเป็นตัวตนในปัจเจกบุคคลที่สร้างความรู้สึก

ว่า “เขาว่า เป็นใคร อยู่ที่ไหน” ซึ่งมีความสำคัญมากในสังคมโลกในปัจจุบัน เนื่องจากสถาบันชุมชนที่เคยเอื้อต่อการแสดงตัวตนของคนในอดีตได้คลายความสำคัญลงไปมาก ไม่ว่าจะเป็น ตระกูล เผ่า หมู่บ้าน วัด หรือโบสถ์ ที่เคยสร้างความรู้สึกร่วมกัน ในขณะที่ทุกวันนี้สถานที่ทำงาน โรงงาน สถาบันการศึกษา ลักษณะอาชีพ กำลังมีความสำคัญมากขึ้นในฐานะแหล่งกำหนดสถานภาพและบทบาทของบุคคลอย่างเป็นทางการ

3. มีพันธะหน้าที่ สมาชิกของชุมชนต้องมีพันธกิจหรือภาระหน้าที่ที่ชัดเจนที่ต้องกระทำให้กับชุมชนที่สังกัด โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทุกอย่างของชุมชนเพื่อสร้าง และดำรงวิถีชีวิตของชุมชน

4. มีความใกล้ชิดสนิทสนมแบบสังคมชนบท ชุมชนต้องมีโครงสร้างที่ก่อให้เกิดความใกล้ชิด สนิทสนมของหมู่สมาชิก สมาชิกสามารถมีสัมพันธภาพต่อกันและกันได้ในหลาย ๆ บทบาทในสภาพที่ เปิดกว้างสำหรับทุกคน ไม่มีเงื่อนไขที่ส่อไปในทางขีดวงจำกัดเฉพาะกลุ่มหรือเฉพาะพวก ซึ่งเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับการเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลในการแสดงความสามารถในเรื่องต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่คนหมู่มากและเป็นคุณแก่ชุมชนโดยตรง

5. มีวัฒนธรรมร่วม ชุมชนเป็นแหล่งกำเนิดของระบบคุณค่า การสร้างสรรค์และการแสดงออกวิถีวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งที่ต่างก็มีคุณลักษณะเฉพาะตัวที่แนบแน่นกับชุมชนนั้น ๆ ซึ่งเป็นกลไกเสริมสร้างให้สมาชิกของชุมชนเป็นผู้ผลิตวัฒนธรรมเพื่อใช้เองมากกว่าเป็นเพียงผู้บริโภควัฒนธรรมที่หยิบยืมมาจากชุมชนอื่นและมีส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดความแตกต่างหลากหลายระหว่างชุมชนต่าง ๆ และเกิดภาวการณ์มีส่วนร่วมที่กว้างขวางมากขึ้น

โกวิทย์ พวงงาม (2553, หน้า 39-42) ได้อธิบายและเปรียบเทียบลักษณะของชุมชนและท้องถิ่นเอาไว้ว่า ถึงแม้คำว่าชุมชนและท้องถิ่นจะมีลักษณะและองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน ซึ่งนักวิชาการส่วนหนึ่งได้นำคำว่า “ชุมชนท้องถิ่น” มาใช้เป็นคำเดียวกันก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะความแตกต่างระหว่างชุมชนกับท้องถิ่นแล้ว เราพบว่ามีลักษณะแตกต่างกันบางประการ โดยความแตกต่างของทั้งสองคำนี้ในบางกรณีเราอาจจะใช้มาเป็นเครื่องมือในการวัดหรือพิจารณาได้ว่าสิ่งใดที่เราเรียกว่า “ชุมชน” และสิ่งใดที่เราเรียกว่า “ท้องถิ่น” ซึ่งความแตกต่างกันระหว่างท้องถิ่นและชุมชนมีให้เห็น จากตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 เปรียบเทียบลักษณะสำคัญของชุมชนและท้องถิ่น

ชุมชน	ท้องถิ่น
องค์ประกอบ	
- ชุมชนต้องเกิดจากการรวมตัวกันของบุคคลต่าง ๆ จำนวนหนึ่ง - บุคคลต่าง ๆ เหล่านั้นที่อาศัยอยู่ร่วมกัน ต้องมีความสัมพันธ์ร่วมกันอย่างใกล้ชิดจนเกิดเป็นลักษณะร่วมของกลุ่มบุคคล - ลักษณะร่วมดังกล่าวอาจสะท้อนออกมาในด้านต่าง ๆ เช่น ความสนใจ ผลประโยชน์ ตลอดจนถึงวัฒนธรรม ประเพณี โครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคม และการปกครอง ฯลฯ - สมาชิกมีความตระหนักร่วมในการดำรงอยู่ร่วมกันอย่างชัดเจน - ต้องมีเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ในการอยู่ร่วมกันที่ชัดเจน เช่น เพื่อสร้างความอบอุ่นปลอดภัย เพื่อสร้างความสะดวกสบายให้แก่การอยู่ร่วมกัน	- บริเวณ พื้นที่ หรือดินแดนอันเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของคนหรือกลุ่มบุคคล - ดินแดนต้องเป็นที่ตั้งถิ่นฐานของคนในพื้นที่นั้น - ดินแดนต้องมีสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยสำหรับการดำเนินชีวิตของคน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นต้น - คนกับพื้นที่ต้องผูกพัน และยึดติดกันจนในบางครั้งเรียกแทนตนเองว่าเป็นคนประจำพื้นที่หรืออาณาบริเวณนั้น เช่น คนมุกดาหาร คนไทย คนเอเชีย
สาระสำคัญ/จุดเน้น	
- ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคม - คนในสังคมมีความคล้ายคลึงกันในแง่ของความสนใจ ผลประโยชน์ วัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกันมาก จนเรียกได้ว่าคนเหล่านี้มีลักษณะร่วมเหมือนกัน	- ให้ความสำคัญกับดินแดนหรือพื้นที่ที่บุคคลอาศัยอยู่ - เน้นความสัมพันธ์ระหว่างคนกับพื้นที่หรือสภาพแวดล้อมภายใน - ท้องถิ่นจะมีขนาดเล็กกว่าเสมอในเชิงสัมพัทธ์
ความเหมือน	
- ชุมชนมีความหมายแตกต่างกันในหลายแง่มุม ขึ้นอยู่กับว่ามุ่งพิจารณาชุมชนในแง่มุมใด เช่น การพิจารณาชุมชนในแง่มุมทางสังคมวิทยา หรือ แง่มุมมานุษยนิยม ฯลฯ	- ท้องถิ่น มีหลากหลายความหมาย ขึ้นอยู่กับว่าพิจารณาท้องถิ่นจากอะไร เช่น - ความเจริญของพื้นที่ (ท้องถิ่นชนบทหรือท้องถิ่น ในเมือง)

- ชุมชนมักจะถูกพิจารณาว่าเป็นหน่วยวิเคราะห์ในระดับเล็กที่สุดรองจากปัจเจกบุคคล เช่น การวิเคราะห์ปัญหาของชุมชน การแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาชุมชน การรวมตัวของชุมชนประชาธิปไตยในระดับชุมชน เป็นต้น - ชุมชนถูกมองเป็นพื้นฐานของการปกครอง เช่น หมู่บ้าน ชุมชนในเขตเมือง ชุมชนเครือข่าย กลุ่ม อาชีพ เป็นต้น	- ลักษณะทางการปกครอง (เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด) - ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับพื้นที่ (คนใต้ คนอีสาน คนเหนือ) - ท้องถิ่น เป็นฐานในการวิเคราะห์ของการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสังคม เช่น การแก้ไขปัญหา อบต. หรือ เทศบาล เป็นต้น นอกเหนือไปจากการวิเคราะห์ปัญหาในระดับบุคคล ซึ่งเป็นฐานการวิเคราะห์ปัญหาที่เล็กที่สุด
ความแตกต่าง	
- ฐานคิดในการพูดถึงชุมชนจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของ “คน” ในชุมชน หรือเน้นที่คนเป็นหลัก ดังนั้นจึงได้ยินคำว่า “คนในชุมชน” อยู่เสมอๆ	- ฐานคิดในการพูดถึงท้องถิ่น จะตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของ “พื้นที่” และ “หน่วยทางการปกครอง”
- ชุมชน ให้ความสำคัญกับประเพณี วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม วิถีชีวิตการดำเนินชีวิตประจำวัน	- ท้องถิ่นให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ (ของท้องถิ่น) สิทธิ (ของท้องถิ่น) เสรีภาพ (ของท้องถิ่น)
- หากพิจารณาในแง่ของ “อำนาจ” คำว่า ชุมชน สะท้อนถึงการมีอำนาจในตัวเอง ไม่ใช่ลักษณะการมอบ หรือกระจายอำนาจจากที่ใดที่หนึ่งมาให้	- หากพิจารณาในแง่ของ “อำนาจ” คำว่า ท้องถิ่นสะท้อนถึงการได้รับมอบอำนาจ หรือกระจายอำนาจมาจากส่วนกลางหรือรัฐบาล หรือองค์กรอื่น ๆ เป็นต้น โดยที่ท้องถิ่นไม่มีอำนาจโดยตัวเอง
- ชุมชน สะท้อนถึงการมีหน้าที่บางอย่าง เช่น หน้าที่ในการขัดเกลาทางสังคม หน้าที่ในการให้การศึกษา โดยส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ในทางสังคมที่ไม่มีกฎหมายบังคับให้ชุมชนทำหน้าที่นั้น เป็นต้น	- ท้องถิ่น สะท้อนถึงพื้นที่ หรือหน่วยการปกครอง มากกว่าสะท้อนถึงภารกิจหน้าที่ อย่างไรก็ตาม ท้องถิ่นก็มีหน้าที่เช่นกัน แต่ส่วนใหญ่จะเป็นหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

ตัวชี้วัดความเป็น “ชุมชน” และ “ท้องถิ่น”

1. พิจารณาจากฐานในการคิดว่าตั้งอยู่บนพื้นฐานของ “คน” หรือ “พื้นที่”
2. พิจารณาจากจุดเน้นและการให้ความสำคัญกับ “วิถีชีวิต - การดำรงอยู่” หรือ “พื้นที่หน่วยการปกครอง”
3. พิจารณาจากลักษณะความมี “อำนาจ” ด้วยตัวเองหรือได้รับมาจากรัฐ
4. พิจารณาจาก “ภารกิจหน้าที่” ว่าเป็นหน้าที่ทางสังคมหรือหน้าที่ตามกฎหมาย

นอกจากการอธิบายความเหมือนและความแตกต่างถึงลักษณะของชุมชนและท้องถิ่นตามตารางที่ปรากฏดังกล่าวแล้ว ยังมีประเด็นการเปรียบเทียบอื่น ๆ ที่น่าสนใจ และทำให้มองเห็นภาพความเหมือน และความแตกต่างชัดเจนขึ้น โดยอุดม ทุมโฆษิต (2551, หน้า 202) ได้เปรียบเทียบลักษณะของชุมชนและท้องถิ่น ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 เปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของท้องถิ่นและชุมชน

ประเด็นเปรียบเทียบ	ลักษณะเหมือนหรือแตกต่างกัน	
	ชุมชน	**ท้องถิ่น**
1. ที่มา	มาจากธรรมชาติในการปกครองตัวเอง ของประชาชนในกลุ่มประเทศไหล่ทวีป เช่น ฝรั่งเศส สเปน อิตาลี เยอรมนี	มาจากการจัดการปกครองในหน่วยปกครองท้องถิ่นของอังกฤษ โดย ส่วนกลางเป็นผู้กำหนด
2. เขตแดน	อาจมีหรือไม่มีเขตแดนก็ได้	มีเขตแดนชัดเจน
3. สถานะทางกฎหมาย	ชุมชนเกิดขึ้นโดยธรรมชาติ จึงไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับก็ได้ แต่สมาชิกชุมชนผูกพันกันด้วยแรงยึดโยง ทางสังคม/วัฒนธรรม	ท้องถิ่นจำเป็นต้องมีกฎหมายรองรับ ทำให้ท้องถิ่นมีสถานะและอำนาจตามกฎหมาย
4. การใช้อำนาจในการดำเนินงาน	ใช้อำนาจจากประชาสังคมเป็นหลัก เจตนารมณ์ทางสังคม (Social Will) จึงเป็นหัวใจสำคัญของชุมชน	ใช้อำนาจตามกฎหมายเป็นหลัก (Legal Right) กฎหมายจึงมีความสำคัญต่อการจัดการปกครองของท้องถิ่น
5. พลเมืองสมาชิก	ไม่ถือประชาชนตามทะเบียนบ้านเป็นสมาชิก แต่ยึดถือความสมัครใจร่วมกันเป็นเกณฑ์ จึงไม่ใช้คำว่า “พลเมือง” กับชุมชน	ถือประชาชนที่ระบุไว้ตามทะเบียน บ้าน เป็นสมาชิกของท้องถิ่น เรียกว่า “พลเมือง”

สรุป ท้องถิ่น หมายถึง บริเวณพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งที่มีรูปแบบของการจัดระเบียบทางการปกครอง ซึ่งคนในท้องถิ่นนั้น ๆ จะมีความสัมพันธ์กันและมีการจัดระเบียบและโครงสร้างทางสังคมของการอยู่ร่วมกันในท้องถิ่น บางครั้งมักจะมีความหมายรวมความถึงชุมชนด้วย ลักษณะของท้องถิ่นจะมีฐานะเป็นองค์กร หรือหน่วยทางสังคมที่มีองค์ประกอบเกี่ยวเนื่อง และสัมพันธ์กัน ภารกิจหน้าที่

ของท้องถิ่นจะมีอำนาจทางกฎหมายกำหนด เช่น หน้าที่ในการบรรเทาสาธารณภัย หน้าที่ในการส่งเสริมเศรษฐกิจ หน้าที่ในการให้การศึกษา เป็นต้น จะเห็นได้ว่าท้องถิ่นมีความสำคัญในฐานะระบบสังคมขั้นพื้นฐานที่มีผลต่อการดำรงอยู่ของระบบสังคมในชุมชนอีกด้วย

2.4.6 ความหมายของการพัฒนาท้องถิ่น

Dunham (ดันแฮน**,** 1985 อ้างถึงใน ศรัญญา บรมัตถ์, 2545, หน้า 7) กล่าวว่า การพัฒนาท้องถิ่น คือ การร่วมกำลังดำเนินการปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนให้มีความเป็นปึกแผ่น และดำเนินงานไปในแนวทางที่ตนต้องการ การทำงานพัฒนาชุมชนในขั้นแรกจะต้องอาศัยความร่วมกำลังของราษฎรในชุมชนนั้นในการช่วยตนเอง และร่วมมือกันดำเนินงาน แต่มักจะได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากหน่วยราชการ หรือ องค์การอาสาสมัครอื่น ๆ

วิทยากร เชียงกูล (2527, หน้า 17 - 18) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาท้องถิ่นที่แท้จริงควรหมายถึงการทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีความสุข ความสะดวกสบาย ความอยู่ดีกินดี ความเจริญทางศิลปวัฒนธรรม และจิตใจ และความสงบสันติ ซึ่งนอกจากจะขึ้นอยู่กับการได้รับปัจจัยทางวัตถุเพื่อสนองความต้องการของร่างกายแล้ว ประชาชนยังต้องการพัฒนาทางด้านการศึกษา สิ่งแวดล้อมที่ดี การพักผ่อนหย่อนใจ และการพัฒนาทางวัฒนธรรมและจิตใจด้านต่าง ๆ ด้วย ความต้องการทั้งหมด นี้บางครั้งเราเรียกว่าเป็นการพัฒนา “คุณภาพ” เพื่อที่ให้เห็นว่าการพัฒนาไม่ได้ขึ้นอยู่กับการเพิ่ม ปริมาณสินค้าหรือการเพิ่มรายได้เท่านั้น หากอยู่ที่การเพิ่มความพอใจความสุขของประชาชนมากกว่า

จิตจำนงค์ กิติกีรติ และชัยวัฒน์ สิทธิภราดร (2523, หน้า 5) ให้ความหมายของการพัฒนาท้องถิ่นไว้ว่า เป็นการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ไปสู่สภาพที่พึงปรารถนา ด้วยการจงใจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นเพื่อเปลี่ยนสภาพของส่วนประกอบของชุมชนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ชุมชนตั้งไว้

ธิติ กิตติวิทิตคุณ (2540, หน้า 28) กล่าวว่า “การพัฒนาท้องถิ่น” เป็นกรรมวิธี (Process) แห่งการกระทำของสังคม ซึ่งราษฎรในชุมชนนั้น ๆ ร่วมกันจัดวางแผนและลงมือปฏิบัติตามแผนเอง แผนดังกล่าวจะกำหนดว่ากลุ่มของตนเองและแต่ละบุคคลมีความต้องการอะไร และมีปัญหาร่วมกันอะไรบ้าง แล้วจัดทำแผนการของกลุ่มและของแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ได้มาเพื่อสิ่งที่ต้องการและสามารถแก้ปัญหาเหล่านั้น โดยพยายามใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนนั้นให้ได้มากที่สุด และถ้าจำเป็นอาจจะขอความช่วยเหลือทั้งด้านบริการ และวัสดุจากองค์การรัฐบาล และที่มิใช่ของรัฐบาลได้”

ปรียา พรหมจันทร์ (2542, หน้า 15) กล่าวว่า การพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นแก่ชุมชนในทุกด้าน โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน และ

ผู้เกี่ยวข้อง โดยมุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของประชาชนให้ดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างยั่งยืนโดยใช้ทรัพยากรในชุมชนที่มีอยู่ให้มากที่สุด

สรุป การพัฒนาท้องถิ่น คือ การร่วมกำลังดำเนินการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบของชุมชนจากสภาพที่เป็นอยู่ไปสู่สภาพที่พึงปรารถนา มุ่งพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของประชาชนให้ดำเนินการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้อย่างยั่งยืนโดยใช้ทรัพยากรในชุมชนที่มีอยู่ให้มากที่สุด โดยความร่วมมือของราษฎร และภาครัฐ

2.4.7 แนวคิดทฤษฎีการพัฒนาท้องถิ่นทางสังคมศาสตร์

แนวคิดการพัฒนาอีกหนึ่งรูปแบบ (The Concept of Another Development) แนวคิดนี้เป็นแนวคิดที่ปรับปรุงเปลี่ยนไปจากแนวคิดเดิมของการพัฒนาที่ยึดหลัก ของการพัฒนาที่เน้นการขยายตัวทางเศรษฐกิจเป็นสำคัญ โดยมีความเห็นว่า การพัฒนาควรยึดเอา “คน เป็นศูนย์กลางการพัฒนา” หรือยึดคน เป็นหลักในการพัฒนา เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคน โดยที่คนเป็นผู้ดำเนินการเอง (สนธยา พลศรี, 2547)

หลักการพื้นฐานของแนวคิดนี้ ให้ความสำคัญที่คนหรือประชาชนเป็นสำคัญ โดยถือว่าประชาชนเป็นทรัพยากรที่สำคัญ และการที่จะสามารถนำเอาศักยภาพและความคิดสร้างสรรค์ของประชาชนมาใช้ในการพัฒนาได้นั้น ถือได้ว่าเป็นทั้งวิถีทางและเป้าหมายของการพัฒนา จึงกล่าวได้ว่า

1. เมื่อพิจารณาสภาพพื้นฐานแล้ว การพัฒนาเป็นเรื่องเกี่ยวกับประชาชนที่จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในสิ่งที่มีผลกระทบต่อตนเอง

2. การพัฒนาเป็นเรื่องของทุกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นประเทศยากจนหรือประเทศที่มีความมั่งคั่ง ซึ่งมิใช่เรื่องของประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นจึงจะต้องดำเนินการพัฒนาร่วมกันถึงจะประสบผลสำเร็จ

3. ทรัพยากรของโลกนั้นมีอยู่เพียงพอในการที่จะตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ได้ทั้งโลก ถ้ามีการนำมาใช้อย่างถูกต้องและมีจิตสำนึก

4. การพัฒนามิใช่การลอกเลียนแบบหรือการหยิบยืมตัวแบบสำเร็จรูปมาใช้ แต่เป็นกระบวนการที่จะเอื้ออำนวยต่อความพยายามในการพัฒนาประเทศของประเทศกำลังพัฒนา แต่ระบบดังกล่าวจะมีขึ้นได้ก็ต่อเมื่อการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างในระดับโลกที่เป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน

ทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน (Basic Needs Theory) เป็นทฤษฎีที่เสนอโดย องค์กรระหว่างประเทศเมื่อปีค.ศ.1976 โดยมีจุดเน้นในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม การกระจายความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่าง เป็นธรรม และผสมผสานกับทฤษฎีการด้อยพัฒนาและการพึ่งพากับทฤษฎีการพัฒนาอีกหนึ่งรูปแบบ ของนักทฤษฎีกลุ่มกองทุนที่ได้เสนอว่า (สนธยา พลศรี, 2547)

1. ให้ความสำคัญในการคัดเลือกโครงการด้านการผลิตสินค้าและบริการที่ตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานที่กำหนดขึ้นเป็นลำดับแรก

2. ถือว่าโครงการที่ตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานมีระดับเร่งด่วนสูงสุด

3. พยายามใช้กลวิธีในการเลือกกลุ่มเป้าหมายให้ได้โดยชัดเจน เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเหล่านั้นได้รับสินค้าและบริการตามที่ต้องการ

4. การกระจายอำนาจในการวางแผนไปสู่ชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถพึ่งตนเองได้ในอนาคต

ทฤษฎีการพัฒนาชนบทแบบผสมผสาน (Integrated Rural Development Theory) เป็นแนวทางการพัฒนาที่ธนาคารโลก (World Bank) เป็นผู้เสนอให้ประเทศกำลังพัฒนา หรือด้อยพัฒนานำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชนบท ซึ่งเป็นสังคมส่วนใหญ่ของประเทศเหล่านั้น ทฤษฎีการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานเป็นกระบวนการในการดำเนินงานพัฒนาในหลาย ๆ ด้าน เช่น การคมนาคม การศึกษา การสาธารณสุข การสื่อสารการผลิต การมีงานทำ การเพิ่มโอกาสทางสังคม การพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวเนื่องกับการเกษตร การกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม รวมทั้งการ ปรับปรุงโครงสร้างของสถาบันที่เกี่ยวข้อง อันเป็นการเน้นถึงความสัมพันธ์ต่อเนื่องเกื้อกูลกันของ ปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นต่าง ๆ และการจัดระบบการพัฒนา คือการจัดองค์กร การวางแผน การจัดการ และการเตรียมทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน อัตรากำลัง งบประมาณและระยะเวลาในการพัฒนาให้ มีความสอดคล้องสัมพันธ์เกื้อกูลกัน ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ (สนธยา พลศรี, 2547)

1. การเข้าถึงระบบบริการ และปัจจัยการผลิตของเกษตรกรรายย่อยของภาครัฐ

2. ดำเนินการวางแผนอย่างบูรณาการ โดยเน้นพื้นที่เป้าหมายพิเศษและจัดให้มีศูนย์ความเจริญเติบโตของชนบท

3. คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายเพื่อระดมการพัฒนาให้ครอบคลุมทุก ๆ ด้านและเหมาะสม

4. กระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปสู่ระดับภูมิภาคและท้องถิ่นเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันที โดยการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น

การนำทฤษฎีการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานไปใช้ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

1. ทฤษฎีนี้เน้นกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่เป้าหมายอย่างชัดเจน ดังนั้นนักปฏิบัติการพัฒนาควรกำหนดกลุ่มเป้าหมายและพื้นที่ในการพัฒนาให้ชัดเจนเช่นกัน และจะต้องดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาให้ครอบคลุมทุกสาขาการพัฒนา แต่ต้องไม่ซ้ำซ้อนกันของหน่วยงาน

2. การประสานงานกันระหว่างหน่วยงานจะช่วยลดการซ้ำซ้อนการทำงาน ประหยัดทรัพยากร กำลังคน เงินและเวลาและก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการพัฒนา

3. การเสริมสร้างอำนาจในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถดำเนินการเองอย่างเต็มที่ในโครงการที่ไม่เกินความสามารถ ส่วนโครงการที่เกินขีดความสามารถภาครัฐจะต้องให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่

4. นักปฏิบัติการพัฒนาสามารถนำแนวทางการประเมินผลแบบมีส่วนร่วมโดยผู้นำชุมชนมาใช้ร่วมด้วย ทั้งนี้การพัฒนาชุมชนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลด้วย ก็จะช่วยทำให้การดำเนินงานพัฒนาชุมชนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุป การจะนำทฤษฎีใด ๆ ไปประยุกต์ใช้เพื่อบรรลุ เป้าหมายของการพัฒนาชุมชนนั้นจะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม คำนึงถึงสถานการณ์ และบริบทของชุมชน รวมถึงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของในแต่ละชุมชนด้วย ซึ่งสิ่งที่ดีที่สุด คือ การผสมผสานข้อดีของแต่ละทฤษฎี หรือสร้างทฤษฎีขึ้นมาใหม่เพื่อประโยชน์สูงสุดในการพัฒนา

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นของอำเภอกระทุ่มแบน

2.5.1 แผนชุมชนอำเภอกระทุ่มแบน

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกระทุ่มแบน (2560, ออนไลน์) ได้วางแนวทางในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นไว้ใน “แผนชุมชน” มีรายละเอียดดังนี้

ความหมายแผนชุมชน

แผนชุมชน หมายถึง กิจกรรมพัฒนาที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชนที่มีการรวมตัวกัน เพื่อจัดทำแผนขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง ให้เป็นไปตาม ที่ต้องการและสามารถแก้ปัญหาที่ชุมชนเผชิญอยู่ร่วมกันได้ โดยคนในชุมชนได้มาร่วมกันคิด ร่วมกำหนดแนวทาง และกิจกรรมการพัฒนาของชุมชน โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง ลดการพึ่งพิงภายนอก ด้วยการคำนึงถึงศักยภาพ ทรัพยากร ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นเป็นหลัก ซึ่งบางกิจกรรมที่ชุมชนไม่สามารถทำเองได้ ก็สามารถขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกได้ โดยชุมชนเสนอแผนชุมชนเข้าเป็นแผนขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หรือแผนงาน/โครงการของราชการได้ แผนชุมชนมีชื่อเรียกแตกต่างกันตามความเข้าใจของแต่ละท้องถิ่น อาทิ แผนแม่บทชุมชน แผนชุมชนพึ่งตนเอง แผนชีวิต เป็นต้น

การบูรณาการแผนชุมชน

หมายถึง วิธีการร่วมมือกันทำงานของหน่วยงานสนับสนุนการพัฒนาภายนอกชุมชนทุกภาคส่วน โดยยึดหลักการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ชุมชนเป็นศูนย์กลาง ชาวบ้านเป็นเจ้าของเรื่อง โดยใช้กระบวนการจัดทำแผนชุมชนเป็นเครื่องมือดำเนินกิจกรรมพัฒนาให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน มากกว่าวัตถุประสงค์ของหน่วยสนับสนุน การบูรณาการ มีทั้งบูรณาการด้านกลไก/บุคลากร กระบวนการและเครื่องมือ แผนงานและงบประมาณ

แนวทางการขับเคลื่อนกระบวนการแผนชุมชนแบบบูรณาการ

กรมการพัฒนาชุมชน จึงได้จัดทำแนวทางให้กับเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ได้ศึกษาทำความเข้าใจและพิจารณาดาเนินการเพิ่มเติม ดังนี้

1. สนับสนุนข้อมูลสารสนเทศชุมชนให้แก่แกนนำชุมชน/คณะทำงานด้านแผนฯ ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ใช้ประโยชน์ในการทบทวนปรับปรุงแผนชุมชน เพื่อบูรณาการให้เป็นแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน และส่งเสริมให้วิเคราะห์ปัญหาจากข้อมูลชุมชน จปฐ. กชช. 2ค บัญชีรับ-จ่ายในครัวเรือน ข้อมูลสุขภาพ ข้อมูลอาชีพ/เกษตร เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน/ชุมชน รวมถึงการวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในอนาคต เช่น การเคลื่อนย้ายแรงงาน ประชาคมอาเซียน การตลาดและราคาสินค้า การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ ภาวะสงคราม ฯลฯ

2. สนับสนุนองค์ความรู้ในเรื่องกระบวนการจัดทำแผนชุมชน การบูรณาการแผนชุมชนระดับหมู่บ้าน และการเป็นวิทยากรกระบวนการรวมทั้งให้ความร่วมมือในด้านวิทยากรกระบวนการทบทวนแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ให้แก่แกนนำชุมชน/คณะทำงานด้านแผนฯ ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ตลอดจนสนับสนุนประสานงานให้ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่มองค์กรชุมชน

3. ส่งเสริมให้แกนนำชุมชน/คณะทำงานด้านแผนฯ ของคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) จัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ให้มีคุณภาพ ตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพแผนชุมชนแนบท้าย (6 ตัวชี้วัด) โดยชุมชน สามารถประเมินตนเองได้ทันทีที่จัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเสร็จและสมัครเข้ารับการรับรองมาตรฐานแผนชุมชนจากคณะกรรมการรับรองมาตรฐานแผนชุมชนจังหวัด

4. สนับสนุนองค์ความรู้ให้กับคณะกรรมการศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตำบล (ศอช.ต.) และแกนนำชุมชน ที่เป็นกลไกในการบูรณาการแผนชุมชนของตำบล ในเรื่องกระบวนการแผนชุมชน การบูรณาการร่วมกับหน่วยงานภาคี เทคนิคเครื่องมือสร้างการมีส่วนร่วม (วิทยากรกระบวนการ) รวมทั้ง วิธีการขั้นตอนการบูรณาการแผนชุมชนระดับตำบล

5. ประสานทำความเข้าใจกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต./เทศบาล) เพื่อสนับสนุนภารกิจของศูนย์ประสานงานองค์การชุมชนระดับตาบล (ศอช.ต.) โดยมีคาสั่งแต่งตั้ง/มอบให้ศอช.ต. เป็นกลไกภาคประชาชน ที่จะช่วยหรือร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดเวทีบูรณาการแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นแผนชุมชนระดับตำบล เพื่อนำไปปรับเข้าสู่แผนพัฒนาท้องถิ่น และจัดทำเป็นร่างข้อบังคับงบประมาณประจำปีต่อไป

6. ส่งเสริมให้ แกนนำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) และประชาชนในหมู่บ้านพึ่งตนเอง ชักชวนกันลงมือจัดดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ชุมชน ที่ประชาชนทำเองได้โดยร่วมกัน/แบ่งงานกัน รับผิดชอบดำเนินการ เพื่อแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของคนในชุมชนโดยไม่ขอใช้งบประมาณจากภายนอก (อย่างน้อยร้อยละ 30 ของแผนตามเกณฑ์ประเมินคุณภาพแผนชุมชน) รวมทั้งกระตุ้นให้แกนนำชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.)

และประชาชนในชุมชน/หมู่บ้าน ได้เข้าร่วมเป็นคณะติดตามประเมินผลการดำเนินกิจกรรมโครงการนั้น ด้วยตนเอง

ผลประโยชน์ที่ได้รับ

1. เกิดกระบวนการบูรณาการแผนชุมชนเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนและเอาชนะความยากจน ครอบคลุมทุกตำบลทั้ง 75 จังหวัด

2. เกิดเวทีชุมชนที่มีความต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาความยากจนในชุมชนของตนเอง

3. คนในชุมชนได้พัฒนากระบวนการเรียนรู้ ประสบการณ์ และพัฒนาขีดความสามารถในการจัดการการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนที่ผ่านกระบวนการบูรณาการแผนชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การพึ่งตนเองของชุมชน และเอาชนะความยากจนโดยอาศัยฐานทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรในท้องถิ่นชุมชน

4. มีการขยายและเชื่อมโยงเครือข่ายภาคีการพัฒนาในทุกระดับ ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและเอาชนะความยากจน

5. มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดและระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม และเน้นบทบาทของชุมชนในการจัดการพัฒนาและแก้ไขปัญหาตามความต้องการของตนเอง

6. หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีการพัฒนา ใช้แผนชุมชนเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำแผนงาน/โครงการ และงบประมาณสนับสนุน เพื่อที่จะสามารถแก้ไขปัญหาความยากจนได้อย่างเป็นรูปธรรม

7. มีฐานข้อมูลแผนชุมชน ที่หน่วยงานภาครัฐ ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ และประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลได้

เกณฑ์การประเมินคุณภาพแผนชุมชน (6 ตัวชี้วัด) ประกอบด้วย

1. มีกระบวนการวิเคราะห์ตนเองของคนในชุมชน โดยพิจารณาจากฐานข้อมูลการใช้บัญชี รับ-จ่ายของครัวเรือน ในการวิเคราะห์ปัญหาความต้องการในระดับครัวเรือน โดยดูจากข้อมูลครัวเรือนที่ทำและใช้ (บัญชีรายรับ-รายจ่าย) ร้อยละ 70 ขึ้นไป

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผน โดยพิจารณาจากฐานข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในเวทีจัดทาแผนชุมชน โดยดูจากระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ร้อยละ 70 ขึ้นไป

3. มีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำแผนตั้งแต่ต้น โดยพิจารณาจากฐานข้อมูลการมีส่วนร่วมของ อบต. ในการจัดทำแผนตั้งแต่ต้น รวมทั้งมีการนำกิจกรรม

ในแผนชุมชนไปบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทาเป็นข้อบังคับงบประมาณประจำปี หรือเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมโครงการกับชุมชน ของ อบต.

4. มีกระบวนการจัดทำแผนชุมชน ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (มีความพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน มีความรู้ และมีคุณธรรม)

5. มีกิจกรรมพึ่งตนเอง (ทำเอง) อย่างน้อยร้อยละ 30 ของกิจกรรมในแผนชุมชน และมีการนำไปลงมือปฏิบัติจริง ร้อยละ 30 ของกิจกรรมพึ่งตนเอง

6. มีแผนชุมชนเป็นลายลักษณ์อักษร เป็นรูปเล่ม เป็นปัจจุบัน

การจัดระดับ

แผนชุมชนที่ผ่านเกณฑ์ 6 ข้อ เป็นแผนชุมชนที่มีคุณภาพระดับดีมาก

แผนชุมชนที่ผ่านเกณฑ์ 5 ข้อ เป็นแผนชุมชนที่มีคุณภาพระดับดี

แผนชุมชนที่ผ่านเกณฑ์ 4 ข้อ เป็นแผนชุมชนที่มีคุณภาพระดับพอใช้

สรุป สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกระทุ่มแบน ได้วางแนวทางในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นไว้ใน “แผนชุมชน” หมายถึง กิจกรรมพัฒนาที่เกิดขึ้นจากคนในชุมชนที่มีการรวมตัวกันเพื่อจัดทำแผนขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนหรือท้องถิ่นของตนเอง เพื่อพัฒนาเป็นชุมชนที่มีคุณภาพ

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4

จากการที่ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ และรวบรวม แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการชุมชน ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมร่วมกัน เห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการ และทิศทางการเปลี่ยนแปลง และความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะมีมากพอจนเกิดความคิดริเริ่มโครงการเพื่อการปฏิบัติการ อีกทั้งเป็นกระบวนการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ปัญหาของตนเอง โดยในการเข้ามาเกี่ยวข้องนี้ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามและเสียสละทรัพยากรบางอย่าง เช่น ความคิดวัตถุ แรงกายและเวลา เป็นต้น :ซึ่งมีอยู่ 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making)

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation)

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ได้บัญญัติถึงอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนไว้ในหมวดที่ 3 ข้อที่ 20 คณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนและพัฒนาชุมชน การแก้ไขปัญหา และสร้างความสามัคคีของประชาชนใน

ชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของเทศบาล และมีหน้าที่ช่วยเหลือเทศบาลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ การจัดบริการสาธารณะในชุมชน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เทศบาลมอบหมาย หรือกระทรวงมหาดไทยกำหนด

ประกอบกับหลักพละ 4 คือ ธรรมอันเป็นพลังทำให้ดำเนินชีวิตด้วยความมั่นใจ ไม่หวั่นต่อภัยทุกอย่าง มีองค์ธรรม 4 ประการ ได้แก่

1. ปัญญาพละ กำลังปัญญา

2. วิริยพละ กำลังความเพียร

3. อนวัชชพละ กำลังคือการกระทำที่ไม่มีโทษ คือ มี กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม บริสุทธิ์ เช่น มีความประพฤติและหน้าที่การงานสุจริต ไม่มีข้อบกพร่องเสียหาย พูดจริง มีเหตุผล มุ่งดี ไม่รุกรานให้ร้ายใคร ทำการด้วยเจตนาบริสุทธิ์

4. สังคหพละ กำลังการสงเคราะห์คือ ช่วยเหลือเกื้อกูล อยู่ร่วมกับผู้อื่นด้วยดี ทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

ดังนั้นการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 จึงมีอยู่ 4 องค์ประกอบ ตรงกับนิยามศัพท์ว่า

1. ด้านการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เพื่อระดมองค์ความรู้ ประสบการณ์ ความมุ่งมั่นของประชาชน ด้วยความเป็นกลาง สุจริต เพื่อประสานความสามัคคีของชุมชนได้

2. ด้านการดำเนินงาน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นด้วยความรู้ ความสามารถ อดทนต่อความยากลำบาก และแรงกดดันต่าง ๆ ซื่อสัตย์สุจริต และมีมนุษย์สัมพันธ์ดี ประสานความสามัคคีของชุมชนได้

3. ด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง พิจารณาถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้งโดยใช้ความรู้ ความสามารถ ความอดทน ซื่อสัตย์สุจริต และความโอบอ้อมอารี เพื่อประสานความสามัคคีของชุมชนได้

4. ด้านการประเมินผล หมายถึง พิจารณาถึงผลการประเมินด้วยความรู้ ความเข้าใจ สามารถอดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ซื่อสัตย์ต่อผลลัพธ์ และพร้อมปรับปรุงแก้ไขในจุดบกพร่องเพื่อประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคีได้

2.7 บริบทพื้นที่ที่ทำการวิจัย

2.7.1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

ก. ลักษณะที่ตั้ง

อำเภอกระทุ่มแบนมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง เรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร, 2561)

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสามพราน (จังหวัดนครปฐม)

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตหนองแขมและเขตบางบอน (กรุงเทพมหานคร)

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอเมืองสมุทรสาคร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอบ้านแพ้ว

ข. ประวัติความเป็นมา

อำเภอกระทุ่มแบนตั้งอยู่ริมคลองภาษีเจริญ ตามประวัติศาสตร์อำเภอกระทุ่มแบนได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองหัวเมือง ร.ศ. 116 ตรงกับปี พ.ศ. 2440 ประกอบด้วยตำบลต่าง ๆ รวม 7 ตำบล ดังนี้

1. ตำบลตลาดกระทุ่มแบน
2. ตำบลปลายคลองกระทุ่มแบน (ปัจจุบันเรียกว่าตำบลแคราย)
3. ตำบลคลองกระทุ่ม (ปัจจุบันเรียกว่าตำบลคลองมะเดื่อ)
4. ตำบลดอนไก่ดี
5. ตำบลท่าเสา
6. ตำบลหนองแขม (ปัจจุบันเรียกว่าตำบลสวนหลวง)
7. ตำบลดำเนินสะดวก (ปัจจุบันนี้ขึ้นกับอำเภอบ้านแพ้ว และ เรียกว่าตำบลสวนส้ม)

ทั้ง 7 ตำบล ได้จัดตั้งขึ้นเป็นอำเภอกระทุ่มแบนขึ้นตรงต่อเมืองสมุทรสาคร ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2445 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้เปลี่ยนคำว่า "เมือง" เป็น "จังหวัด" ทั่วทุกแห่งในราชอาณาจักร ขึ้นตรงต่อมณฑลนครชัยศรี

ในปี พ.ศ. 2469 ทางราชการได้มีคำสั่งโอนตำบลดำเนินสะดวกไปขึ้นกับอำเภอบ้านแพ้ว ซึ่งตั้งขึ้นใหม่ในจังหวัดสมุทรสาคร และในปีเดียวกันนี้ได้มีคำสั่งโอนตำบลท่าไม้ ตำบลบางยาง ตำบลชูกั้ง (หนองนกไข่) ตำบลอ้อมน้อย รวม 4 ตำบล ซึ่งอยู่ในความปกครองของอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม มาขึ้นกับอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ในปี พ.ศ. 2483 ได้ยกฐานะพื้นที่ของตำบลกระทุ่มแบนหรือตำบลตลาดกระทุ่มแบนในปัจจุบันขึ้นเป็นเทศบาลตำบลกระทุ่มแบน

ในปี พ.ศ. 2486 สมัยพลโท หลวงพรหมโยธี ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จังหวัดสมุทรสาครได้ถูกยุบรวมกับจังหวัดธนบุรี ซึ่งมีผลให้อำเภอกระทุ่มแบนขึ้นกับจังหวัดธนบุรีไปด้วย ในระยะนั้นรัฐบาลมีนโยบายจัดตั้งปลัดตำบล จึงได้ยุบตำบลดังต่อไปนี้

1. ตำบลดอนไก่ดีกับตำบลท่าเสา เรียกว่าตำบลท่าเสา
2. ตำบลแครายกับตำบลสวนหลวง เรียกว่าตำบลสวนหลวง
3. ตำบลอื่น ๆ ยังคงสถานะเดิม

ในปี พ.ศ. 2489 ได้ประกาศยกฐานะจังหวัดสมุทรสาครขึ้นใหม่ ซึ่งอำเภอกระทุ่มแบนก็ได้กลับเข้ามาอยู่ในการปกครองของจังหวัดสมุทรสาครพร้อมทั้งได้มีการประกาศแยกตำบลที่รวมกันข้างต้นเป็นตำบลเหมือนเดิมที่เป็นอยู่ก่อน

ในปี พ.ศ. 2504 เปลี่ยนชื่อจากตำบลหนองแขม เป็น ตำบลสวนหลวง

ในปี พ.ศ. 2510 ได้ยกฐานะพื้นที่ของตำบลอ้อมน้อย ขึ้นเป็น สุขาภิบาลอ้อมน้อย

ในวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2518 เกิดการนัดหยุดงานของกรรมกรหญิงโรงงานกระเบื้องเคลือบวัฒนาวินิลไทม์ อำเภอกระทุ่มแบน ฝ่ายนายจ้างใช้อันธพาลเข้าคุ้มครองโรงงาน เกิดการปะทะกับฝ่ายกรรมกร เป็นเหตุให้ น.ส.สำราญ คำกลั่น กรรมกรหญิงอายุ 15 ปี ถูกยิงเสียชีวิต ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่เกิดความรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิตในการนัดหยุดงาน

ในปี พ.ศ. 2537 ได้ยกฐานะพื้นที่ของสุขาภิบาลอ้อมน้อย ขึ้นเป็น เทศบาลตำบลอ้อมน้อย

ในปี พ.ศ. 2538 ได้ยกฐานะจากเทศบาลตำบลกระทุ่มแบน เป็น เทศบาลเมืองกระทุ่มแบน

ในปี พ.ศ. 2545 ได้ยกฐานะจากเทศบาลตำบลอ้อมน้อย เป็น เทศบาลเมืองอ้อมน้อย

เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2551 ได้ยกฐานะองค์การบริหารส่วนตำบลสวนหลวง เป็นเทศบาลตำบลสวนหลวง

เมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2553 ได้ยกฐานะจาก เทศบาลเมืองอ้อมน้อย เป็นเทศบาลนครอ้อมน้อย

2.7.2 ด้านการเมือง / การปกครอง

ก. การปกครองส่วนภูมิภาค

อำเภอกระทุ่มแบนแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 ตำบล 76 หมู่บ้าน ได้แก่

1. ตำบลท่าไม้ 12 หมู่บ้าน
2. ตำบลบางยาง 13 หมู่บ้าน
3. ตำบลคลองมะเดื่อ 11 หมู่บ้าน

4. ตำบลหนองนกไข่ 8 หมู่บ้าน

5. ตำบลดอนไก่ดี 6 หมู่บ้าน

6. ตำบลแคราย 5 หมู่บ้าน

7. ตำบลท่าเสา 8 หมู่บ้าน

8. ตำบลตลาดกระทุ่มแบน (ในเขตเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน)

9. ตำบลอ้อมน้อย (ในเขตเทศบาลเมืองอ้อมน้อย)

10. ตำบลสวนหลวง (ในเขตเทศบาลตำบลสวนหลวง)

ข. การปกครองส่วนท้องถิ่น

ท้องที่อำเภอกระทุ่มแบนประกอบด้วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 10 แห่ง ได้แก่

เทศบาลนครอ้อมน้อย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลอ้อมน้อยทั้งตำบล

เทศบาลเมืองกระทุ่มแบน ครอบคลุมพื้นที่ตำบลตลาดกระทุ่มแบนทั้งตำบล

เทศบาลเมืองคลองมะเดื่อ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลคลองมะเดื่อทั้งตำบล

เทศบาลตำบลสวนหลวง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลสวนหลวงทั้งตำบล

เทศบาลตำบลดอนไก่ดี ครอบคลุมพื้นที่ตำบลดอนไก่ดีทั้งตำบล

เทศบาลตำบลแคราย ครอบคลุมพื้นที่ตำบลแครายทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าไม้ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าไม้ทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลบางยาง ครอบคลุมพื้นที่ตำบลบางยางทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองนกไข่ ครอบคลุมพื้นที่ตำบลหนองนกไข่ทั้งตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเสา ครอบคลุมพื้นที่ตำบลท่าเสาทั้งตำบล

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สมชาติ ธรรมโภคิน (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาเทศบาลเมืองนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยแวดล้อมของกรรมการชุมชนทั้งในด้านความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการรับข้อมูลข่าวสาร และด้านความสำนึกในการเป็นพลเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน หรือแม้แต่ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลก็ล้วนอยู่ในระดับปานกลาง

ศิริรุ่ง บรรเทาทุกข์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประธานกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประธานกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาชุมชนย่อย ในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับ

ช้าง จังหวัดพิจิตร ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งประธานชุมชนมีบทบาทในการเข้าร่วมค้นหาความต้องการของชุมชน และเสนอต่อสภาเทศบาลอยู่ในระดับมาก แต่หากพิจารณาในรายละเอียดปลีกย่อยลงไปแล้ว ผู้ศึกษาเสนอว่าประธานชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาของชุมชนให้มากขึ้น

ยุทธพงษ์ เฮ้าประมงค์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และ ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน ในภาพรวมมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

2.1 คณะกรรมการชุมชนที่มี อายุ วุฒิการศึกษา และตำแหน่งต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน

2.2 คณะกรรมการชุมชนที่มี เพศต่างกัน การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน

ศศิธร พึ่งบุญ ณ อยุธยา (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า

คณะกรรมการชุมชนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งที่ดำรงในคณะกรรมการชุมชน และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมโดยรวมทั้ง 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา พบว่า การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ ชุมชนต่อการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ควรมีการศึกษาข้อดี ข้อเสียเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการปฏิบัติงานและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมต่อประชาชนในท้องถิ่นมากขึ้น ทั้งนี้ทิศทางของการมีส่วนร่วม ควรเพิ่มรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรม และเพิ่มเติมองค์ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม ปลูกจิตสำนึก ความเสียสละ

และไม่ได้หวังการได้รับผลประโยชน์จากการทำงานให้แก่สมาชิกในชุมชนและ คณะกรรมการชุมชนมากยิ่งขึ้น เพื่อก่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และสำหรับผู้สนใจทำการศึกษาครั้งต่อไปในพื้นที่นี้ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการบริหารงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ของเทศบาลเมืองแม่เหียะอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัด เชียงใหม่

นพฤทธิ์ พิทักษ์ (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชน ในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า

1.ระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาล เมืองมหาสารคาม โดยรวมมีระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก 2 ด้านได้แก่ ด้านการวางแผนดำเนินงาน ด้านการร่วมประสานผลประโยชน์ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการคิดค้นปัญหา ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมประเมินผล ซึ่งสามารถเรียงลำดับระดับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านการร่วมประสานผลประโยชน์ ด้านการวางแผนดำเนินงาน ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการคิดค้นปัญหา ด้านการร่วมประเมินผล

2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชนในเขต เทศบาลเมืองมหาสารคาม โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนและกลุ่มชุมชนที่แตกต่างกันพบว่ามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะพบว่า เทศบาลควรมีค่าตอบแทน เงินเดือน เบี้ยประชุมให้แก่ คณะกรรมการชุมชนและเพิ่มงบประมาณในโครงการต่าง ๆ มากขึ้น เทศบาลควรปรับปรุงในเรื่องการจัดการสาธารณูปโภคในชุมชนได้แก่ การประปา ไฟฟ้า ถนน การจัดการขยะ การเพิ่มจุดทิ้งขยะ และจำนวนถังขยะ การขุดท่อระบายน้ำ เทศบาลควรแจกเครื่องอุปโภคบริโภค เครื่องมือที่จำเป็นในการประกอบอาชีพแก่ประชาชนในชุมชน เทศบาลควรจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่โดยร่วมมือกบอาสาสมัครสาธารณะสุขประจำชุมชนเพื่อตรวจและรักษาโรคฟรี ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อตามฤดูกาล และความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาในวัยรุ่น เทศบาลควรสร้างอาชีพสร้างรายได้ให้ประชาชนในชุมชน ก่อตั้งตลาดนัดการเกษตร และหาตลาดเพื่อรองรับ สินค้าทางการเกษตร

พิชชานันท์ แพรงาม (2563). ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วม ต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน

พนิดา โพธิ์บุตรดี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 41 - 60 ปี มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 14 ปี และมีระยะเวลาในการเป็นคณะกรรมการชุมชนต่ำกว่า 3 ปี

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94, S.D. = 0.649) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.98, S.D. = 0.676) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.95, S.D. = 0.750) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =3.93, S.D.= 0.680) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก($\bar{X}$ = 3.90, S.D.= 0.712)

ณาญิกา แสนธรรม และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของคณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 41-60 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/เทียบเท่า มีระยะเวลาที่อาศัยในชุมชน 15 ปีขึ้นไป และมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งต่ำกว่า 3 ปี

2. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=3.82, S.D.=0.776) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

3. ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในชุมชนและระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05

วุฒิชัย อุตะปะละ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา (2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน (3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และ (4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล พบว่า คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับ

มาก แต่สำหรับด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลจากการศึกษา พบว่า การดำเนินโครงการ/กิจกรรมของคณะกรรมการในระดับชุมชนจะไม่มีการติดตามและประเมินผล สำหรับ การดำเนินโครงการ/กิจกรรมของคณะกรรมการชุมชนในระดับพื้นที่เขตพบว่า เมื่อสิ้นปีงบประมาณจะมีตัวแทน ของคณะกรรมการชุมชนบางส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา ร่วมกับทางราชการ โดยจะมีการจัดระดับการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับ ก ข ค และ ง

2. ปัญหาและอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่าจะมีปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ 4 ประเด็น ได้แก่ ด้านการ มีส่วนร่วม ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านงบประมาณดำเนินงาน และด้านทัศนคติ

3. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการชุมชนได้เสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม ได้ออกเป็น 5 ประเด็น ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ด้านงบประมาณดำเนินงาน ด้านทัศนะคติ และด้านการสร้างองค์ความรู้และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

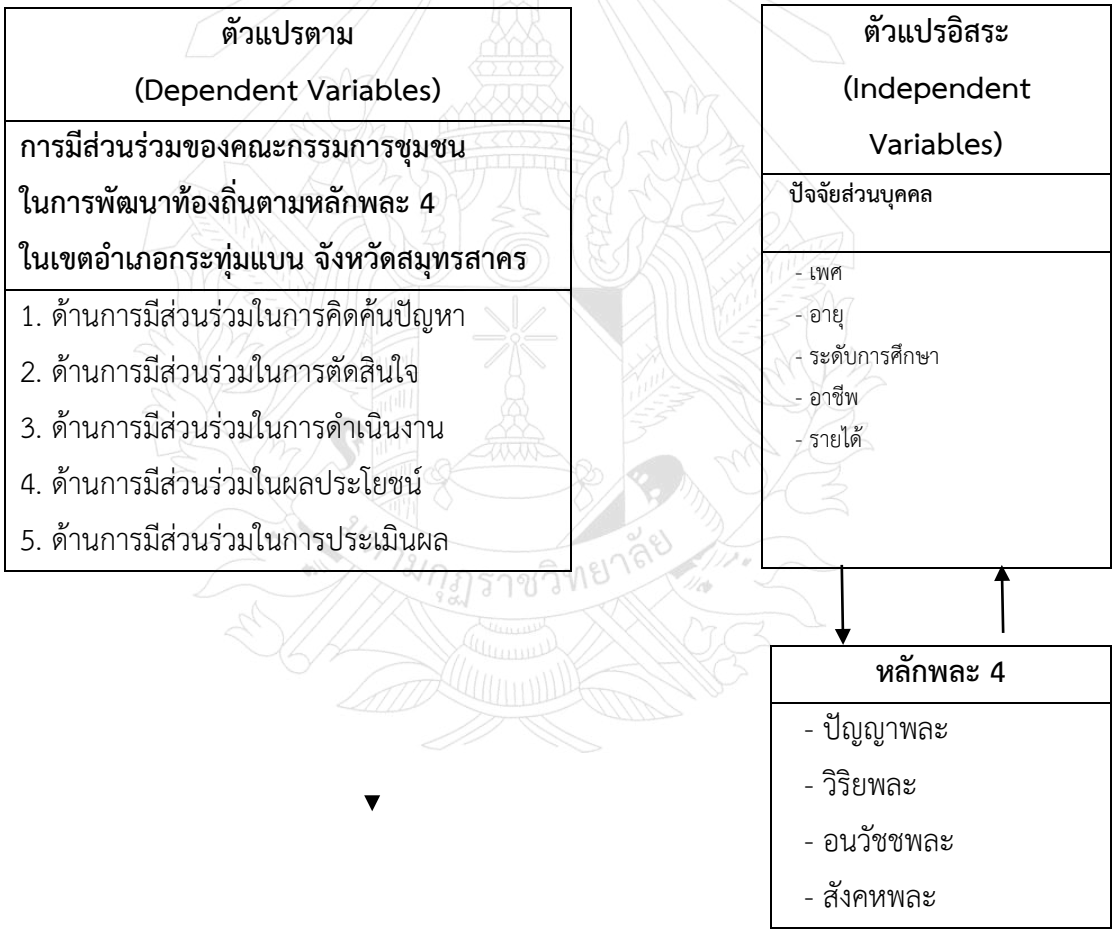
รินทร์ธนัน ศิษฐกูลพงศ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยหลักการแล้วคณะกรรมการชุมชนจะดำเนินงานโดยยึดถือตามระเบียบข้อบังคับของกรุงเทพมหานคร ซึ่งแต่ละชุมชนจะมีเจ้าหน้าที่ของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมเป็นผู้ประสานงาน และให้คำปรึกษาในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่จะดำเนินงานโดยเน้นให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน คำนึงถึงความต้องการของสมาชิกชุมชนเป็นหลัก ด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่า คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่มักประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารเบิกจ่ายเงินค่าดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ใช้เอกสารหลักฐานเกินความจำเป็น และกรรมการชุมชนจะต้องทดรองค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนไปก่อน แล้วจึงสามารถนำหลักฐานการใช้จ่ายมาจัดทำรายงานเสนอต่อผู้อำนวยการเขตเพื่อเบิกเงินคืนภายหลัง ซึ่งค่าใช้จ่ายบางรายการเบิกคืนไม่ได้ อีกทั้งกรรมการชุมชนของกรุงเทพมหานคร ไม่มีรายได้ค่าตอบแทนตามตำแหน่ง ทำให้กรรมการชุมชนส่วนใหญ่ขาดแรงจูงใจในการดำเนินงาน และไม่มีกำลังทรัพย์ในการทดรองจ่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน .

ด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะพบว่า คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชนให้มีความเหมาะสม ครอบคลุมกับกิจกรรมการใช้จ่ายที่คณะกรรมการชุมชนต้องดำเนินงาน และต้องการให้

กรรมการชุมชนของกรุงเทพมหานครได้รับค่าตอบแทนเพื่อเป็นขวัญ และกำลังใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนต่อไป

2.9 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการที่ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ และรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ที่มีตัวแปรตามที่ได้ศึกษาคล้ายกัน มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ในการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร สรุปกรอบแนวคิด และตัวแปรในการศึกษาวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 2.1 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร”ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยได้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 วิธีและขั้นตอนในการวิจัย
3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย
3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3.4 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3.7 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล
3.9 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 วิธีและขั้นตอนในการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และดำเนินงานเป็นไปอย่างเป็นระบบระเบียบ และประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงกำหนดรายละเอียดการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงร่างการวิจัย โดยเริ่มจากการตั้งชื่อเรื่อง การศึกษาความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำโครงร่างการวิจัย และนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นชอบในการจัดทำโครงร่างการวิจัย พร้อมรับข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขให้ งานวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นดำเนินการเสนอโครงร่างการวิจัยเพื่อขออนุมัติจากคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัย โดยเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเพื่อหาค่า IOC เมื่อทำการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือให้มี

ความสมบูรณ์ ยิ่งขึ้นแล้ว ได้นำไปทดลองใช้ (try out) เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น แล้วนำเครื่องมือที่สร้างไปเก็บข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จากนั้นนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย ผู้วิจัยรวบรวมผลการวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ จัดทำร่างรายงานการวิจัยเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วจัดทำรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ส่งบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

3.2 ระเบียบวิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย การออกแบบการวิจัย และตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

3.2.1 การออกแบบการวิจัย เป็นการออกแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

3.2.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

1) ตัวแปรอิสระ เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น สาเหตุปัญหา จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำนวน 6 ข้อ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ จำนวน 6 ข้อ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำนวน 6 ข้อ รวม 30 ข้อ

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร มีจำนวนทั้งสิ้น 459 คน

3.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยใช้วิธีกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ซึ่งมีสูตรดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550, หน้า 47)

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัย = 459 คน

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ = 0.05

ดังนั้น ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{459}{1 + 459 \times (0.05)^2}$$

$$n = \frac{459}{1 + 459 \times (0.0025)}$$

$$n = \frac{459}{2.1475}$$

$$= 214$$

การกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยการหาค่าสัดส่วนของคณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 459 คน ต่อ 214 คน โดยใช้สูตรการหาค่าสัดส่วนต่อคณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 3 เทศบาล โดยดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2548, หน้า 19)

$$\text{สูตร} \quad n1 = \frac{nN1}{N}$$

กำหนดให้

n 1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละเทศบาลในอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

N 1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะสุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ผลการคำนวณได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องเก็บในแต่ละเทศบาลในอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ตามรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงแบบสัดส่วนประชากร

ที่	องค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีคณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	จำนวนกลุ่มประชากร (คน)	ผลการวิเคราะห์	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1.	เทศบาลนครอ้อมน้อย	252	(252×214)÷459	117
2.	เทศบาลเมืองกระทุ่มแบน	81	(81×214)÷ 459	38
3.	เทศบาลตำบลสวนหลวง	126	(126×214)÷ 459	59
	รวม	**459**		**214**

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple probability of selection) โดยการจับฉลาก เป็นวิธีที่นิยม และแพร่หลาย เหมาะกับประชากรขนาดเล็ก กรณีที่จะเลือกตัวอย่างที่มีจำนวนไม่มากนัก โดยการเลือกจับฉลากแบบคืนที่ โดยสร้างกรอบตัวอย่าง คือ บัญชีรายชื่อของคณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทำฉลาก 459 ใบ เรียงจากเลขที่ 1 ถึง 459 คลุกเคล้าให้ทั่วโดยทุกใบมีโอกาสถูกจับขึ้นมาเท่า ๆ กัน ให้จับออกมาเพียง 214 ใบ ซึ่งหมายเลขที่ถูกจับได้ทั้ง 214 ใบนั้นคือเลขที่ของคณะกรรมการชุมชนที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย ซึ่งใช้เป็นวิธีทำโดยทั่วไปแบบ ไม่มีอคติ

3.3.3 การวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้หลักความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติ เหมาะสมกับงานวิจัย และเป็นตัวแทนของประชากรที่ศึกษาทั้งหมด ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดังนั้น

2. ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ซึ่งมีคุณสมบัติสอดคล้องกับผลงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” จำนวน 6 คน ประกอบด้วย

ตารางที่ 3.2 รายชื่อคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ที่	ชื่อ – นามสกุล	ตำแหน่ง
1.	นายอนุลักษณ์ เม่าแพ้ว	สมาชิกสภาเทศบาลนครอ้อมน้อย เขต 2
2.	นายถวิล ยวนแมร์	ประธานคณะกรรมการชุมชน
3.	นายปพัฒน์ ดำเนินวุธ	รองประธานคณะกรรมการชุมชน
4.	นายสมควร จงรักภิญโญกุล	คณะกรรมการชุมชน ฝ่ายป้องกันความสงบเรียบร้อย
5.	นายพยูร รามัญอุดม	คณะกรรมการชุมชน ฝ่ายดูแลผู้สูงอายุ

3.4 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง คือ

3.4 .1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple probability of selection) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1) ติดต่อประสานงานกับบุคลากรผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับข้อมูลการจัดประชุมประจำเดือนของแต่ละหน่วยงาน

2) ชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรกลุ่มตัวอย่างทำการตอบแบบสอบถาม

3) ทำการนัดหมายขอเข้าแจกแบบสอบถาม ตามกำหนด วัน เวลา และสถานที่จัดการประชุมประจำเดือนของแต่ละหน่วยงาน

4) เมื่อถึงกำหนดวันนัดหมาย ผู้วิจัยได้ทำการอธิบายเหตุผลของการทำวิจัย และแนะนำวิธีการตอบแบบสอบถาม ต่อจากนั้นจึงดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับบุคลากรกลุ่มตัวอย่าง จนครบตามจำนวน 214 คน

3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และเก็บข้อมูลในการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ค้นคว้า รวบรวม จากข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Sources) จากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Sources) คือ ข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างเครื่องมือดังนี้

3.5.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะคำถามปลายปิด (Close Ended) ซึ่งผู้วิจัย สร้างขึ้นเพื่อใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 1 ชุด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบ (Multiple Choices) มีจำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และ รายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการวัดระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด (Close Ended) คำถามเป็นแบบ (Multiple Choices) มีจำนวน 30 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น สาเหตุปัญหา	จำนวน 6 ข้อ
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	จำนวน 6 ข้อ
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	จำนวน 6 ข้อ
4. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	จำนวน 6 ข้อ
5. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	จำนวน 6 ข้อ
	รวม 30 ข้อ

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 นี้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 5 อันดับ ตามแบบของ Likert Scale โดยแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง มีระดับความคิดเห็น	มากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง มีระดับความคิดเห็น	มาก
คะแนน 3	หมายถึง มีระดับความคิดเห็น	ปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง มีระดับความคิดเห็น	น้อย
คะแนน 1	หมายถึง มีระดับความคิดเห็น	น้อยที่สุด

สำหรับการแบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อพิจารณา เปรียบเทียบกับค่าคะแนนที่คำนวณได้ตามขั้นตอนที่ระบุไว้โดยเกณฑ์ (สมชัย วงษ์นายะ และ ทวนทอง เชาวกีรติพงศ์, 2551, หน้า 229) ดังนี้

5	4.50 – 5.00	หมายถึง	อยู่ในระดับมากที่สุด
4	3.50 – 4.49	หมายถึง	อยู่ในระดับมาก
3	2.50 – 3.49	หมายถึง	อยู่ในระดับปานกลาง
2	1.50 – 2.49	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อย
1	1.00 – 1.49	หมายถึง	อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Questions) คือ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถกรอกแบบสอบถามได้อย่างเสรี

3.5.2 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ใช้รวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยแบ่งสัมภาษณ์ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interviewing Guideline) ซึ่งเป็นการตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open–ended Questions) โดยกำหนดข้อคำถามที่มุ่งเน้นถึงแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงและจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ จากนั้นนำมาตีความเชื่อมโยงและสร้างข้อสรุปจากข้อมูลที่รวบรวมมา

3.6 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.6.1 การสร้างเครื่องมือ

สำหรับการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีวิธีการดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ บทความ ตำราทางวิชาการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ตามวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย กรอบแนวคิด และนิยามศัพท์ ที่สรุปจากการทบทวนวรรณกรรม นำมาสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

2) กำหนดเนื้อหาของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ให้สอดคล้องกับแนวคิดและ วัตถุประสงค์ในการวิจัย

3) สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขต ของการวิจัย ตามกรอบแนวคิด โครงสร้างแบบสอบถามเป็นลักษณะแบบปลายปิด และสร้างแบบสัมภาษณ์เป็นลักษณะปลายเปิด

3.6.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของเครื่องมือ

2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence: IOC) (พิสณุ ฟองศรี, 2550, หน้า 139)

3) ผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อคำถามที่ แน่ใจว่า วัดตรงตามวัตถุประสงค์

คะแนน 0 สำหรับข้อคำถามที่ ไม่แน่ใจว่า วัดตรงตามวัตถุประสงค์

คะแนน -1 สำหรับข้อคำถามที่ แน่ใจว่า วัดไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ หรือเนื้อหาตามสูตร (Index of Objective Congruence: IOC) ดังนี้

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC = แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ = แทนผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N = แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยเลือกข้อคำถามที่มีตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป สำหรับข้อคำถามทั้งหมดจำนวน 30 ข้อ มีค่า IOC (Index of Objective Congruence : IOC) อยู่ในช่วงระหว่าง 0.08 – 1.00

4) ปรับปรุงแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนอ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

5) เมื่อได้แบบสอบถามและแบบสอบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว จึงนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่างจริง (Try Out) แต่มีคุณลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ในครั้งนี้ คือ คณะกรรมการชุมชนในเทศบาลตำบลบ้านแพ้ว อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 30 ชุด และนำไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (cronbach) โดยได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ระดับ 0.87

$$\text{สูตร rtt} = \frac{K}{K-1}\left\{\frac{1-{}_S2}{{}_S2 \quad x}\right\}$$

K = จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด

$1-{}_S2$ = ผลรวมค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

${}_S2 \times s$ = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

6) นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยต่อไป

3.7 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.7.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม)

1) ดำเนินการขอหนังสือรับรองจากคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม นายกเทศมนตรีนครอ้อมน้อย นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มแบน นายกเทศมนตรีตำบลสวนหลวง เพื่อขอความอนุเคราะห์ใช้พื้นที่แจกแบบสอบถาม เพื่อทำการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบุคลากร

2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือถึงนายกเทศมนตรีนครอ้อมน้อย นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มแบน นายกเทศมนตรีตำบลสวนหลวง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามให้กับคณะกรรมการชุมชน ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

3) ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับคณะกรรมการชุมชนเทศบาลนครอ้อมน้อย คณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน คณะกรรมการชุมชนเทศบาลตำบลสวนหลวง จนครบตามจำนวนตามที่กำหนดไว้ โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบสะดวก (Convenience Sampling)

4) เมื่อได้แบบสอบถามที่ตอบข้อมูลเรียบร้อยแล้วกลับคืนมา จำนวน 214 ชุด คิดเป็น 100 % จึงตรวจสอบความสมบรูณ์ของแบบสอบถาม จัดลำดับของข้อมูล รวมทั้งลงรหัส และบันทึกข้อมูล

5) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ต่อไป

3.7.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (แบบสัมภาษณ์)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยทำการขอหนังสือรับรองจากคณะสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากนายกเทศมนตรีนครอ้อมน้อย นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มแบน นายกเทศมนตรีตำบลสวนหลวง และผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อการขอทำการสัมภาษณ์

2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือรับรองขอความอนุเคราะห์และแบบสัมภาษณ์ต่อผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling)

3) ทำการนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ในการสัมภาษณ์แก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 ท่าน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

4) เมื่อถึงกำหนดนัดหมาย ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน โดยอาศัยการจดบันทึก การบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ และบันทึกภาพร่วมกับผู้ให้สัมภาษณ์

5) ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อเป็นกรณีศึกษา (Multi–case studies) ต่อไป

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analyzed) และการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการประมวลผลในการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยวิธีการดังนี้

3.8.1 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ (แบบสอบถาม)

1) วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลโดยการจำแนกกลุ่มตัวอย่าง ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) หาค่า ร้อยละ (Percentage) และอธิบายสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในตารางประกอบกับการบรรยาย

2) วิเคราะห์แนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำบรรยาย

3) การทดสอบสมมุติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบหาค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชนต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยใช้การทดสอบค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA/ F–test) เมื่อพบความแตกต่างจะเปรียบค่าความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ (Scheffe′)

4) เป็นการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

3.8.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุปในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์และจดบันทึก

3.9 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สำหรับการวิจัยเรื่องนี้มีสถิติที่ใช้ในการวิจัย 2 ประเภท ได้แก่

3.9.1 สถิติเชิงพรรณา (Descriptive Statisitics) หมายถึง การนำเสนอข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาโดยนำมาบรรยายถึงลักษณะของข้อมูลที่เก็บมาได้ ทั้งในรูปแบบของตาราง ข้อความ แผนภูมิ หรือกราฟต่าง ๆ และค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) สำหรับบรรยายปัจจัยส่วนบุคคล มีสูตรดังนี้

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550, หน้า 152)

$$P = \frac{\bar{x} \times (100)}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

$\bar{x}$ = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = แทนจำนวนประชากร

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean)

$$\overline{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\overline{X}$ = ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$S = \sqrt{\frac{{}_N\sum fx^2 - \sum fx^2}{N - (N - 1)}}$$

S = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

∑fx = ผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

3.9.2 สถิติอนุมานหรืออ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่า (T-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (F-test/One Way Anova) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

สูตรการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1) การหาค่าร้อยละ (Percentage) (นิภา เมธาวิชัย, 2543, หน้า 128) ใช้สูตร ดังนี้

$$P = \frac{\bar{x} \times (100)}{N}$$

P = ค่าร้อยละ

$\bar{x}$ = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

N = แทนจำนวนประชากร

2) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร ดังนี้

$\bar{x}$ = ค่าเฉลี่ย

∑x = ผลรวมค่าคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถาม

N = จำนวนประชากร

3) การหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ใช้สูตร ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}{n - (n - 1)}}$$

S = ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

∑fx = ผลรวมค่าคะแนนของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละระดับ

f = ความถี่ของคะแนน

n = จำนวนประชากร

4) การทดสอบสมมติฐาน (T-test) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 183) ใช้สูตร ดังนี้

$$t = \frac{\overline{X_1} - \overline{X_2}}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

t = ค่าที-เทสท์ (T-test)

$\overline{x1}$, $\overline{x2}$ = ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

s1 , s2 = ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

n1 , n2 = จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

5) การหาความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หรือ (F-test) (นิภา เมธาวิชัย , 2543, หน้า 110) ใช้สูตร ดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = อัตราส่วนของความแปรปรวน

MSb = ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MSw = ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Method Research) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) เชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\overline{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t – distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F – distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degree of freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	นัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ่ (Scheffé)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปของตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.1 - 4.5

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	118	55.10
หญิง	96	44.90
รวม	**214**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 55.10 และเป็นเพศหญิง จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 44.90

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
18 - 25 ปี	2	0.90
26 - 33 ปี	6	2.80
34 - 51 ปี	166	77.60
52 ปีขึ้นไป	40	18.70
รวม	**214**	**100.00**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่โดยเรียงลำดำจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก มีอายุ 34 - 51 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 77.60 รองลงมา มีอายุ 52 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70 และน้อยที่สุดมีอายุ 18 - 25 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.90

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	2	1.00
ระดับประถมศึกษา	18	8.40
ระดับมัธยมศึกษา / ปวช.	170	79.40
ระดับอนุปริญญา / ปวส.	9	4.20
ระดับปริญญาตรี	12	5.60
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	3	1.40
รวม	**214**	**100.00**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่โดยเรียงลำดำจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรกมีระดับการศึกษาอยู่ที่ ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 79.40 รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษา จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.40 และน้อยที่สุด คือ ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	40	18.70
เกษตรกร	23	10.70
รับจ้างทั่วไป	130	60.70
พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	11	5.10
รับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ	8	3.70
อื่น ๆ	2	1.00
รวม	**214**	**100.00**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่โดยเรียงลำดำจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก มีอาชีพรับจ้างทั่วไปจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 60.70 รองลงมา คือ อาชีพธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 18.70 และน้อยที่สุด คือ อาชีพอื่น ๆ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้ต่อเดือน

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 9,000 บาท	5	2.30
9,001 – 15,000 บาท	188	87.90
15,001 – 20,000 บาท	14	6.50
20,001 – 30,000 บาท	2	1.00
30,001 – 40,000 บาท	2	1.00
มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป	3	1.40
รวม	**214**	**100.00**

จากตารางที่ 4.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่โดยเรียงลำดำจากมากไปหาน้อยสามลำดับแรก มีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 9,001 – 15,000 บาท จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 87.90 รองลงมา คือ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.50 และน้อยที่สุด คือ 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.6 – 4.11

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน

ที่	การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	ระดับการมีส่วนร่วม		
		($\overline{X}$)	S.D.	แปลผล
1.	ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา	4.45	0.24	มาก
2.	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.51	0.24	มากที่สุด
3.	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	4.51	0.31	มากที่สุด
4.	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	4.52	0.28	มากที่สุด
5.	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.43	0.31	มาก
	รวม	**3.74**	**0.17**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.74 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับได้ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($\overline{X}$) = 4.52 รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($\overline{X}$) = 4.51 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\overline{X}$) = 4.43 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา

ที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา	ระดับการมีส่วนร่วม		
		($\overline{X}$)	S.D.	แปลผล
1.	ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะค้นหาสาเหตุของปัญหาในชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	4.35	0.56	มาก
2.	ท่านลงสำรวจพื้นที่ชุมชนเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาด้วยความอดทนต่อความยากลำบาก และแรงกดดันต่าง ๆ	4.43	0.57	มาก
3.	ท่านปราศจากอคติในรับฟังปัญหาต่าง ๆ จากประชาชนโดยตรง และใช้วาจาสุภาพ ถ่อมตน	4.41	0.54	มาก
4.	ท่านสามารถกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาของชุมชนด้วยความรู้ ความสามารถของตนและคณะได้	4.48	0.67	มาก
5.	ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเป็นกลาง ปราศจากอคติ	4.46	0.54	มาก
6.	ท่านมีความเพียรที่จะทบทวนข้อมูล โครงการ กิจกรรม สถิติต่าง ๆ ในอดีตเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาของชุมชนในปัจจุบัน	4.57	0.50	มากที่สุด
	รวม	**4.45**	**0.24**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 6 ท่านมีความเพียรที่จะทบทวนข้อมูล โครงการ กิจกรรม สถิติต่าง ๆ ในอดีตเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาของชุมชนในปัจจุบัน ($\overline{X}$) = 4.57 รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านสามารถกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาของชุมชนด้วยความรู้ ความสามารถของตนและคณะได้ ($\overline{X}$) = 4.48 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะค้นหาสาเหตุของปัญหาในชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ($\overline{X}$) = 4.35 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม		
		($\overline{X}$)	S.D.	แปลผล
1.	ท่านเปิดเผยข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ การประชุมประชาคม ต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และชุมชนของท่านอย่างสุจริต	4.45	0.57	มาก
2.	ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม หรือประชุมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	4.42	0.49	มาก
3.	ท่านใช้ข้อมูล หรือปัญหาที่ทราบมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือการลงพื้นที่จริง ชี้แจงต่อที่ประชุมอย่างตรงไปตรงมา	4.57	0.53	มากที่สุด
4.	ท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งต่อข้อมูลของท่านอย่างเป็นกลาง และรับแรงกดดันต่าง ๆ ได้	4.61	0.54	มากที่สุด
5.	ในระหว่างการประชุมท่านสามารถบริหารจัดการเรื่อง ผู้คน เวลา สถานที่ หรือเหตุสุดวิสัยได้อย่างเหมาะสม	4.55	0.54	มากที่สุด
6.	เมื่อได้ข้อสรุปในที่ประชุมท่านสามารถใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่ออธิบายเพิ่มเติมถึงแนวโน้ม ข้อดี ข้อเสียของโครงการ หรือแผนที่จะลงมือปฏิบัติต่อไปได้	4.46	0.50	มาก
	รวม	**4.51**	**0.24**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 4 ท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งต่อข้อมูลของท่านอย่างเป็นกลาง และรับแรงกดดันต่าง ๆ ได้ ($\overline{X}$) = 4.61 รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 3 ท่านใช้ข้อมูล หรือปัญหาที่ทราบมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือการลงพื้นที่จริง ชี้แจงต่อที่ประชุมอย่างตรงไปตรงมา ($\overline{X}$) = 4.57 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อ

ที่ 2 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม หรือประชุมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$) = 4.42 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ระดับการมีส่วนร่วม		
		($\overline{X}$)	S.D.	แปลผล
1.	เมื่อโครงการ หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบงบประมาณมาแล้ว ท่านมีส่วนร่วมที่จะบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง	4.61	0.53	มากที่สุด
2.	ท่าน และคณะของท่าน สามารถเลือกตัวแทนที่มีความซื่อสัตย์ อดทน และมีความเป็นกลาง เพื่อเป็นผู้นำในโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	4.59	0.52	มากที่สุด
3.	ท่าน และคณะของท่าน มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน สอดส่องดูแลตัวแทน หรือผู้รับจ้างทำโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา	4.53	0.54	มากที่สุด
4.	ท่านสงเคราะห์ชุมชนด้วยการเสียสละทรัพย์สินตัว หรือสิ่งอื่นใดที่ท่านจะพึงมีโดยไม่เดือดร้อนตนเอง เพื่อรักษาความสามัคคีของหมู่คณะไว้ได้	4.41	0.56	มาก
5.	ท่านได้ให้ความรู้ในการทำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ หรือประสานงานติดต่อวิทยากรให้มาช่วยชุมชนของท่าน	4.42	0.54	มาก
6.	ท่านสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน หรือบุคคลที่มาสามารถช่วยเหลือเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ที่ขาดแคลนได้	4.52	0.50	มากที่สุด
	รวม	**4.51**	**0.31**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย

ที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 เมื่อโครงการ หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบงบประมาณมาแล้ว ท่านมีส่วนร่วมที่จะบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง ($\overline{X}$) = 4.61 รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 2 ท่าน และคณะของท่านสามารถเลือกตัวแทนที่มีความซื่อสัตย์ อดทน และมีความเป็นกลาง เพื่อเป็นผู้นำในโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ($\overline{X}$) = 4.59 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านสงเคราะห์ชุมชนด้วยการเสียสละทรัพย์สินตัว หรือสิ่งอื่นใดที่ท่านจะพึงมีโดยไม่เดือดร้อนตนเอง เพื่อรักษาความสามัคคีของหมู่คณะไว้ได้ ($\overline{X}$) = 4.41 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม		
		($\overline{X}$)	S.D.	แปลผล
1.	ท่านรู้สึกภาคภูมิใจ เพราะความรู้ความสามารถของท่านสามารถแก้ปัญหา และสร้างความสามัคคีแก่ชุมชนได้	4.60	0.53	มากที่สุด
2.	ท่านและสมาชิกในชุมชนของท่าน ได้รับองค์ความรู้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรม หรือโครงการที่ปฏิบัติร่วมกันมา	4.53	0.54	มากที่สุด
3.	ท่าน และสมาชิกชุมชนของท่านมีความสามัคคี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ	4.53	0.53	มากที่สุด
4.	ท้องถิ่น หรือชุมชนของพวกท่านเป็นที่รู้จักมากขึ้นจากผลการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ อดทน สามัคคี และเกื้อกูลกัน	4.74	0.44	มากที่สุด
5.	ท่านอาจได้รับการเลือกตั้งในสมัยต่อไป เพราะความพยายาม และความเอื้อเฟื้อของท่าน	4.25	0.43	มาก
6.	ท่านได้พบสังคมที่กว้างขึ้นจากการดำเนินงานลดอคติ สร้างมิตรภาพ และมีทัศนคติที่ดีต่อสมาชิกชุมชนทุกคน	4.45	0.57	มาก
	รวม	**4.52**	**0.28**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 4 ท้องถิ่น หรือชุมชนของพวกท่านเป็นที่รู้จักมากขึ้น จากผลการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ อดทน สามัคคี และเกื้อกูลกัน ($\overline{X}$) = 4.74 รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 1 ท่านรู้สึกภาคภูมิใจ เพราะความรู้ความสามารถของท่านสามารถแก้ปัญหาและสร้างความสามัคคีแก่ชุมชนได้ ($\overline{X}$) = 4.60 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ข้อที่ 5 ท่านอาจได้รับการเลือกตั้งในสมัยต่อไป เพราะความพยายาม และความเอื้อเฟื้อของท่าน ($\overline{X}$) = 4.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม		
		($\overline{X}$)	S.D.	แปลผล
1.	ท่านชี้แจงต่อคณะกรรมการชุมชนในเรื่องของผลการดำเนินงานอย่างซื่อสัตย์ในทุก ๆ เรื่อง	4.45	0.55	มาก
2.	ท่านชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมถึงความเป็นไปได้หรือความล้มเหลวของโครงการ รวมถึงเรื่องอื่น ๆ ด้วยความสุจริต และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ	4.50	0.50	มากที่สุด
3.	ท่านมีความพยายามที่จะพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมต่อไปโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ และความสามัคคีของหมู่คณะเป็นที่ตั้ง	4.44	0.54	มาก
4.	ท่านใช้ความโอบอ้อมอารี และมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการปรึกษากับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการที่จะพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมต่อไปในอนาคต	4.35	0.56	มาก
5.	ท่านใช้เหตุผล และเพียรพยายามในการทบทวนผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบันของท่านอยู่เสมอ	4.38	0.49	มาก

ที่	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม		
		($\overline{X}$)	S.D.	แปลผล
6.	ท่านหมั่นศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของพื้นที่อื่นอยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับใช้ในปัจจุบัน หรืออนาคต ด้วยความรักในหน้าที่ และปรารถนาดีต่อชุมชนของตนอยู่เป็นนิตย์	4.47	0.56	มาก
	รวม	**4.43**	**0.31**	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.43 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 2 ท่านชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมถึงความเป็นไปได้ หรือความล้มเหลวของโครงการ รวมถึงเรื่องอื่น ๆ ด้วยความสุจริต และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ ($\overline{X}$) = 4.50 รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 6 ท่านหมั่นศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของพื้นที่อื่นอยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับใช้ในปัจจุบัน หรืออนาคต ด้วยความรักในหน้าที่ และปรารถนาดีต่อชุมชนของตนอยู่เป็นนิตย์ ($\overline{X}$) = 4.47 และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านใช้ความโอบอ้อมอารี และมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการปรึกษากับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการที่จะพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมต่อไปในอนาคต ($\overline{X}$) = 4.35 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัยไว้ว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบปรากฏผลดังตารางที่ 4.12-4.72

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	118	3.72	0.18	มาก
หญิง	96	3.76	0.16	มาก
รวม	**214**	**3.74**	**0.17**	**มาก**

จากตารางที่ 4.12 พบว่า คณะกรรมการชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.13 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2 - tailed)
ชาย	118	3.72	0.18	1.92	0.06
หญิง	96	3.76	0.16		

จากตารางที่ 4.13 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	118	4.44	0.24	มาก
หญิง	96	4.45	0.24	มาก
รวม	**214**	**4.45**	**0.24**	**มาก**

จากตารางที่ 4.14 พบว่า คณะกรรมการชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.15 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2 - tailed)
ชาย	118	4.44	0.24	0.38	0.70
หญิง	96	4.45	0.24		

จากตารางที่ 4.15 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	118	4.49	0.25	มาก
หญิง	96	4.53	0.23	มากที่สุด
รวม	**214**	**4.51**	**0.24**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.16 พบว่า คณะกรรมการชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.17 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2 - tailed)
ชาย	118	4.49	0.25	0.96	0.34
หญิง	96	4.53	0.23		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	118	4.47	0.28	มาก
หญิง	96	4.57	0.32	มากที่สุด
รวม	**214**	**4.51**	**0.31**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.18 พบว่า คณะกรรมการชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิง ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.19 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2 - tailed)
ชาย	118	4.47	0.28	2.27	0.03*
หญิง	96	4.57	0.32		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	118	4.49	0.30	มาก
หญิง	96	4.56	0.25	มากที่สุด
รวม	**214**	**4.52**	**0.28**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.20 พบว่า คณะกรรมการชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 4.21 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2 - tailed)
ชาย	118	4.49	0.30	1.90	0.06
หญิง	96	4.56	0.25		

จากตารางที่ 4.21 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ชาย	118	4.41	0.32	มาก
หญิง	96	4.47	0.31	มาก
รวม	**214**	**4.43**	**0.31**	**มาก**

จากตารางที่ 4.22 พบว่า คณะกรรมการชุมชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 4.23 แสดงการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามเพศ

เพศ	n	$\overline{X}$	S.D.	t	Sig. (2 - tailed)
ชาย	118	4.41	0.32	1.36	0.18
หญิง	96	4.47	0.31		

จากตารางที่ 4.23 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 25 ปี	2	3.61	0.39	มาก
26 - 33 ปี	6	3.65	0.13	มาก
34 - 51 ปี	166	3.74	0.18	มาก
52 ปีขึ้นไป	40	3.74	0.16	มาก
รวม	**214**	**3.74**	**0.17**	มาก

จากตารางที่ 4.24 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.74 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 52 ปีขึ้นไป และคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 34 - 51 ปี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.74 รองลงมา มีอายุ 26 - 33 ปี อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.65 และต่ำสุด คือ มีอายุ 18 - 25 ปี อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) = 3.61 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.25 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.08	3	0.03	0.86	0.46
ภายในกลุ่ม	6.26	210	0.03		
รวม	**6.34**	**213**			

จากตารางที่ 4.25 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 25 ปี	2	4.33	0.47	มาก
26 - 33 ปี	6	4.33	0.18	มาก
34 - 51 ปี	166	4.45	0.25	มาก
52 ปีขึ้นไป	40	4.46	0.21	มาก
รวม	**214**	**4.45**	**0.24**	มาก

จากตารางที่ 4.25 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.45 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด สามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 52 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.46 รองลงมา มีอายุ 34 - 51 ปี อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.45 และต่ำสุด คือ มีอายุ 18 - 25 ปี อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.27 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.11	3	0.04	0.64	0.59
ภายในกลุ่ม	12.55	210	0.60		
รวม	**12.67**	**213**			

จากตารางที่ 4.26 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 25 ปี	2	4.25	0.35	มาก
26 - 33 ปี	6	4.42	0.17	มาก
34 - 51 ปี	166	4.52	0.24	มากที่สุด
52 ปีขึ้นไป	40	4.50	0.23	มาก
รวม	**214**	**4.51**	**0.24**	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.27 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ประชาชนที่มีอายุ 34 - 51 ปี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.52 รองลงมา มีอายุ 52 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.50 และต่ำสุด คือ มีอายุ 18 - 25 ปี อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.29 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.20	3	0.07	1.15	0.33
ภายในกลุ่ม	12.10	210	0.06		
รวม	**12.30**	**213**			

จากตารางที่ 4.28 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 25 ปี	2	4.33	0.47	มาก
26 - 33 ปี	6	4.42	0.17	มาก
34 - 51 ปี	166	4.51	0.31	มากที่สุด
52 ปีขึ้นไป	40	4.53	0.33	มากที่สุด
รวม	**214**	**4.51**	**0.31**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.29 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรก ได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 52 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.53 รองลงมา มีอายุ 34 - 51 ปี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 และต่ำสุด คือ มีอายุ 18 - 25 ปี อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.31 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.94	3	0.31	0.32	0.81
ภายในกลุ่ม	376.74	387	0.97		
รวม	**377.68**	**390**			

จากตารางที่ 4.30 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 25 ปี	2	4.42	0.59	มาก
26 - 33 ปี	6	4.39	0.20	มาก
34 - 51 ปี	166	4.52	0.28	มากที่สุด
52 ปีขึ้นไป	40	4.55	0.29	มากที่สุด
รวม	**214**	**4.52**	**0.28**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.31 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.52 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด สามลำดับแรกได้ดังนี้ ประชาชนที่มีอายุ 52 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.55 รองลงมา อยู่ในระดับปานกลาง มีอายุ 34 - 51 ปี ($\overline{X}$) = 4.52 และต่ำสุด คือ 26 - 33 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$) = 4.39 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.33 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.15	3	0.50	0.63	0.60
ภายในกลุ่ม	16.77	210	0.80		
รวม	**16.93**	**213**			

จากตารางที่ 4.32 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลจำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
18 - 25 ปี	2	4.33	0.47	มาก
26 - 33 ปี	6	4.36	0.31	มาก
34 - 51 ปี	166	4.44	0.32	มาก
52 ปีขึ้นไป	40	4.41	0.27	มาก
รวม	**214**	**4.43**	**0.31**	มาก

จากตารางที่ 4.33 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.43 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ประชาชนที่มีอายุ 34 - 51 ปี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.44 รองลงมา คือ มีอายุ 52 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.41 และต่ำสุด คือ 18 - 25 ปี อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.35 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.10	3	0.03	0.27	0.85
ภายในกลุ่ม	21.00	210	0.10		
รวม	**21.00**	**213**			

จากตารางที่ 4.34 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	2	3.51	0.14	มาก
ระดับประถมศึกษา	18	3.68	0.18	มาก
ระดับมัธยมศึกษา / ปวช.	170	3.75	0.17	มาก
ระดับอนุปริญญา / ปวส	9	3.78	0.16	มาก
ระดับปริญญาตรี	12	3.69	0.15	มาก
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	3	3.75	0.15	มาก
รวม	**214**	**3.74**	**0.17**	มาก

จากตารางที่ 4.35 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.74 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ระดับอนุปริญญา / ปวส มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.78 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. และสูงกว่าระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.75 และต่ำสุด คือ ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.51 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.37 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.22	5	0.44	1.51	0.19
ภายในกลุ่ม	6.11	208	0.29		
รวม	**6.34**	**213**			

จากตารางที่ 4.36 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	2	4.42	0.12	มาก
ระดับประถมศึกษา	18	4.38	0.23	มาก
ระดับมัธยมศึกษา / ปวช.	170	4.44	0.24	มาก
ระดับอนุปริญญา / ปวส	9	4.52	0.24	มากที่สุด
ระดับปริญญาตรี	12	4.50	0.25	มากที่สุด
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	3	4.72	0.19	มากที่สุด
รวม	**214**	**4.45**	**0.24**	มาก

จากตารางที่ 4.37 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.45 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.72รองลงมา คือ ระดับอนุปริญญา / ปวส. อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.50 และต่ำสุด คือ ระดับประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.38 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.39 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.93	5	0.08	1.33	0.25
ภายในกลุ่ม	12.27	208	0.06		
รวม	**12.67**	**213**			

จากตารางที่ 4.39 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.40 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	2	4.25	0.12	มาก
ระดับประถมศึกษา	18	4.44	0.23	มาก
ระดับมัธยมศึกษา / ปวช.	170	4.52	0.24	มากที่สุด
ระดับอนุปริญญา / ปวส	9	4.59	0.24	มากที่สุด
ระดับปริญญาตรี	12	4.49	0.21	มาก
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	3	4.50	0.17	มากที่สุด
รวม	**214**	**4.51**	**0.24**	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.39 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ระดับอนุปริญญา / ปวส มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.59 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.52 และต่ำสุด คือ สูงกว่าระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.41 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.29	5	0.06	0.99	0.42
ภายในกลุ่ม	12.00	208	0.06		
รวม	**12.29**	**213**			

จากตารางที่ 4.40 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	2	4.00	0.05	มาก
ระดับประถมศึกษา	18	4.45	0.36	มาก
ระดับมัธยมศึกษา / ปวช.	170	4.53	0.31	มากที่สุด
ระดับอนุปริญญา / ปวส	9	4.52	0.38	มากที่สุด
ระดับปริญญาตรี	12	4.44	0.21	มาก
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	3	4.50	0.05	มากที่สุด
รวม	**214**	**4.51**	**0.31**	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.41 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.53 รองลงมา คือ ระดับอนุปริญญา / ปวส อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.52 และต่ำสุด คือ สูงกว่าระดับปริญญาตรี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.43 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.70	5	0.14	1.47	0.20
ภายในกลุ่ม	19.79	208	0.10		
รวม	**20.50**	**213**			

จากตารางที่ 4.42 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.44 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	2	4.25	0.60	มาก
ระดับประถมศึกษา	18	4.44	0.30	มาก
ระดับมัธยมศึกษา / ปวช.	170	4.53	0.28	มากที่สุด
ระดับอนุปริญญา / ปวส	9	4.63	0.33	มากที่สุด
ระดับปริญญาตรี	12	4.43	0.22	มาก
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	3	4.39	0.35	มาก
รวม	**214**	**4.52**	**0.28**	มากที่สุด

จากตารางที่ 4.43 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.52 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ระดับอนุปริญญา / ปวส. มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.63 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.53 และต่ำสุด คือ ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.45 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.53	5	0.11	1.34	0.25
ภายในกลุ่ม	16.40	208	0.08		
รวม	**16.93**	**213**			

จากตารางที่ 4.44 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.46 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	2	4.17	0.24	มาก
ระดับประถมศึกษา	18	4.33	0.28	มาก
ระดับมัธยมศึกษา / ปวช.	170	4.46	0.32	มาก
ระดับอนุปริญญา / ปวส	9	4.43	0.26	มาก
ระดับปริญญาตรี	12	4.31	0.24	มาก
สูงกว่าระดับปริญญาตรี	3	4.39	0.25	มาก
รวม	**214**	**4.31**	**0.31**	มาก

จากตารางที่ 4.45 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.31 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.46 รองลงมา คือ ระดับอนุปริญญา / ปวส อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.43 และต่ำสุด คือ ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.47 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.62	5	0.12	1.26	0.28
ภายในกลุ่ม	20.36	208	0.10		
รวม	**20.98**	**213**			

จากตารางที่ 4.46 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.48 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	40	3.74	0.17	มาก
เกษตรกร	23	3.78	0.15	มาก
รับจ้างทั่วไป	130	3.73	0.18	มาก
พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	11	3.74	0.15	มาก
รับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ	8	3.74	0.16	มาก
อื่น ๆ	2	3.51	0.14	มาก
รวม	**214**	**3.74**	**0.17**	**มาก**

จากตารางที่ 4.47 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.74 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพ เกษตรกร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.78 รองลงมา คือ มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย, พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน และรับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.74 และต่ำสุด คือ มีอาชีพ อื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.51 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.49 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.15	5	0.30	1.02	0.41
ภายในกลุ่ม	6.12	208	0.30		
รวม	**6.34**	**213**			

จากตารางที่ 4.48 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.50 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	40	4.44	0.28	มาก
เกษตรกร	23	4.46	0.22	มาก
รับจ้างทั่วไป	130	4.43	0.24	มาก
พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	11	4.52	0.26	มากที่สุด
รับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ	8	4.63	0.17	มากที่สุด
อื่น ๆ	2	4.42	0.12	มาก
รวม	**214**	**4.45**	**0.24**	**มาก**

จากตารางที่ 4.49 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.45 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพ รับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.63 รองลงมา คือ มีอาชีพ พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.52 และต่ำสุด คือ มีอาชีพ อื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.42 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.51 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.35	5	0.08	1.18	0.32
ภายในกลุ่ม	12.32	208	0.06		
รวม	**12.67**	**213**			

จากตารางที่ 4.50 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.52 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	40	4.54	0.26	มากที่สุด
เกษตรกร	23	4.57	0.23	มากที่สุด
รับจ้างทั่วไป	130	4.49	0.24	มาก
พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	11	4.47	0.16	มาก
รับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ	8	4.52	0.23	มากที่สุด
อื่น ๆ	2	4.25	0.12	มาก
รวม	**214**	**4.51**	**0.24**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.51 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพ เกษตรกร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.57 รองลงมา คือ มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.54 และต่ำสุด คือ มีอาชีพ อื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.53 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.32	5	0.06	1.11	0.36
ภายในกลุ่ม	11.97	208	0.06		
รวม	**12.29**	**213**			

จากตารางที่ 4.52 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.54 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	40	4.50	0.27	มากที่สุด
เกษตรกร	23	4.62	0.32	มากที่สุด
รับจ้างทั่วไป	130	4.51	0.32	มากที่สุด
พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	11	4.53	0.23	มากที่สุด
รับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ	8	4.52	0.24	มากที่สุด
อื่น ๆ	2	4.00	0.05	มาก
รวม	**214**	**4.51**	**0.31**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.53 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพ เกษตรกร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.62 รองลงมา คือ มีอาชีพ พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.53 และต่ำสุด คือ มีอาชีพ อื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.55 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.80	5	0.16	1.68	0.14
ภายในกลุ่ม	19.70	208	0.10		
รวม	**20.50**	**213**			

จากตารางที่ 4.54 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.56 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	40	4.50	0.26	มากที่สุด
เกษตรกร	23	4.55	0.27	มากที่สุด
รับจ้างทั่วไป	130	4.52	0.29	มากที่สุด
พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	11	4.54	0.27	มากที่สุด
รับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ	8	4.46	0.29	มาก
อื่น ๆ	2	4.25	0.59	มาก
รวม	**214**	**4.52**	**0.29**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.55 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.52 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพ เกษตรกร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.55 รองลงมา คือ มีอาชีพ พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.54 และต่ำสุด คือ มีอาชีพ อื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.57 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.22	5	0.04	0.54	0.75
ภายในกลุ่ม	16.71	208	0.08		
รวม	**16.93**	**213**			

จากตารางที่ 4.56 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.58 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย	40	4.46	0.33	มาก
เกษตรกร	23	4.49	0.32	มาก
รับจ้างทั่วไป	130	4.43	0.32	มาก
พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	11	4.39	0.27	มาก
รับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ	8	4.33	0.25	มาก
อื่น ๆ	2	4.17	0.24	มาก
รวม	**214**	**4.43**	**0.31**	**มาก**

จากตารางที่ 4.57 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.43 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพ เกษตรกร มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.49 รองลงมา คือ มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.46 และต่ำสุด คือ มีอาชีพ อื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.59 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.22	5	0.04	0.54	0.75
ภายในกลุ่ม	16.71	208	0.08		
รวม	**16.93**	**213**			

จากตารางที่ 4.58 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.60 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 9,000 บาท	5	3.63	0.26	มาก
9,001 – 15,000 บาท	188	3.73	0.17	มาก
15,001 – 20,000 บาท	14	3.83	0.11	มาก
20,001 – 30,000 บาท	2	3.72	0.05	มาก
30,001 – 40,000 บาท	2	3.74	0.22	มาก
มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป	3	3.65	0.18	มาก
รวม	**214**	**3.74**	**0.17**	**มาก**

จากตารางที่ 4.59 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.74 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.83 รองลงมา คือ มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.74 และต่ำสุด คือ มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 9,000 บาท อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 3.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.61 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.20	5	0.04	1.35	0.25
ภายในกลุ่ม	6.14	208	0.03		
รวม	**6.34**	**213**			

จากตารางที่ 4.60 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.62 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 9,000 บาท	5	4.40	0.25	มาก
9,001 – 15,000 บาท	188	4.43	0.24	มาก
15,001 – 20,000 บาท	14	4.56	0.28	มากที่สุด
20,001 – 30,000 บาท	2	4.67	0.05	มากที่สุด
30,001 – 40,000 บาท	2	4.66	0.24	มากที่สุด
มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป	3	4.61	0.25	มากที่สุด
รวม	**214**	**4.45**	**0.24**	**มาก**

จากตารางที่ 4.61 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.45 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือน 20,001 – 30,000 บาท มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.67 รองลงมา คือ มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.66 และต่ำสุด คือ มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 9,000 บาท อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.63 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.50	5	0.10	1.17	0.14
ภายในกลุ่ม	12.17	208	0.06		
รวม	**12.67**	**213**			

จากตารางที่ 4.62 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.64 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 9,000 บาท	5	4.27	0.19	มาก
9,001 – 15,000 บาท	188	4.51	0.24	มากที่สุด
15,001 – 20,000 บาท	14	4.64	0.23	มากที่สุด
20,001 – 30,000 บาท	2	4.50	0.00	มากที่สุด
30,001 – 40,000 บาท	2	4.50	0.24	มากที่สุด
มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป	3	4.39	0.10	มาก
รวม	**214**	**4.51**	**0.24**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.63 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.64 รองลงมา คือ มีรายได้ต่อเดือน 9,001 – 15,000 บาท อยู่ในระดับมาก

ที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 และต่ำสุด คือ มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 9,000 บาท อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.27 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.65 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.60	5	0.12	2.10	0.07
ภายในกลุ่ม	11.70	208	0.06		
รวม	**12.29**	**213**			

จากตารางที่ 4.64 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.66 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 9,000 บาท	5	4.33	0.47	มาก
9,001 – 15,000 บาท	188	4.52	0.31	มากที่สุด
15,001 – 20,000 บาท	14	4.56	0.28	มากที่สุด
20,001 – 30,000 บาท	2	4.50	0.00	มากที่สุด
30,001 – 40,000 บาท	2	4.50	0.00	มากที่สุด
มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป	3	4.33	0.29	มาก
รวม	**214**	**4.51**	**0.31**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.65 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.51 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.56 รองลงมา คือ มีรายได้ต่อเดือน 9,001 – 15,000 บาท อยู่ในระดับมาก

ที่สุด ($\overline{X}$) = 4.52 และต่ำสุด คือ มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 9,000 บาท และมากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.67 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.29	5	0.06	0.60	0.70
ภายในกลุ่ม	20.20	208	0.10		
รวม	**20.49**	**213**			

จากตารางที่ 4.66 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.68 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 9,000 บาท	5	4.47	0.52	มาก
9,001 – 15,000 บาท	188	4.52	0.28	มากที่สุด
15,001 – 20,000 บาท	14	4.61	0.20	มากที่สุด
20,001 – 30,000 บาท	2	4.50	0.00	มากที่สุด
30,001 – 40,000 บาท	2	4.33	0.47	มาก
มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป	3	4.39	0.35	มาก
รวม	**214**	**4.52**	**0.28**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.67 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.52 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีส่วนร่วม

อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.61 รองลงมา คือ มีรายได้ต่อเดือน 9,001 – 15,000 บาท อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.52 และต่ำสุด คือ มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.69 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.24	5	0.05	0.61	0.70
ภายในกลุ่ม	16.68	208	0.08		
รวม	**16.93**	**213**			

จากตารางที่ 4.68 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 4.70 แสดงค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	n	ระดับการมีส่วนร่วม		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ต่ำกว่า 9,000 บาท	5	4.30	0.30	มาก
9,001 – 15,000 บาท	188	4.43	0.32	มากที่สุด
15,001 – 20,000 บาท	14	4.60	0.25	มากที่สุด
20,001 – 30,000 บาท	2	4.17	0.00	มาก
30,001 – 40,000 บาท	2	4.42	0.35	มาก
มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป	3	4.16	0.17	มาก
รวม	**214**	**4.43**	**0.31**	**มาก**

จากตารางที่ 4.69 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.43 โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 20,000 บาท มีส่วนร่วมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.60 รองลงมา คือ มีรายได้ต่อเดือน 9,001 – 15,000 บาท อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$) = 4.43 และต่ำสุด คือ มีรายได้ต่อเดือน 30,001 – 40,000 บาท อยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$) = 4.16 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.71 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.81	5	0.16	1.66	0.14
ภายในกลุ่ม	20.17	208	0.10		
รวม	**20.98**	**213**			

จากตารางที่ 4.70 พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.72 สรุปผลการทดสอบสมมุติฐาน

สมมติฐาน	สถิติทดสอบ	โดยรวม	ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล
1. เพศ	t-test	0.06	0.70	0.34	0.03*	0.06	0.18
2. อายุ	F - test	0.46	0.59	0.33	0.81	0.60	0.85
3. ระดับการศึกษา	F - test	0.19	0.25	0.42	0.20	0.25	0.28
4. อาชีพ	F - test	0.41	0.32	0.36	0.14	0.75	0.75
5. รายได้ต่อเดือน	F - test	0.25	0.14	0.07	0.70	0.70	0.14

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.71 สรุปได้ว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.73 - 4.77

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอข้อเสนอแนะต่อความคิดเห็นทั้ง 5 ด้าน คือ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 5. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปของตารางประกอบการบรรยาย ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.73 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. วารสาร หรือสิ่งพิมพ์ของเทศบาล หรือชุม ควรนำเข้าสู่เว็บไซต์ให้รวดเร็ว อัปเดตเสมอ	5
2. ควรจัดทำเพจของชุมชนให้ทันสมัยเพื่ออัปเดตข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง	9
รวม	**14**

จากตารางที่ 4.72 พบว่า คณะกรรมการชุมชนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ดังนี้ คือ ควรจัดทำเพจของชุมชนให้ทันสมัยเพื่ออัปเดตข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง จำนวน 9 คน และวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ของเทศบาล หรือชุม ควรนำเข้าสู่เว็บไซต์ให้รวดเร็ว อัปเดตเสมอ จำนวน 5 คน

ตารางที่ 4.74 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรแจ้งวันเวลาประชุมประชาคมผ่านสื่อสมัยใหม่มากขึ้น	4
2. ควรจัดประชาคมอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง	1
รวม	**5**

จากตารางที่ 4.73 พบว่า คณะกรรมการชุมชนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ดังนี้ คือ ควรแจ้งวันเวลาประชุมประชาคมผ่านสื่อสมัยใหม่มากขึ้น จำนวน 4 คน และควรจัดประชาคมอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง จำนวน 1 คน

ตารางที่ 4.75 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. การติดต่อหาวิทยากรไม่ควรทำเฉพาะมีโครงการ แต่ควรทำอย่างสม่ำเสมอ เพราะชุมชนได้ประโยชน์มาก	3
2. การแต่งตั้งคณะทำงานอยากให้มีงบสำหรับคณะทำงานบ้าง	8
รวม	**11**

จากตารางที่ 4.74 พบว่า คณะกรรมการชุมชนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ดังนี้ คือ การแต่งตั้งคณะทำงานอยากให้มีงบสำหรับคณะทำงานบ้าง จำนวน 8 คน และการติดต่อหาวิทยากรไม่ควรทำเฉพาะมีโครงการ แต่ควรทำอย่างสม่ำเสมอ เพราะชุมชนได้ประโยชน์มาก จำนวน 3 คน

ตารางที่ 4.76 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรมีเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการชุมชน	5
2. ควรเพิ่มค่าตอบแทนของคณะกรรมการและคณะทำงาน	2
รวม	**7**

จากตารางที่ 4.75 พบว่า คณะกรรมการชุมชนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ดังนี้ คือ ควรมีเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการชุมชน จำนวน 5 คน และควรเพิ่มค่าตอบแทนของคณะกรรมการและคณะทำงาน จำนวน 2 คน

ตารางที่ 4.77 แสดงความถี่ของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรมีคณะทำงานเกี่ยวกับการติดตามผลเพิ่มขึ้น	2
2. ควรให้ประชาชนเข้ามาเป็นผู้ช่วยสอดส่องดูแลมากขึ้น	3
รวม	**5**

จากตารางที่ 4.76 พบว่า คณะกรรมการชุมชนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังนี้ คือ ควรให้ประชาชนเข้ามาเป็นผู้ช่วยสอดส่องดูแลมากขึ้น จำนวน 3 คน และควรมีคณะทำงานเกี่ยวกับการติดตามผลเพิ่มขึ้น จำนวน 2 คน

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตารางที่ 4.78 - 4.83

แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือที่ใช้สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) คือ สมาชิกสภาเทศบาล และคณะกรรมการชุมชน โดยผู้ใช้ดุลยพินิจในการตอบ โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง เริ่มต้นด้วยปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และคำถาม

อันเป็นโครงร่างโดยรวม ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) คือสมาชิกสภาเทศบาล และคณะกรรมการชุมชน 3 แห่งกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 5 ท่าน

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ทั้ง 5 ด้าน คือ 1. ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น สาเหตุปัญหา 2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 5. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ข้อมูลดังนี้

คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ตามหลักพละ 4 อย่างไร

สาเหตุของปัญหาในชุมชนสามารถรับรู้ได้ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น แผนพัฒนาชุมชน, แผนพัฒนาตำบล, แผนพัฒนาจังหวัด เป็นต้น และในยุคปัจจุบันได้มีการนำเอกสารต่าง ๆ เหล่านี้อัพโหลดขึ้นเว็บไซต์ของตำบล, เทศบาล, อำเภอ หรือผ่านช่องทางออนไลน์อื่น ๆ ทำให้เข้าถึงข้อมูลเหล่านี้ได้ง่ายขึ้น แต่ข้อมูลสำคัญก็คือข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการลงพื้นที่ สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ วิริยพละ (กำลังความเพียร) คือ ความอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อยในการที่จะหาสาเหตุของปัญหา

ท่านที่ 1 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “ในการที่จะหาสาเหตุของปัญหานั้นจะต้องเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ไม่ว่าจะเป็นรายงาน สถิติ วารสาร แต่สำคัญที่สุดคือ การลงพื้นที่เพราะจะได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือจริงๆจากปากประชาชนโดยตรง”

(สัมภาษณ์ 17 เม.ย. 2566)

ปฏิเสธไม่ได้ว่าคณะกรรมการชุมชนถือเป็นหน่วยปกครองที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เพราะฉะนั้น ในการลงพื้นที่เพื่อหาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ มีมนุษย์สัมพันธ์ดีในการพบปะพูดคุยอย่างมีวุฒิภาวะ

ท่านที่ 2 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “การลงพื้นที่สำคัญที่สุดเลย นึกอะไรไม่ออก อ่านหนังสือไม่คล่อง สายตาไม่ดี ลงไปพูด ไปคุยกับเขา ลูกบ้านเราจะให้ข้อมูลได้ดีที่สุด และเราต้องใช้กิริยาให้เหมาะสมกับงานจิตอาสาแบบนี้ด้วย”

(สัมภาษณ์ 16 เม.ย. 2566)

คณะกรรมการชุมชนจำเป็นต้องใช้ความเป็นกลางในการเจรจา และเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ ก่อนที่จะกำหนดเป็นวาระการประชุมประชาคมของแต่ละเดือน สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) คือ การประพฤติตนดี วางตนเป็นกลาง ยึดผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง

ท่านที่ 3 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “การใช้หลักธรรมมาเสริมการทำงานถือว่าเป็นเรื่องที่ดี อย่างน้อย ๆ ทำให้การทำงานเป็นไปด้วยความนุ่มนวล การเจรจากันเป็นสิ่งสำคัญ เพราะปัญหาส่วนใหญ่รับรู้การที่เราได้ถกเถียงกัน”

(สัมภาษณ์ 16 เม.ย. 2566)

การประชุมประชาคมในทุกเดือนถือเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนที่ต้องกำหนดวาระตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 เมื่อทราบปัญหาต่าง ๆ แล้วก็ต้องกำหนดทิศทางของการแก้ไขอยู่ในวาระการประชุม สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา) คือ ความสามารถในการบริหารงาน เพื่อกำหนดทิศทางที่ถูกต้องผ่านการประชุมและถกเถียงกันในที่ประชุมประชาคมเป็นขั้นตอนต่อไป

ท่านที่ 4 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “หากจะแก้ปัญหาอะไรก็ต้องหาสาเหตุให้พบก่อน แล้วมากำหนดทิศทางผ่านการประชุม ก็จัดทุกสิ้นเดือนนะ เพราะผมเห็นว่าการมีส่วนร่วมนั้นเป็นเรื่องสำคัญ”

(สัมภาษณ์ 13 เม.ย. 2566)

ท่านที่ 5 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า“ถ้าให้มานั่งคิดค้นปัญหาคงนึกออกยาก แต่ถ้านึกไม่ออกเราก็ลงพื้นที่เลย เพราะใช้ความเป็นพี่น้อง เพื่อนบ้าน เราใกล้ชิดกับสมาชิกกันอยู่แล้ว การดูงานของพื้นที่อื่นเพื่อเป็นแนวทางแก้ปัญหาในชุมชนตัวเองก็เป็นอีกแนวทางที่ควรใช้เลย”

(สัมภาษณ์ 13 เม.ย. 2566)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ตามหลักพละ 4 คือ การหาสาเหตุของปัญหาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ไม่ว่าจะเป็นรายงาน สถิติ วารสาร แต่สำคัญที่สุดคือ การลงพื้นที่ ซึ่งต้องใช้วิริยพละ (ความเพียร) เพราะจะได้รับรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ ได้โดยตรง

ใช้กิริยาที่เหมาะสมในการเจรจา สอดคล้องกับหลัก สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ ความโอบอ้อมอารี มีมนุษย์สัมพันธ์ดี

ส่วนการกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหานั้นจะกระทำร่วมกันระหว่างคณะกรรมการชุมชนและสมาชิกชุมชน ผ่านการประชุมประชาคมในทุกสิ้นเดือน หรือถ้ามีวาระเร่งด่วนก็จะจัดประชุมนอกรอบก็ได้ โดยความมีอนวัชชพละ(กำลังสุจริต) ชี้แจงปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างตรงประเด็น สนับสนุนการมีส่วนร่วมได้อย่างดีเยี่ยม

และหลักพละ 4 ก็จะทำให้การเจรจา การถกเถียงในข้อปัญหาต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่นนุ่มนวล ควบคุมสถานการณ์ในการประชุมต่าง ๆ ได้ โดยมีปัญญาพละ (กำลังปัญญา) เป็นตัวหนุนนำเพื่อจัดการระบบความคิดในการบริหารงาน

ตารางที่ 4.78 ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	บุคคลที่ให้สัมภาษณ์	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
ด้านที่ 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 1	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 2	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 3	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 4	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 5	สอดคล้อง	
รวม	**5 ท่าน**	**สอดคล้อง**	

จากตารางที่ 4.78 สรุปได้ว่า การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชนทั้ง 5 ท่าน ต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในด้านที่1 ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา มีความสอดคล้องกันทั้ง 5 ท่าน

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการตัดสินใจ ตามหลักพละ 4 อย่างไร

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) จะมีอยู่ 3 ขั้นตอนหลัก ๆ คือ การริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ และการตัดสินใจลงมือปฏิบัติการ ในขั้นของการริเริ่มตัดสินใจนั้นจำเป็นต้องกำหนดทิศทางจากสภาพปัญหา สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ วิริยพละ (กำลังความเพียร) คือ ความขยันหมั่นเพียรในการหาข้อมูล ตลอดจนอดทนต่อแรงกดดันจากการเจรจาได้

ท่านที่ 1 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “ต่อเนื่องจากการลงพื้นที่ ก็ต้องนำปัญหา หรือประเด็นต่าง ๆ เข้าสู่วาระการประชุม หากมีวาระสืบเนื่องจากครั้งก่อน ก็ต้องนำข้อมูล ผลการปฏิบัติมาชี้แจงกันก่อน ขั้นตอนการประชุมนี่ละสำคัญที่สุดในการกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหา”

(สัมภาษณ์ 17 เม.ย. 2566)

ประธานชุมชนมีหน้าที่เรียกประชุมคณะกรรมการชุมชน และสมาชิกชุมชน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 และจำเป็นต้องมีกรรมการชุมชนเข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการชุมชนทั้งหมด จึงถือว่าครบองค์ประชุม ด้วยกลไกดังกล่าวจึงเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ไขปัญหาของตนได้เอง สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ การยึดเหนี่ยวน้ำใจคนและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี

ท่านที่ 2 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า“การตัดสินใจไม่สามารถทำได้จากความเห็นของคนๆเดียว จำเป็นต้องใช้หลายๆคน หลายๆความคิด เพราะทุกคนมีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน”

(สัมภาษณ์ 16 เม.ย. 2566)

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 กำหนดให้จัดประชุมอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง เรื่องของ วัน เวลา สถานที่ ให้ประธานชุมชนเป็นผู้กำหนด และคณะกรรมการเห็นสมควร ซึ่งต้องกระทำโดยเปิดเผย และต้องเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้าร่วมฟังการประชุมด้วย สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) คือ การเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส เช่น วัน เวลา สถานที่ ในการประชาคม

ท่านที่ 3 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “ปกติจะแจ้งวันประชาคมผ่านบอร์ดประชาสัมพันธ์หน้าสำนักงานชุมชนอยู่เสมอ หรือไม่ก็ผ่านการบอกกล่าว แต่สมัยนี้ใช้เฟซบุ๊คประชาสัมพันธ์ร่วมด้วย บางทีก็ให้ลูกหลานช่วยพิมพ์ให้”

(สัมภาษณ์ 16 เม.ย. 2566)

คณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนและพัฒนาชุมชน การแก้ไขปัญหา และสร้างความสามัคคีของประชาชนในชุมชน ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม ดังนั้นการประชุมจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่เป็นความจริง และไม่มีอคติ สอดคล้องกับหลักพละ 4 ใน อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) คือ ยึดผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง เพื่อสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ตรงจุด

ท่านที่ 4 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “การประชุมคือการระดมสมอง และจำเป็นต้องใช้ความซื่อสัตย์เพื่อชี้แจงข้อมูลที่เป็นจริง จะได้แก้ปัญหาได้ตรงจุด”

(สัมภาษณ์ 13 เม.ย. 2566)

ในการประชุมต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น จัดการบริหารเวลาสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างชาญฉลาด ตลอดจนการสรุปการประชุมที่เกิดจากการถกเถียงจนตกผลึกทางความคิด สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา) คือ ใช้ปัญญา ความรู้ ของหลาย ๆ คนหลาย ๆ ฝ่าย ช่วยกันกำหนดทิศทางผ่านการประชุมประชาคม และใช้ความสามารถในการบริหารการประชุมได้ดี

ท่านที่ 5 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “การแสดงความคิดเห็นเป็นไปอย่างเสรี ภายในระยะเวลา กรอบกติกาของการประชุม การที่ทุกคนมีจิตสำนึกที่ดี มีคุณธรรม จะทำให้การบริหารเวลาสถานที่ สถานการณ์ เป็นไปอย่างราบรื่น”

(สัมภาษณ์ 13 เม.ย. 2566)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามหลักพละ 4 คือ การเปิดเผย ประชาสัมพันธ์ถึงวันที่นัดประชาคม ตลอดจนวาระการประชุม หรือเนื้อหาต่าง ๆ คร่าว ๆ ก่อนการประชุมจริง เพื่อให้สมาชิกชุมชนที่สนใจมีส่วนร่วมได้เข้าถึงอย่างสะดวก สอดคล้องกับหลักพละ 4 คือ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต)

ในขั้นตอนของการประชุมยังต้องบริหารจัดการกับเรื่องของเวลา สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ กล่าวคือ การใช้ปัญญาพละ (กำลังปัญญา)

การประชาคม คือ การระดมสมอง (Brain Strom) จำเป็นต้องเกิดการถกเถียงเพื่อให้ตกผลึกทางความคิด ซึ่งเป็นสิ่งที่สวยงามในระบอบประชาธิปไตย ขั้นตอนนี้ผู้นำจำเป็นต้องมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ เพราะในบางครั้งอาจเกิดการถกเถียงที่รุนแรงอันเกิดจากปัญหาเรื้อรัง หรือปัญหาเร่งด่วนจากประชาชน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ ความโอบอ้อมอารี และวิริยพละ (ความเพียร) เพื่ออดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่ได้รับ จึงจะเกิดการตกผลึกทางความคิดอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 4.79 ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	บุคคลที่ให้สัมภาษณ์	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
ด้านที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 1	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 2	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 3	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 4	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 5	สอดคล้อง	
รวม	**5 ท่าน**	**สอดคล้อง**	

จากตารางที่ 4.79 สรุปได้ว่า การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชนทั้ง 5 ท่าน ต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในด้านที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีความสอดคล้องกันทั้ง 5 ท่าน

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการดำเนินงาน ตามหลักพละ 4 อย่างไร

เมื่อได้ข้อสรุป ตกผลึกทางความคิดแล้ว คณะกรรมการชุมชนก็จะจัดทำแผนเพื่อขอเบิกงบประมาณ แต่ปัญหาใดที่สามารถแก้ไขกันได้เลยโดยใช้งบไม่เยอะ ทางคณะกรรมการชุมชนก็ยินดีที่จะช่วยเหลือได้ทันที โดยอาศัยน้ำใจจากหลาย ๆ คนสักเล็กน้อย ก็สามารถทำได้ สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ ความโอบอ้อมอารีในการช่วยเหลือเพื่อนร่วมชุมชนด้วยกันเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยไม่เดือดร้อนทั้งตนเอง และผู้อื่น

ท่านที่ 1 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “เมื่อกำหนดทิศทางได้แล้ว ต่อไปก็ต้องเขียนรายงานเพื่อขอเบิกงบประมาณ แต่ส่วนใหญ่แล้วถ้างบไม่สูงมาก หรือเป็นเรื่องเล็ก ทางเราและสมาชิกชุมชนสามารถลงมือทำได้ทันทีจากงบส่วนตัวนี่ล่ะ ช่วยกันนิดๆหน่อยๆ เช่น ซื้อถังขยะเพิ่มสักใบสองใบ หรือทำความสะอาดสวนสาธารณะ”

(สัมภาษณ์ 17 เม.ย. 2566)

เทศบาลอาจอุดหนุนงบประมาณให้แก่คณะกรรมการชุมชน เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของชุมชน ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด และคณะกรรมการชุมชนสมควรจะเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อสาธารณะ สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) คือ เปิดเผยงบประมาณต่อสมาชิกชุมชนอย่างโปร่งใส เพื่อเกิดการเข้าใจตรงกัน และนำไปสู่การตรวจสอบ และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

ท่านที่ 2 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “หากสมาชิกชุมชนสงสัยเรื่องใด (โดยเฉพาะเรื่องงบ) หรือกองทุนหมู่บ้าน ว่าเงินเข้า เงินออกอย่างไร สามารถมาขอดูข้อมูลได้ที่สำนักงานชุมชนได้เสมอเลย เรายินดีมาก”

(สัมภาษณ์ 16 เม.ย. 2566)

คณะกรรมการชุมชนอาจแต่งตั้งคณะทำงานด้านต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อช่วยเหลือปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนและเทศบาลได้ ซึ่งคณะทำงานดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเป็นคณะกรรมการชุมชน อาจเป็นประชาชนที่คณะกรรมการเห็นสมควร มีความสามารถ เหมาะกับงานนั้น ๆ กำหนดชื่อและหน้าที่ของคณะทำงานด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะทำงานด้านนั้น ๆ ทั้งนี้ ควรมีเยาวชน และสตรีเป็นคณะทำงานด้วย สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา) คือ ความสามารถในการบริหารคนให้เหมาะสมกับงานด้านต่าง ๆ

ท่านที่ 3 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “การจะให้ใครทำงานอะไรก็ต้องเลือกคนให้ถูกกับงานด้วย เพราะฉะนั้นทำไมถึงต้องมีการประชาคม เพราะคนเรามีความสามารถ จุดเด่น แตกต่างกัน บางคนถนัดงานช่างไม้ บางคนถนัดงานช่างไฟฟ้า บางคนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ถนัดดูแลผู้สูงอายุ”

(สัมภาษณ์ 16 เม.ย. 2566)

นอกจากการแต่งตั้งคณะทำงานแล้ว คณะกรรมการชุมชนยังสามารถใช้งบประมาณในการว่าจ้างวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตลอดจนปราชญ์ชาวบ้าน จากท้องที่อื่นมาให้ความรู้แก่สมาชิกชุมชนของตนได้ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ วิริยพละ (กำลังความเพียร) คือ ความมุ่งมั่นที่จะแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อการพัฒนาชุมชนของตนได้ตรงเป้าหมาย และยั่งยืน

ท่านที่ 4 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “หากองค์ความรู้ในชุมชนไม่เพียงพอ ก็จำเป็นต้องหาคนมาช่วย เช่น การใช้จุลินทรีย์สังเคราะห์บำบัดน้ำเสีย ทางเราก็หาคนที่ทำจุลินทรีย์เป็นมาสอนสมาชิกชุมชน”

(สัมภาษณ์ 13 เม.ย. 2566)

คณะกรรมการชุมชนนอกจากจะมีหน้าที่ ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของชุมชนแล้ว ก็ยังมีหน้าที่ช่วยเหลือเทศบาลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ การจัดบริการสาธารณะในชุมชน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เทศบาลมอบหมาย หรือกระทรวงมหาดไทยกำหนดอีกด้วย ดังนั้นสมาชิกชุมชนทุกคนจึงต้องร่วมมือกันช่วยแก้ไขปัญหาของตน ส่วนการประสานงานกับหน่วยงานทางปกครองท้องถิ่นก็เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนโดยตรง สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ การให้สมาชิกชุมชนทุกคนได้มีโอกาสแสดงความสามารถของตน โดยมีคณะกรรมการชุมชนคอยช่วยเหลือ ค้ำจุน ให้ทำงานอย่างสำเร็จ

ท่านที่ 5 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “การมอบหมายงานให้คนอื่นดูแล หรือเป็นหัวหน้างาน ไม่ได้หมายความว่าเราจะละเลยต่อหน้าที่ แต่เป็นการให้สมาชิกชุมชนได้เกิดความภาคภูมิใจในการแก้ไขปัญหา ซึ่งแผนงานต่าง ๆ ก็ได้ถูกกำหนดไว้เรียบร้อย เป็นการให้สมาชิกได้แสดงความสามารถ”

(สัมภาษณ์ 13 เม.ย. 2566)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามหลักพละ 4 คือ เริ่มต้นด้วยการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับมาอย่างเหมาะสม ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้มากที่สุด และสามารถเปิดเผย ตรวจสอบได้ ตามหลักพละ 4 คือ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต)

การเลือกสรรสมาชิกชุมชนที่มีความสามารถตรงกับงาน หรือโครงการที่ได้รับงบประมาณมาเพื่อทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ และยังเป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้กับสมาชิกชุมชนที่ได้รับมอบหมายงานดังกล่าว (Empower) เป็นการเลือกคนให้ถูกกับงาน ตามหลักพละ 4 คือ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา)

นอกจากนั้นคณะกรรมการชุมชนยังต้องคอยดูแล สอดส่อง การปฏิบัติงานของผู้ได้รับมอบหมายอยู่สม่ำเสมอ แต่ไม่ได้ลงไปบังคับ สั่งการ หรือกดดันแต่อย่างใด หากแต่เป็นการช่วยเหลือเติมเต็มในสิ่งที่สมาชิกอาจจะขาดตกบกพร่องไป หรือการแสดงน้ำใจต่อกันและกันระหว่างคณะกรรมการชุมชน กับสมาชิกชุมชน ตามหลักพละ 4 คือ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) เป็นการการยึดเหนี่ยวน้ำใจคน และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี

หากไม่มีใครที่มีความสามารถ ทางคณะกรรมการชุมชนก็จะช่วยสรรหาผู้รู้ หรือ วิทยากร มาค่อยช่วยส่งเสริมองค์ความรู้ในงาน หรือ โครงการต่าง ๆ ที่ได้รับงบประมาณมา ตลอดจนการติดต่อประสานงานหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตามหลักพละ 4 คือ วิริยพละ (กำลังความเพียร)

ตารางที่ 4.80 ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	บุคคลที่ให้สัมภาษณ์	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
ด้านที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 1	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 2	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 3	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 4	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 5	สอดคล้อง	
รวม	**5 ท่าน**	**สอดคล้อง**	

จากตารางที่ 4.80 สรุปได้ว่า การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชนทั้ง 5 ท่าน ต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในด้านที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน มีความสอดคล้องกันทั้ง 5 ท่าน

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการรับผลประโยชน์ ตามหลักพละ 4 อย่างไร

ความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานของทั้งคณะกรรมการชุมชน คณะทำงาน สมาชิกชุมชน จะสะท้อนออกมาเป็นผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่นอันมีผลประโยชน์จของชุมชนเป็นที่ตั้ง สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ วิริยพละ (กำลังความเพียร) คือ การร่วมแรงร่วมใจเพื่อยังประโยชน์ชุมชนเป็นที่ตั้ง

ท่านที่ 1 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “ผลประโยชน์ของชุมชนที่เห็นได้ชัดเจนก่อนเลยก็คือความสามัคคี คนเราพอได้ทำงานร่วมกัน ผ่านทุกข์ ผ่านเหนื่อย จนงานสำเร็จ ความสามัคคีมันมาโดยอัตโนมัติ จะมากจะน้อย แต่มันก็เกิดขึ้นจริงๆ”

(สัมภาษณ์ 17 เม.ย. 2566)

ผลประโยชน์ของชุมชนที่ได้รับนั้น มีทั้งแบบที่เป็นรูปธรรม เช่น โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณสมบัติ นโยบายชุมชน เป็นต้น และที่เป็นนามธรรม เช่น ความภาคภูมิใจ ความสามัคคี องค์ความรู้ เป็นต้น ทั้งสองกรณีเกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของชุมชนโดยยึดผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ การทำงานด้วยความมีวุฒิภาวะและประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคีไว้ได้

ท่านที่ 2 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “มันไม่ใช่เงินทอง หรืออะไรที่จับต้องได้เสมอ เราต่างคนก็อยากให้ชุมชนเกิดพัฒนาการไปในทางที่ดี ซึ่งมันก็หมายถึงคุณภาพชีวิตที่ดีตามไปด้วย”

(สัมภาษณ์ 16 เม.ย. 2566)

การร่วมมือกันปฏิบัติงานทำให้สังคมที่เคยถูกปิดกั้นกลับกว้างขึ้น ลดอคติต่อผู้อื่น สร้างมิตรภาพ และมีทัศนคติที่ดีต่อสมาชิกชุมชนทุกคน สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ การมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีขึ้นจากการปฏิบัติงานร่วมกัน

ท่านที่ 3 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “บางคนไม่เคยมีเรื่องแคลงใจกันมาก่อน แต่พอมาร่วมงานกันแล้วก็รู้จักกันมากขึ้น เปิดใจมากขึ้น จนกลายเป็นมิตรภาพที่ดี นี่ล่ะคือการทำงานร่วมกัน”

(สัมภาษณ์ 16 เม.ย. 2566)

คณะกรรมการชุมชน และสมาชิกชุมชนยังได้รับมอบหมายหน้าที่สำคัญอีกประการ นั่นคือ การอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และต่อยอดให้เกิดเป็นองค์ความรู้ สามารถสร้างรายได้ให้กับชุมชนได้ สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา) คือ การใช้องค์ความรู้ของชุมชน หรือองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงาน ต่อยอดเป็นรายได้ของชุมชนผ่านช่องทางต่าง ๆ

ท่านที่ 4 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “ถ้าชุมชนสวยงาม น่าอยู่ มีสวนสาธารณะ มีสนามกีฬา ลานกิจกรรม หรือตลาดชุมชนที่สะอาด คนที่อื่นก็อยากจะเข้ามารู้จักชุมชนเรา สามารถสร้างงานสร้างเงินได้อีก”

(สัมภาษณ์ 13 เม.ย. 2566)

คณะกรรมการชุมชนในปัจจุบัน ประกอบด้วยกรรมการที่มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชนในชุมชนไม่เกินเก้าคน และผู้มีสิทธิเลือกไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าหรือหนึ่งร้อยคนสุดแต่จำนวนใดจะน้อยกว่า เข้าชื่อเสนอต่อนายกเทศมนตรี เพื่อให้กรรมการชุมชนทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง หรือกรรมการชุมชนคนใดคนหนึ่งพ้นจากตำแหน่งเพราะมีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียของชุมชน และนายกเทศมนตรีให้ความเห็นชอบ แสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ความยึดโยงกับประชาชนตามระบอบประชาธิปไตย สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) คือ

การมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่อย่างสุจริต เป็นจิตอาสา ตามที่ได้รับมอบหมายมาจากประชาชนผ่านการเลือกตั้ง

ท่านที่ 5 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “คณะกรรมการชุมชนมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกชุมชน ดังนั้นเราต้องยึดผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง งานแบบนี้เป็นจิตอาสา ไม่ได้เงินเดือนมากมายอะไร บางทีควักเนื้อก็มี แต่เราก็มีความสุขเพราะเราเป็นจิตอาสามาแต่ไหนแต่ไรอยู่แล้ว”

(สัมภาษณ์ 13 เม.ย. 2566)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ตามหลักพละ 4 คือ ผลประโยชน์ที่มีชุมชนของตนเป็นที่ตั้ง ตามหลักพละ 4 คือ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) คือ การประพฤติตนดี พูดดี คิดดี ตลอดจนซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ เพราะคณะกรรมการชุมชนมาจากการเลือกตั้งจากสมาชิกชุมชน ตามประกาศของกระทรวงมหาดไท จึงทำให้ “ชุมชน” เป็นหน่วยปกครองพื้นฐาน ของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

และผลประโยชน์ดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเป็นรูปธรรมเสมอไป อาจจะเป็นในรูปของนามธรรม เช่น ความสามัคคีที่เกิดขึ้น มิตรภาพ องค์ความรู้ใหม่ ๆ การรู้จักเสียสละ ตามหลักพละ 4 คือ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์)

นอกจากนั้นยังส่งผลออกไปสู่ภายนอกชุมชน เช่น ตลาดชุมชนที่สะอาด มีสินค้ามากมาย ตลอดจนสินค้าจากภูมิปัญญาชุมชน สามารถทำให้เกิดการสร้างรายได้ อนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนมีความเข้มแข็ง ดูแลตนเองได้อย่างยั่งยืน ตามหลักพละ 4 คือ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา)

คณะกรรมการชุมชนนั้นถือว่าเป็นงาน จิตอาสา ทุกคนที่เข้ามาส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้นมาอย่างยาวนาน เป็นผู้สูงอายุ เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วมีจิตใจที่เป็นจิตอาสาเป็นทุนเดิม จึงพร้อมที่จะทำงาน หรือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่เสมอ ตลอดจนกล้าที่จะตัดใจเพื่อผลประโยชน์ของชุมชน และลูกหลานของตนในอนาคต ตามหลักพละ 4 คือ วิริยพละ (กำลังความเพียร)

ตารางที่ 4.81 ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	บุคคลที่ให้สัมภาษณ์	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
ด้านที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 1	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 2	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 3	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 4	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 5	สอดคล้อง	
รวม	**5 ท่าน**	**สอดคล้อง**	

จากตารางที่ 4.81 สรุปได้ว่า การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชนทั้ง 5 ท่าน ต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในด้านที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีความสอดคล้องกันทั้ง 5 ท่าน

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการประเมินผล ตามหลักพละ 4 อย่างไร

การประชุมประชาคมมิใช่เพียงจุดเริ่มต้นของการตัดสินใจที่จะแก้ปัญหาร่วมกันระหว่างคณะกรรมการชุมชน กับสมาชิกชุมชนเท่านั้น หากแต่ในการประเมินผลก็ยังต้องอาศัยความคิดเห็นของทุกคนในชุมชนผ่านการประชาคมเช่นกัน แสดงให้เห็นถึงความมานะตั้งแต่เริ่มหาสาเหตุของปัญหา การตัดสินใจ การดำเนินงาน การรับผลประโยชน์ จนมาสู่การประเมินผล ที่ต้องผ่านขั้นตอนและสถานการณ์ต่าง ๆ มากมาย สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ วิริยพละ (กำลังความเพียร) ความเพียรพยายามร่วมกันในการที่จะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ จนนำสู่ผลลัพธ์ในรูปแบบต่าง ๆ

ท่านที่ 1 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “ในการประเมินผล ก็จะกลับเข้าสู่การประชุมประชาคมอีกครั้งหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องเป็นโครงการที่ทำเสร็จใหม่ ๆ อาจจะเป็นโครงการที่เสร็จไป ปีครึ่งปี แล้วเรานำมาพิจารณากันอีกก็ได้ เพื่อประเมินความสำเร็จ หรือความล้มเหลว ในโครงการนั้น ๆ”

(สัมภาษณ์ 17 เม.ย. 2566)

หากที่ประชุมเห็นว่าเรื่องใดที่จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน หรือเป็นเรื่องที่จะมีผลกระทบกับวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน หรือเป็นเรื่องที่มีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการให้เป็นไปตามมติของที่ประชุมประชาคมชุมชน คณะกรรมการชุมชนอาจมีมติให้มีการประชุมประชาคมชุมชนเพื่อรับฟังความคิดเห็นเรื่องดังกล่าวก็ได้ สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ การให้ประชาชนร่วมกันตัดสินใจ ไม่ใช้ความเห็นส่วนตนในการตัดสินใจที่จะประเมินโครงการใด ๆ ตามอำเภอใจ

ท่านที่ 2 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “เราจำเป็นต้องประเมินผลโครงการต่าง ๆ โดยให้สมาชิกชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อจะได้ตัดสินใจร่วมกันว่า ควรจะดำเนิน และพัฒนาต่อไป หรือ ยุติโครงการไว้แค่นั้น”

(สัมภาษณ์ 16 เม.ย. 2566)

การชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมถึงความเป็นไปได้ หรือความล้มเหลวของโครงการ รวมถึงเรื่องอื่น ๆ นั้น เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อที่จะเกิดพัฒนาการ หรือยุติการพัฒนาในโครงการต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานร่วมกันมา เมื่อมีปัญหาโต้แย้งประธานกรรมการชุมชนสามารถนำข้อโต้แย้งที่เกิดขึ้นเสนอต่อนายกเทศมนตรีเพื่อพิจารณาวินิจฉัย และนายกเทศมนตรีมีหน้าที่ในการส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการชุมชน ให้คำแนะนำ ปรึกษาแก่คณะกรรมการชุมชนในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงกลั่นกรองข้อเสนอ ข้อแนะนำของคณะกรรมการชุมชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชนและเทศบาล สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) คือ การชี้แจงในที่ประชุมถึงผลลัพธ์ต่าง ๆ อย่างตรงไปตรงมา เพื่อนำผลลัพธ์เหล่านั้นมาปรับปรุงพัฒนา หรือยุติ หรือขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น

ท่านที่ 3 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “ข้อมูลต่าง ๆ จากการดำเนินโครงการจะถูกหยิบยกขึ้นมาพูดกันในขั้นตอนนี้ การชี้แจงรายละเอียดอย่างจริงใจ สามารถทำให้ชุมชนเกิดประสิทธิภาพขึ้นได้ เพราะทำให้การตัดสินใจเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง”

(สัมภาษณ์ 16 เม.ย. 2566)

การประเมินผลไม่จำเป็นต้องรอถึงระยะเวลาตามกฎเกณฑ์ก็ได้ แต่สามารถทำได้ในช่วงระยะเวลาของการดำเนินโครงการได้เลย เช่น การประเมินก่อน ระหว่างดำเนินงาน และหลังโครงการเสร็จสิ้น โดยคำนึงถึงหลักความคุ้มค่า ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล โดยทั้งสามระยะล้วนแล้วแต่มีความสำคัญทั้งสิ้น สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา) คือ สามารถบริหารงานบริหารคน พร้อมกับบริหารเวลา ไปพร้อม ๆ กันได้ เพื่อให้ผลลัพธ์ออกมาชัดเจนมีประสิทธิภาพ

ท่านที่ 4 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “คณะกรรมการชุมชนจำเป็นต้องประเมินโครงการที่สำเร็จแล้วก่อนสมาชิกด้วยซ้ำ เรียกว่าเก็บข้อมูลเป็นระยะ ๆ อย่างรายรับรายจ่ายของการลงทุนทำที่จอดรถส่วนกลางให้คนเช่ารายวัน รายเดือน ว่าคุ้มค่ากับงบที่จ้างบุคลากรมาทำหน้าที่หรือไม่ เช่น จ้างเป็น รปภ. หรือ คนดูแลความสะอาด”

(สัมภาษณ์ 13 เม.ย. 2566)

ประชาชนในชุมชนผู้มีสิทธิเลือกกรรมการชุมชนจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคนสามารถยื่นเสนอเรื่องที่มีผลกระทบต่อชุมชนได้ เพื่อให้คณะกรรมการชุมชนเปิดรับข้อโต้แย้งเหล่านั้น แล้วพิจารณาผ่านการประชาคม หรือหากหาข้อยุติไม่ได้ก็สามารถประสานงานไปยังหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ได้ เพื่อให้ช่วยพิจารณาถึงผลกระทบ เพื่อจะดำเนินการ หรือยับยั้งโครงการ หรือข้อกรณีขัดแย้งต่าง ๆ สอดคล้องกับหลักพละ 4 ในข้อ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผล ติดตาม ยับยั้ง หรือพัฒนาโครงการ เพื่อเกิดความสามัคคีของชุมชน

ท่านที่ 5 ได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ไว้ว่า “บางโครงการถ้าเราปล่อยปละละเลย ไม่เข้าไปสอดส่อง อาจทำให้เกิดผลเสียต่อชุมชนได้ เพราะงบประมาณไม่ได้มีเยอะสำหรับชุมชน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะถูกพัฒนาต่อไป เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อชุมชนจริงๆ”

(สัมภาษณ์ 13 เม.ย. 2566)

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามหลักพละ 4 คือ การเก็บข้อมูล การชี้แจงข้อมูล ของโครงการที่สำเร็จแล้วผ่านการประชุมประชาคม เพื่อพิจารณาถึงความสำเร็จ หรือล้มเหลวของโครงการต่าง ๆ ตามหลักพละ 4 คือ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) เพราะการชี้แจงข้อมูลอย่างสุจริต จะทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่

การประเมินผลจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการให้สมาชิกชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อช่วยตัดสินใจในการพัฒนา หรือยุติโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดการงบประมาณที่มีอย่างจำกัด ตามหลักพละ 4 คือ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา)

การลงมือสำรวจ เก็บข้อมูลของโครงการต่าง ๆ อยู่สม่ำเสมอ จะทำให้ได้รับข้อมูลที่น่าเชื่อถือสามารถนำไปชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมได้ ตามหลักพละ 4 คือ วิริยพละ (กำลังความเพียร)

ตลอดจนการพัฒนาโครงการต่อไป หรือยุติโครงการต่าง ๆ ก็ต้องยึดถือผลประโยชน์ของสมาชิกชุมชนเป็นที่ตั้ง ตามหลักพละ 4 คือ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) ไม่สามารถยุติโครงการใด ๆ ตามความเห็นของคณะกรรมการชุมชนเพียงฝ่ายเดียวได้ เพื่อรักษาความสามัคคีของชุมชน ตลอดจนหมั่นศึกษาผลงานจากชุมชนอื่น เพื่อนำมาพัฒนาชุมชนของตนอยู่เสมอ

ตารางที่ 4.82 ตารางวิเคราะห์ความสอดคล้องของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 5 ท่าน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร	บุคคลที่ให้สัมภาษณ์	สอดคล้อง	ไม่สอดคล้อง
ด้านที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 1	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 2	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 3	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 4	สอดคล้อง	
	ผู้ให้ข้อมูลหลักท่านที่ 5	สอดคล้อง	
รวม	**5 ท่าน**	**สอดคล้อง**	

จากตารางที่ 4.82 สรุปได้ว่า การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชนทั้ง 5 ท่าน ต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ในด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีความสอดคล้องกันทั้ง 5 ท่าน

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร” เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Method Research) ระหว่างวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล 3) เพื่อสัมภาษณ์ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 459 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบตามสูตรคำนวณของของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 214 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิด จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน โดยแบ่งเป็น 5 ด้าน 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น สาเหตุปัญหา 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) แบ่งเป็น 5 ด้าน จำนวน 5 ข้อ

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติ t-test เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่มในเรื่องเพศ และ F-test (One-way ANOVA) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ต่อด้วยวิธีหาความแตกต่างรายคู่ของเชฟเฟ่ (Scheffé) และนำเสนอในรูปตารางตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยตามประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนมากเป็นเพศชาย จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 55.10 มีอายุ 34 - 51 ปี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 77.60 มีระดับการศึกษาอยู่ที่ ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. จำนวน 170 คน คิดเป็นร้อยละ 79.40 มีอาชีพรับจ้างทั่วไปจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 60.70 และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 9,001 – 15,000 บาท จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 87.90

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา พบว่าการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 6 ท่านมีความเพียรที่จะทบทวนข้อมูล โครงการ กิจกรรม สถิติต่าง ๆ ในอดีตเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาของชุมชนในปัจจุบัน รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านสามารถกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาของชุมชนด้วยความรู้ ความสามารถของตนและคณะได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะค้นหาสาเหตุของปัญหาในชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งต่อข้อมูลของท่านอย่างเป็นกลาง และรับแรงกดดันต่าง ๆ ได้ รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 4 ข้อที่ 3 ท่านใช้ข้อมูล หรือปัญหาที่ทราบมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือการลงพื้นที่จริง ชี้แจงต่อที่ประชุมอย่างตรงไปตรงมา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม หรือประชุมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่

ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 เมื่อโครงการ หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบงบประมาณมาแล้ว ท่านมีส่วนร่วมที่จะบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 2 ท่าน และคณะของท่าน สามารถเลือกตัวแทนที่มีความซื่อสัตย์ อดทน และมีความเป็นกลาง เพื่อเป็นผู้นำในโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านสงเคราะห์ชุมชนด้วยการเสียสละทรัพย์สินตัว หรือสิ่งอื่นใดที่ท่านจะพึงมีโดยไม่เดือดร้อนตนเอง เพื่อรักษาความสามัคคีของหมู่คณะไว้ได้

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ท้องถิ่น หรือชุมชนของพวกท่านเป็นที่รู้จักมากขึ้น จากผลการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ อดทน สามัคคี และเกื้อกูลกัน รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 1 ท่านรู้สึกภาคภูมิใจ เพราะความรู้ความสามารถของท่านสามารถแก้ปัญหา และสร้างความสามัคคีแก่ชุมชนได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 5 ท่านอาจได้รับการเลือกตั้งในสมัยต่อไป เพราะความพยายาม และความเอื้อเฟื้อของท่าน

5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามลำดับ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 ท่านชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมถึงความเป็นไปได้ หรือความล้มเหลวของโครงการ รวมถึงเรื่องอื่น ๆ ด้วยความสุจริต และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 6 ท่านหมั่นศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของพื้นที่อื่นอยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับใช้ในปัจจุบัน หรืออนาคต ด้วยความรักในหน้าที่ และปรารถนาดีต่อชุมชนของตนอยู่เป็นนิตย์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านใช้ความโอบอ้อมอารี และมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการปรึกษากับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการที่จะพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมต่อไปในอนาคต

5.1.3 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน พบว่า

1) คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

2) คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุต่างกัน ส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

3) คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

4) คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

5) คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

5.1.4 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร เรียงลำดับดังนี้

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา

จากการศึกษาครั้งนี้ มีสิ่งที่ควรพัฒนา คือ ควรจัดทำเพจของชุมชนให้ทันสมัย เพื่ออัปเดตข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง เพื่อสนับสนุนกระแสโลกาภิวัฒ และวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ของเทศบาล หรือชุมชน ควรนำเข้าสู่เว็บไซต์ให้รวดเร็ว อัปเดตเสมอ

2. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

จากการศึกษาครั้งนี้ มีสิ่งที่ควรพัฒนา คือ ควรแจ้งวันเวลาประชุมประชาคมผ่านสื่อสมัยใหม่มากขึ้น เพราะการแจ้งข่าวสารผ่านหอกระจายเสียง หรือบอร์ดประชาสัมพันธ์อาจจะไม่เพียงพอกับการใช้ชีวิตในยุคสมัยปัจจุบัน และควรจัดประชาคมอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง

3. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

จากการศึกษาครั้งนี้ มีสิ่งที่ควรพัฒนา คือ การแต่งตั้งคณะทำงาน อยากให้มีงบสำหรับคณะทำงาน ซึ่งคณะทำงานดังกล่าวที่คณะกรรมการชุมชนจัดตั้งขึ้นยังคงใช้งบประมาณในการพัฒนาท้องถิ่นของชุมชน หากมีงบต่างหากสำหรับคณะทำงานมาเสริมสักเล็กน้อยก็จะช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น และการติดต่อหาวิทยากรไม่ควรทำเฉพาะมีโครงการ แต่ควรทำอย่างสม่ำเสมอ เพราะชุมชนได้ประโยชน์มาก

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

จากการศึกษาครั้งนี้ มีสิ่งที่ควรพัฒนา คือ ควรมีเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการชุมชน ในที่นี้หมายถึงการที่คณะกรรมการชุมชนเดินทางไปเข้าประชุมที่นอกเหนือจากการประชาคมอาจจะมีเบี้ยประชุม หรือค่าเดินทางมาส่งเสริมในจุดดังกล่าวสักเล็กน้อย เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเข้าไปมีส่วนร่วมให้มากขึ้น และควรเพิ่มค่าตอบแทนของคณะกรรมการและคณะทำงาน

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

จากการศึกษาครั้งนี้ มีสิ่งที่ควรพัฒนา คือ ควรให้ประชาชนเข้ามาเป็นผู้ช่วยสอดส่องดูแลมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการติดตามผลการดำเนินโครงการ อาจจะแบ่งให้เป็นหนึ่งไตรมาสต่อกี่ครอบครัว เป็นต้น เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมอันเป็นขั้นตอนสำคัญในระบอบประชาธิปไตย และควรมีคณะทำงานเกี่ยวกับการติดตามผลเพิ่มขึ้น

5.1.5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ตามหลักพละ 4 คือ การหาสาเหตุของปัญหาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ไม่ว่าจะเป็นรายงาน สถิติ วารสาร แต่สำคัญที่สุดคือ การลงพื้นที่ ซึ่งต้องใช้วิริยพละ (ความเพียร) เพราะจะได้รับรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ ได้โดยตรง

ใช้กิริยาที่เหมาะสมในการเจรจา สอดคล้องกับหลัก สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ ความโอบอ้อมอารี มีมนุษย์สัมพันธ์ดี

ส่วนการกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหานั้นจะกระทำร่วมกันระหว่างคณะกรรมการชุมชน และสมาชิกชุมชน ผ่านการประชุมประชาคมในทุกสิ้นเดือน หรือถ้ามีวาระเร่งด่วนก็จะจัดประชุมนอกรอบก็ได้ โดยมีปัญญาพละ (กำลังปัญญา) เป็นตัวหนุนนำเพื่อจัดการระบบความคิด

และหลักพละ 4 ก็จะทำให้การเจรจา การถกเถียงในข้อปัญหาต่าง ๆ เป็นไปด้วยความราบรื่น นุ่มนวล ควบคุมสถานการณ์ในการประชุมต่าง ๆ ได้ โดยความมีอนวัชชพละ(กำลังสุจริต) ชี้แจงปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างตรงประเด็น สนับสนุนการมีส่วนร่วมได้อย่างดีเยี่ยม

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตามหลักพละ 4 คือ การเปิดเผย ประชาสัมพันธ์ถึงวันที่นัดประชาคม ตลอดจนวาระการประชุม หรือเนื้อหาต่าง ๆ คร่าว ๆ ก่อนการประชุมจริง เพื่อให้สมาชิกชุมชนที่สนใจมีส่วนร่วมได้เข้าถึงอย่างสะดวก สอดคล้องกับหลักพละ 4 คือ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต)

ในขั้นตอนของการประชุมยังต้องบริหารจัดการกับเรื่องของเวลา สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก สถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ กล่าวคือ การใช้ปัญญาพละ (กำลังปัญญา)

การประชาคม คือ การระดมสมอง (Brain Strom) จำเป็นต้องเกิดการถกเถียงเพื่อให้ตกผลึกทางความคิด ซึ่งเป็นสิ่งที่สวยงามในระบอบประชาธิปไตย ขั้นตอนนี้ผู้นำจำเป็นต้องมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ เพราะในบางครั้งอาจเกิดการถกเถียงที่รุนแรงอันเกิดจากปัญหาเรื้อรัง หรือ

ปัญหาเร่งด่วนจากประชาชน จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ ความโอบอ้อมอารี และวิริยพละ (ความเพียร) เพื่ออดทนต่อแรงกดดันต่าง ๆ ที่ได้รับ จึงจะเกิดการตกผลึกทางความคิดอย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามหลักพละ 4 คือ เริ่มต้นด้วยการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับมาอย่างเหมาะสม ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้มากที่สุด และสามารถเปิดเผย ตรวจสอบได้ ตามหลักพละ 4 คือ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต)

การเลือกสรรสมาชิกชุมชนที่มีความสามารถตรงกับงาน หรือโครงการที่ได้รับงบประมาณมา เพื่อทำให้งานเกิดประสิทธิภาพ และยังเป็นการสร้างความภาคภูมิใจให้กับสมาชิกชุมชนที่ได้รับมอบหมายงานดังกล่าว (Empower) เป็นการเลือกคนให้ถูกกับงาน ตามหลักพละ 4 คือ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา)

นอกจากนั้นคณะกรรมการชุมชนยังต้องคอยดูแล สอดส่อง การปฏิบัติงานของผู้ได้รับมอบหมายอยู่สม่ำเสมอ แต่ไม่ได้ลงไปบังคับ สั่งการ หรือกดดันแต่อย่างใด หากแต่เป็นการช่วยเหลือ เติมเต็มในสิ่งที่สมาชิกอาจจะขาดตกบกพร่องไป หรือการแสดงน้ำใจต่อกันและกันระหว่างคณะกรรมการชุมชน กับสมาชิกชุมชน ตามหลักพละ 4 คือ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) เป็นการการยึดเหนี่ยวน้ำใจคน และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี

หากไม่มีใครที่มีความสามารถ ทางคณะกรรมการชุมชนก็จะช่วยสรรหาผู้รู้ หรือวิทยากร มาค่อยช่วยส่งเสริมองค์ความรู้ในงาน หรือ โครงการต่าง ๆ ที่ได้รับงบประมาณมา ตลอดจนการติดต่อประสานงานหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ตามหลักพละ 4 คือ วิริยพละ (กำลังความเพียร)

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ตามหลักพละ 4 คือ ผลประโยชน์ที่มีชุมชนของตนเป็นที่ตั้ง ตามหลักพละ 4 คือ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) คือ การประพฤติตนดี พูดดี คิดดี ตลอดจนซื่อสัตย์สุจริต ไม่ทุจริตต่อหน้าที่ เพราะคณะกรรมการชุมชนมาจากการเลือกตั้งจากสมาชิกชุมชน ตามประกาศของกระทรวงมหาดไท จึงทำให้ “ชุมชน” เป็นหน่วยปกครองพื้นฐาน ของการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย

และผลประโยชน์ดังกล่าวไม่จำเป็นต้องเป็นรูปธรรมเสมอไป อาจจะเป็นในรูปของนามธรรม เช่น ความสามัคคีที่เกิดขึ้น มิตรภาพ องค์ความรู้ใหม่ ๆ การรู้จักเสียสละ ตามหลักพละ 4 คือ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์)

นอกจากนั้นยังส่งผลออกไปสู่ภายนอกชุมชน เช่น ตลาดชุมชนที่สะอาด มีสินค้ามากมาย ตลอดจนสินค้าจากภูมิปัญญาชุมชน สามารถทำให้เกิดการสร้างรายได้ อนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และชุมชนมีความเข้มแข็ง ดูแลตนเองได้อย่างยั่งยืน ตามหลักพละ 4 คือ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา)

คณะกรรมการชุมชนนั้นถือว่าเป็นงาน จิตอาสา ทุกคนที่เข้ามาส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์ ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนนั้นมาอย่างยาวนาน เป็นผู้สูงอายุ เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วมีจิตใจที่เป็นจิตอาสาเป็นทุนเดิม จึงพร้อมที่จะทำงาน หรือติดต่อประสานงานกับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่เสมอ ตลอดจนกล้าที่จะตัดใจเพื่อผลประโยชน์ของชุมชน และลูกหลานของตนในอนาคต ตามหลักพละ 4 คือ วิริยพละ (กำลังความเพียร)

5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามหลักพละ 4 คือ การเก็บข้อมูล การชี้แจงข้อมูล ของโครงการที่สำเร็จแล้วผ่านการประชุมประชาคม เพื่อพิจารณาถึงความสำเร็จ หรือล้มเหลวของโครงการต่าง ๆ ตามหลักพละ 4 คือ อนวัชชพละ (กำลังสุจริต) เพราะการชี้แจงข้อมูลอย่างสุจริต จะทำให้ชุมชนได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่

การประเมินผลจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องการให้สมาชิกชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อช่วยตัดสินใจในการพัฒนา หรือยุติโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดการงบประมาณที่มีอย่างจำกัด ตามหลักพละ 4 คือ ปัญญาพละ (กำลังปัญญา)

การลงมือสำรวจ เก็บข้อมูลของโครงการต่าง ๆ อยู่สม่ำเสมอ จะทำให้ได้รับข้อมูลที่น่าเชื่อถือ สามารถนำไปชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมได้ ตามหลักพละ 4 คือ วิริยพละ (กำลังความเพียร)

ตลอดจนการพัฒนาโครงการต่อไป หรือยุติโครงการต่าง ๆ ก็ต้องยึดถือผลประโยชน์ของสมาชิกชุมชนเป็นที่ตั้ง ตามหลักพละ 4 คือ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) ไม่สามารถยุติโครงการใด ๆ ตามความเห็นของคณะกรรมการชุมชนเพียงฝ่ายเดียวได้ เพื่อรักษาความสามัคคีของชุมชน ตลอดจนหมั่นศึกษาผลงานจากชุมชนอื่น เพื่อนำมาพัฒนาชุมชนของตนอยู่เสมอ

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1 การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น สาเหตุปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่อยู่ในทุกมิติของการมีส่วนร่วม มีความตื่นตัว และตระหนักถึงที่มาตลอดจนหน้าที่ของตนที่จะต้องยึดโยงกับสมาชิกชุมชน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น อยู่ตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณาญิกา แสนธรรม และคณะ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธพงษ์ เฮ้าประมงค์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน ในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับได้ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการมีส่วนร่วมในการประเมินผล และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ดังตารางที่ 4.71 สรุปได้ว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนให้ความสำคัญกับการลงพื้นที่เพื่อพบปะกับสมาชิกชุมชนของตนอยู่สม่ำเสมอ ทำให้สามารถรับรู้ถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้โดยตรง และสามารถนำไปกำหนด

ทิศทางการแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็น ตรงตามความต้องการของสมาชิกชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย อุตะปะละ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับมาก แต่สำหรับด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลจากการศึกษา พบว่า การดำเนินโครงการ/กิจกรรมของคณะกรรมการในระดับชุมชนจะไม่มีการติดตามและประเมินผล สำหรับ การดำเนินโครงการ/กิจกรรมของคณะกรรมการชุมชนในระดับพื้นที่เขตพบว่า เมื่อสิ้นปีงบประมาณจะมีตัวแทน ของคณะกรรมการชุมชนบางส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา ร่วมกับทางราชการ โดยจะมีการจัดระดับการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับ ก ข ค และ ง และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของ นายถวิล ยวนแมร์ ประธานคณะกรรมการชุมชน ที่ได้แสดงทัศนะต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหาไว้ว่า การลงพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญ หาข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ และต้องใช้กิริยาที่เหมาะสมในการเจรจา สอดคล้องกับหลักพละ 4 คือ สังคหพละ (กำลังการสงเคราะห์) คือ ความโอบอ้อมอารี มีมนุษย์สัมพันธ์ดี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 6 ท่านมีความเพียรที่จะทบทวนข้อมูล โครงการ กิจกรรม สถิติต่าง ๆ ในอดีตเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาของชุมชนในปัจจุบัน รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านสามารถกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาของชุมชนด้วยความรู้ ความสามารถของตนและคณะได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 1 ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะค้นหาสาเหตุของปัญหาในชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ของด้านที่ 1 ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหาสามารถอภิปรายได้ดังนี้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ท่านมีความเพียรที่จะทบทวนข้อมูล โครงการ กิจกรรม สถิติต่าง ๆ ในอดีตเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาของชุมชนในปัจจุบัน” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนมีการศึกษา ทบทวน โครงการที่ได้ดำเนินไปแล้วในอดีตอยู่เสมอ เพื่อนำข้อมูลเหล่านั้นมาพิจารณาถึงแนวโน้มในอนาคตว่าจะประสบความสำเร็จ หรือล้มเหลว เห็นได้ว่าคณะกรรมการชุมชนมีผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รินทร์ธนัน ศิษฐกูลพงศ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาวิจัยพบว่า คณะกรรมการชุมชนจะดำเนินงานโดยยึดถือตามระเบียบข้อบังคับของกรุงเทพมหานคร ซึ่งแต่ละชุมชนจะมีเจ้าหน้าที่ของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมเป็นผู้ประสานงาน และให้คำปรึกษาใน

การดำเนินงานด้านต่าง ๆ คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่จะดำเนินงานโดยเน้นให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน คำนึงถึงความต้องการของสมาชิกชุมชนเป็นหลัก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะค้นหาสาเหตุของปัญหาในชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า แม้จะเป็นข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่ค่าแปลผลนั้นอยู่ในระดับมาก เพราะคณะกรรมการชุมชนตระหนักได้ว่าการหาสาเหตุของปัญหานั้น จำเป็นต้องใช้ข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น วารสาร หรือการลงพื้นที่จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรุ่ง บรรเทาทุกข์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประธานกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ประธานชุมชนมีบทบาทในการเข้าร่วมค้นหาความต้องการของชุมชน และเสนอต่อสภาเทศบาล

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนให้ความสำคัญของการประชุมประชาคมที่ต้องจัดขึ้นอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ข้อที่ 22 เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหา การแสดงความคิดเห็นต้องเป็นไปอย่างเสรี อยู่ภายใต้กรอบ กติกา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา โพธิ์บุตรดี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.94, S.D. = 0.649) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.98, S.D. = 0.676) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.95, S.D. = 0.750) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.93, S.D.= 0.680) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของ นายอนุลักษณ์ เม่าแพ้ว สมาชิกสภาเทศบาลนครอ้อมน้อย เขต 2 ที่ได้แสดงทัศนะต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ไว้ว่า ต้องนำปัญหา หรือประเด็นต่าง ๆ เข้าสู่วาระการประชุม หากมีวาระสืบเนื่องจากครั้งก่อน ก็ต้องนำข้อมูล ผลการปฏิบัติมาชี้แจงกันก่อน ขั้นตอนการประชุมสำคัญที่สุดในการกำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหา เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 4 ท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งต่อข้อมูลของท่านอย่างเป็นกลาง และรับ

แรงกดดันต่าง ๆ ได้ รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 3 ท่านใช้ข้อมูล หรือปัญหาที่ทราบมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือการลงพื้นที่จริง ชี้แจงต่อที่ประชุมอย่างตรงไปตรงมา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 2 ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม หรือประชุมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ของด้านที่ 2 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งต่อข้อมูลของท่านอย่างเป็นกลาง และรับแรงกดดันต่าง ๆ ได้” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนได้ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ข้อที่ 27 วางหลักไว้ว่า ในการพิจารณาลงมติเรื่องใด หากที่ประชุมเห็นว่า เป็นเรื่องสำคัญที่จำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน หรือเป็นเรื่องที่จะมีผลกระทบกับวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริรุ่ง บรรเทาทุกข์ (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประธานกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประธานกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาชุมชนย่อย ในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ซึ่งประธานชุมชนมีบทบาทในการเข้าร่วมค้นหาความต้องการของชุมชน และเสนอต่อสภาเทศบาล

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม หรือประชุมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนมาจากการเลือกตั้งของสมาชิกชุมชน ถือว่าเป็นงานที่ใช้ความเป็นจิตอาสา แต่ในความเป็นจริงคณะกรรมการชุมชนก็มีอาชีพหลักของตนที่ต้องทำเพื่อจุนเจือครอบครัว ทำให้บางครั้งอาจจะไม่ได้เข้าประชุมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทุกครั้งเสมอไป แต่การประชุมประจำเดือนนั้นยังจัดประชุม และเข้าประชุมกันอย่างสม่ำเสมอเพราะมีผลพวงไปถึงการเบิกงบประมาณ แต่การเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานอื่น คณะกรรมการชุมชนอาจไม่ได้รับเบี้ยหวัด ค่าตอบแทน ที่สมกับการต้องลางาน หรือเหตุอื่นใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รินทร์ธนัน ศิษฐกูลพงศ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาวิจัยพบว่า กรรมการชุมชนของกรุงเทพมหานคร ไม่มีรายได้ค่าตอบแทนตามตำแหน่ง ทำให้กรรมการชุมชนส่วนใหญ่ขาดแรงจูงใจในการดำเนินงาน และไม่มีกำลังทรัพย์ในการทดรองจ่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน .

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัด

สมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนมีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการสอดส่องดูแลผู้ที่ถูกแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ หรือเป็นผู้รับผิดชอบในโครงการต่าง ๆ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ข้อที่ 20 คณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนและพัฒนาชุมชน การแก้ไขปัญหา และสร้างความสามัคคีของประชาชนในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของเทศบาล และมีหน้าที่ช่วยเหลือเทศบาลในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ การจัดบริการสาธารณะในชุมชน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่เทศบาลมอบหมาย หรือกระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณาญิกา แสนธรรม และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{\square}$=3.82, S.D.=0.776) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของ นายปภัฒน์ ดำเนินวุธ รองประธานคณะกรรมการชุมชน ที่ได้แสดงทัศนะต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ไว้ว่า ต้องเลือกคนให้ถูกกับงานด้วย เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องมีการประชาคม เพราะคนเรามีความสามารถ จุดเด่น แตกต่างกัน บางคนถนัดงานช่างไม้ บางคนถนัดงานช่างไฟฟ้า บางคนเป็น อาสาสมัครสาธารณสุข ถนัดดูแลผู้สูงอายุ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 เมื่อโครงการ หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบงบประมาณมาแล้ว ท่านมีส่วนร่วมที่จะบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 2 ท่าน และคณะของท่าน สามารถเลือกตัวแทนที่มีความซื่อสัตย์ อดทน และมีความเป็นกลาง เพื่อเป็นผู้นำในโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านสงเคราะห์ชุมชนด้วยการเสียสละทรัพย์สินตัว หรือสิ่งอื่นใดที่ท่านจะพึงมีโดยไม่เดือดร้อนตนเอง เพื่อรักษาความสามัคคีของหมู่คณะไว้ได้

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ของด้านที่ 3 ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “เมื่อโครงการ หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบงบประมาณมาแล้ว ท่านมีส่วนร่วมที่จะบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนยึดผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง พิจารณาการเบิก – จ่าย งบประมาณอย่างรอบคอบ มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย

คณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ข้อ 31 เทศบาลอาจอุดหนุนงบประมาณให้แก่คณะกรรมการชุมชน เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของชุมชน ตามกฎหมาย ระเบียบ หรือหลักเกณฑ์ที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รินทร์ธนัน ศิษฐกูลพงศ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยหลักการแล้ว คณะกรรมการชุมชนจะดำเนินงานโดยยึดถือตามระเบียบข้อบังคับของกรุงเทพมหานคร ซึ่งแต่ละชุมชนจะมีเจ้าหน้าที่ของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมเป็นผู้ประสานงาน และให้คำปรึกษาในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่จะดำเนินงานโดยเน้นให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน คำนึงถึงความต้องการของสมาชิกชุมชนเป็นหลัก

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ท่านสงเคราะห์ชุมชนด้วยการเสียสละทรัพย์สินตัวหรือสิ่งอื่นใดที่ท่านจะพึงมีโดยไม่เดือดร้อนตนเอง เพื่อรักษาความสามัคคีของหมู่คณะไว้ได้” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนมีความเป็นจิตอาสา พร้อมที่จะเสียสละทรัพย์สินส่วนตัวเล็กๆน้อยๆเพื่อรักษาน้ำใจ สร้างความสามัคคีแก่หมู่คณะไว้ได้ ถึงแม้ค่าตอบแทน (เงินเดือน) ในตำแหน่งคณะกรรมการชุมชนจะไม่ได้มากมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร พึ่งบุญ ณ อยุธยา (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ควรเพิ่มรูปแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับกิจกรรม และเพิ่มเติมองค์ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรม การทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม ปลูกจิตสำนึก ความเสียสละและไม่ได้หวังการได้รับผลประโยชน์จากการทำงานให้แก่สมาชิกในชุมชนและคณะกรรมการชุมชนมากยิ่งขึ้น เพื่อก่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

4) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชน และสมาชิกชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ตรงกับความต้องการ ไม่ว่าจะเป็นทางรูปธรรม เช่น ชุมชนมีความสะอาดขึ้น ลานกิจกรรมสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การร่วมมือสอดส่องเรื่องปัญหายาเสพติด เป็นต้น ในทางนามธรรม เช่น ความสามัคคีของสมาชิกชุมชน องค์ความรู้ใหม่ๆที่ได้รับจากการดำเนินงาน มิตรภาพใหม่จากการดำเนินงาน เป็นต้น ไม่ว่าจะเป็นทางรูปธรรม หรือนามธรรม ล้วนแล้วแต่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของสมาชิกชุมชนแน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชชานันท์ แพรงาม (2563). ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญา

ท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า 1) คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของ นายสมควร จงรักภิญโญกุล คณะกรรมการชุมชน ฝ่ายป้องกันความสงบเรียบร้อย ที่ได้แสดงทัศนะต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ไว้ว่า ถ้าชุมชนสวยงาม น่าอยู่ มีสวนสาธารณะ มีสนามกีฬา ลานกิจกรรม หรือตลาดชุมชนที่สะอาด ผู้คนจากที่อื่นก็อยากจะเข้ามารู้จักชุมชนเรา สามารถสร้างงาน สร้างเงินได้เพิ่มขึ้น เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 4 ท้องถิ่นหรือชุมชนของพวกท่านเป็นที่รู้จักมากขึ้น จากผลการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ อดทน สามัคคี และเกื้อกูลกัน รองลงมา ได้แก่ ข้อที่ 1 ท่านรู้สึกภาคภูมิใจ เพราะความรู้ความสามารถของท่านสามารถแก้ปัญหา และสร้างความสามัคคีแก่ชุมชนได้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ข้อที่ 5 ท่านอาจได้รับการเลือกตั้งในสมัยต่อไป เพราะความพยายาม และความเอื้อเฟื้อของท่าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ของด้านที่ 4 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ท้องถิ่น หรือชุมชนของพวกท่านเป็นที่รู้จักมากขึ้นจากผลการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ อดทน สามัคคี และเกื้อกูลกัน” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ชุมชนได้รับผลประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยผ่านขั้นตอนต่าง ๆ ตั้งการหาสาเหตุปัญหา ตัดสินใจ ดำเนินงาน ด้วยความสามัคคี อดทน มุ่งมั่นของสมาชิกและคณะกรรมการทุกคน โดยยึดมั่นในหน้าที่ คือ 1. เป็นผู้นำและแกนกลางในการพัฒนาชุมชน 2. แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน 3. เสนอแผนงานโครงการเพื่อขอความช่วยเหลือจากเทศบาล 4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีความสำนึก และร่วมใจพัฒนา 5. ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงานและสร้างความสามัคคีในชุมชน 6. ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร พึ่งบุญ ณ อยุธยา (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม ปลูกจิตสำนึก ความเสียสละและไม่ได้หวังการได้รับผลประโยชน์จากการทำงานให้แก่สมาชิกในชุมชน ก่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ท่านอาจได้รับการเลือกตั้งในสมัยต่อไป เพราะความพยายาม และความเอื้อเฟื้อของท่าน” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงานต่าง ๆ เพื่อหวังจะรักษาตำแหน่งไว้ หากแต่เป็นการทำงาน

เพื่อหวังให้ชุมชน และลูกหลาน มีคุณภาพชีวิตที่ดีในบ้านของตน เป็นเรื่องของจิตอาสามากกว่าที่จะเป็นเรื่องของผลประโยชน์ในทางตำแหน่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รินทร์ธนัน ศิษฐกูลพงศ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยหลักการแล้ว คณะกรรมการชุมชนจะดำเนินงานโดยยึดถือตามระเบียบข้อบังคับของกรุงเทพมหานคร ซึ่งแต่ละชุมชนจะมีเจ้าหน้าที่ของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมเป็นผู้ประสานงาน และให้คำปรึกษาในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่จะดำเนินงานโดยเน้นให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน คำนึงถึงความต้องการของสมาชิกชุมชนเป็นหลัก

5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมอย่างตรงไปตรงมาถึงผลลัพธ์ต่าง ๆ มีความเพียรที่จะสำรวจ เก็บข้อมูลโครงการที่สำเร็จแล้วอยู่เสมอเพื่อนำมาพิจารณาถึงความสำเร็จ หรือล้มเหลวของโครงการ ซึ่งเป็นหนึ่งในขั้นตอนที่สำคัญของการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา โพธิ์บุตรดี (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$= 3.94, S.D. = 0.649) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$= 3.98, S.D. = 0.676) รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$= 3.95, S.D. = 0.750) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$=3.93, S.D.= 0.680) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก($\overline{X}$= 3.90, S.D.= 0.712) และยังสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ของ นายพยูร รามัญอุดม คณะกรรมการชุมชน ฝ่ายดูแลผู้สูงอายุ ที่ได้แสดงทัศนะต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ไว้ว่า บางโครงการถ้าเราปล่อยปละละเลย ไม่เข้าไปสอดส่อง อาจทำให้เกิดผลเสียต่อชุมชนได้ เพราะงบประมาณไม่ได้มีเยอะสำหรับชุมชน แต่โดยส่วนใหญ่แล้วจะถูกพัฒนาต่อไป เนื่องจากเป็นประโยชน์ต่อชุมชนจริง ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดสามลำดับแรกได้ดังนี้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อที่ 2 ท่านชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมถึงความเป็นไปได้ หรือความล้มเหลวของโครงการ รวมถึงเรื่องอื่น ๆ ด้วยความสุจริต และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ รองลงมาได้แก่ ข้อที่ 6 ท่านหมั่นศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของพื้นที่อื่นอยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับใช้ในปัจจุบัน หรืออนาคต ด้วยความรักในหน้าที่ และปรารถนาดีต่อชุมชนของตนอยู่เป็นนิตย์ และข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยน้อยสุด ได้แก่ ข้อที่ 4 ท่านใช้ความโอบอ้อมอารี และมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการปรึกษากับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการที่จะพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมต่อไปในอนาคต

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ของด้านที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ท่านชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมถึงความเป็นไปได้หรือความล้มเหลวของโครงการ รวมถึงเรื่องอื่น ๆ ด้วยความสุจริต และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อข้อมูล และผลลัพธ์ของโครงการ และพร้อมที่จะนำเสนอผลลัพธ์ดังกล่าวด้วยความจริง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องที่สำเร็จ หรือล้มเหลว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒิชัย อุตะปะละ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า เมื่อสิ้นปีงบประมาณจะมีตัวแทน ของคณะกรรมการชุมชนบางส่วนเข้าไปมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา ร่วมกับทางราชการ โดยจะมีการจัดระดับการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชนออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับ ก ข ค และ ง

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ข้อที่ว่า “ท่านใช้ความโอบอ้อมอารี และมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการปรึกษากับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการที่จะพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมต่อไปในอนาคต” ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาโครงสร้างพื้นฐาน เศรษฐกิจ สังคม การจัดการสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ การบำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชนของตนเอง รวมตลอดถึงเพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อันจะเป็นการส่งเสริมความร่วมมือของประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของท้องถิ่น และเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ริ**นทร์ธนัน ศิษฐกูลพงศ์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง กระบวนการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชน ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาวิจัยพบว่า โดยหลักการแล้วคณะกรรมการชุมชนจะดำเนินงานโดยยึดถือตามระเบียบข้อบังคับของกรุงเทพมหานคร ซึ่งแต่ละชุมชนจะมีเจ้าหน้าที่ของฝ่ายพัฒนาชุมชนและสวัสดิการสังคมเป็นผู้ประสานงาน และให้คำปรึกษาในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่จะดำเนินงานโดยเน้นให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน คำนึงถึงความต้องการของสมาชิกชุมชนเป็นหลัก

5.2.2 การศึกษาวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

จากสมมติฐานที่ 1 คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ทุกเพศต่างก็มีจุดยืนเดียวกัน คืออยากเห็นชุมชนของตนเองพัฒนาไปในทิศทางที่ดี และจากผลการวิจัยพบว่าเพศหญิงมีระดับการมีส่วนร่วมมากกว่าเพศชาย ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ในปัจจุบันเพศหญิงมีบทบาททางสังคมมากขึ้น และในคณะทำงานที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการชุมชนนั้นจะต้องประกอบไปด้วยเด็ก และสตรี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ข้อที่ 21 วางหลักไว้ว่า คณะกรรมการชุมชนอาจแต่งตั้งคณะทำงานด้านต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อช่วยเหลือปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนและเทศบาลได้ กำหนดชื่อและหน้าที่ของคณะทำงานด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะทำงานด้านนั้น ๆ ทั้งนี้ ควรมีเยาวชน และสตรีเป็นคณะทำงานด้วย จึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจที่เพศชายจะมีจำนวนมากกว่า แต่คณะทำงานส่วนใหญ่ก็จะเป็นเยาวชน วัยกลางคน และสตรีที่มีความสามารถ จึงส่งผลให้ในด้านรวมทั้ง 5 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชชานันท์ แพรงาม (2563) เมื่อทำการเปรียบเทียบกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วม ต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานที่ 2 คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ทุกช่วงอายุต่างก็อยากเห็นชุมชนของตนเกิดการพัฒนา และจากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 52 ปีขึ้นไป และคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุ 34 - 51 ปี มีส่วนร่วมทั้ง 5 ด้าน มากที่สุด ซึ่งอธิบายได้ว่า คณะกรรมการส่วนใหญ่เป็นวัยผู้ใหญ่ ไปจนถึงวัยกลางคน ซึ่งต่างจากการเมืองในระดับที่สูงกว่าที่จะเต็มไปด้วยคนหนุ่มสาว เพราะคณะกรรมการชุมชนไม่ได้มีเงินเดือนมากนัก และการเข้าประชุมต่าง ๆ ก็ไม่ได้รับเบี้ยหวัดที่มากพอ หรือบางครั้งอาจไม่ได้รับเลย ทำให้เห็นว่าแรงจูงใจในการที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งสำหรับตำแหน่งนี้นั้นอาจจะไม่ตอบโจทก์ของคนวัยหนุ่มสาวที่ต้องการความก้าวหน้า และอีกหนึ่งประเด็นคือ ความที่ผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ในชุมชนเป็นผู้มีประสบการณ์ เป็นที่รู้จักของทุกคน มีความน่าเชื่อถือ น่าเคารพ บ้างก็เป็นปราชญ์ชุมชน ผู้อนุรักษณ์ศิลปะพื้นบ้าน ภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงเป็นคนที่

มีความเป็นห่วงต่อชุมชนที่ตนอาศัย ตลอดจนคุณภาพชีวิตของลูกหลาน จึงไม่จำเป็นต้องการค่าตอบแทนมากมายนัก หากแต่ต้องการทำเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุทธพงษ์ เฮ้าประมงค์ (2555) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มี เพศต่างกัน การได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ไม่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานที่ 3 คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่เป็นวัยกลางคน ประกอบไปด้วย 2 กลุ่มช่วงวัย คือ Baby Boomer หรืออีกนัยหนึ่งคือ กลุ่มผู้สูงวัย ซึ่งได้แก่ กลุ่มคนที่มีอายุระหว่าง 54-72 ปี กลุ่มที่ 2 คือ Gen X ซึ่งได้แก่ กลุ่มคนที่มีอายุระหว่าง 38-53 ปี คนทั้งสองช่วงวัยนี้ยังไม่มีระดับการศึกษาที่สูงมากนักเพราะเน้นการสร้างตัว สร้างอาชีพเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจ แต่ถึงอย่างไรก็ตามความคิด ความอ่าน หรือประสบการณ์ในการใช้ชีวิตของคนช่วงนี้มีสูงกว่าเจนใหม่ๆมาก ทำให้ทุกช่วงวัยที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการชุมชนเกิดความสัมพันธ์กันทางองค์ความรู้สมัยใหม่ และประสบการณ์จากยุคเก่า เป็นผลทำให้ไม่มีความแตกต่างกันมากต่อการมีส่วนร่วม หากจะมีความแตกต่างอาจจะเป็นประเด็นอื่นเสียมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร พึ่งบุญ ณ อยุธยา (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการชุมชนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งที่ดำรงในคณะกรรมการชุมชน และระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งที่ต่างกัน มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมโดยรวมทั้ง 7 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานที่ 4 คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้านและรายด้านไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพอิสระ คือ ค้าขาย ธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร ตลอดจนรับจ้างทั่วไป มีส่วนน้อยที่จะทำงานประจำ เช่น พนักงานเอกชน หรือข้าราชการ จึงทำให้การเสียสละเพื่อทำหน้าที่พัฒนาชุมชน หรือท้องถิ่น ไม่พบอุปสรรคมากนัก จากผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพ เกษตรกร มีส่วน

ร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ มีอาชีพ ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย, พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน และรับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ อยู่ในระดับมาก ซึ่งอธิบายได้ว่า คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่ในอำเภอกระทุ่มแบนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น หรือชุมชน อย่างเต็มความสามารถ และอาชีพทุกอาชีพก็เกื้อหนุนส่งเสริมกัน เช่น คนที่รับราชการอาจจะเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานปกครองได้สะดวกกว่าอาชีพอื่น อาชีพเกษตรกรอาจจะถนัดในเรื่องของการปรับภูมิทัศน์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น อาชีพค้าขายอาจ/ธุรกิจส่วนตัว อาจจะถนัดในเรื่องของการประเมิณงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ตลอดจนความคุ้มค่าของโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชชานันท์ แพรงาม (2563). ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วม ต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน

จากสมมติฐานที่ 5 คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร แตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้ต่อเดือน ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร โดยรวมทั้ง 5 ด้าน และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ตำแหน่งคณะกรรมการชุมชนในปัจจุบันมาจากการเลือกตั้ง มีวาระ 4 ปี และมีเงินเดือนก็จริงอยู่ แต่ไม่ได้สูงมากถึงขนาดที่ต้องเกิดการแย่งชิง หรือต้องทุจริตกันเข้าไปสู่ตำแหน่งนี้ ดังนั้นผู้คนส่วนใหญ่ที่เข้าไปเป็นคณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่เป็นผู้ใหญ่ มีอาชีพที่มั่นคง บางท่านอาจประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป แต่ก็มีธุรกิจส่วนตัวอยู่ด้วยแล้ว ซึ่งทำให้งานนี้เป็นงานที่ใช้จิตอาสามากกว่าจะคุยกันเรื่องผลประโยชน์ทางการเงิน หรืออำนาจ ทำให้การเข้าไปมีส่วนร่วมของทุกคนที่มีรายได้ต่างกัน ไม่แตกต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชชานันท์ แพรงาม (2563). ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วม ต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัย จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรรักษามาตรฐานการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร ให้ถึงระดับมากที่สุด โดยนำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะไปเป็นแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และมีสิ่งที่ควรพัฒนา คือ ควรจัดทำเพจของชุมชนให้ทันสมัยเพื่ออัปเดตข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และวารสาร หรือสิ่งพิมพ์ของเทศบาล หรือชุม ควรนำเข้าสู่เว็บไซต์ให้รวดเร็ว อัปเดตเสมอ ซึ่งหมายถึงการใช้สื่อสมัยใหม่เป็นเครื่องมือ เพื่อให้ผู้คนส่วนใหญ่ได้เข้าถึงข้อมูลข่าวสารของชุมชน หรือเทศบาลได้อย่างรวดเร็ว เปิดเผย และโปร่งใส

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น จึงควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และมีสิ่งที่ควรพัฒนา คือ ควรแจ้งวันเวลาประชุมประชาคมผ่านสื่อสมัยใหม่มากขึ้น เพื่อความรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูลดังกล่าว อาจทำในรูปแบบเพจของชุมชน หรือไลน์กลุ่มชุมชน และควรจัดประชาคมอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในข้อนี้สามารถทำได้เลย เพราะตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ข้อที่ 22 วางหลักไว้ว่า ให้คณะกรรมการชุมชนประชุมกันเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง แสดงว่าจะจัดการประชุมมากกว่า 1 ครั้งก็ได้ แต่ต้องมีรายละเอียด วาระการประชุมที่ชัดเจนทุกครั้ง

3) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 3 ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น จึงควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และมีสิ่งที่ควรพัฒนา คือ การแต่งตั้งคณะทำงานอยากให้มีงบสำหรับคณะทำงานบ้าง เพราะตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ข้อ 21 คณะกรรมการชุมชนอาจแต่งตั้งคณะทำงานด้านต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อช่วยเหลือปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการชุมชนและเทศบาลได้ กำหนดชื่อและหน้าที่ของคณะทำงานด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคณะทำงานด้านนั้น ๆ ทั้งนี้ ควรมีเยาวชน และสตรีเป็นคณะทำงานด้วย ซึ่งหมายความว่าคณะทำงานไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของ

คณะกรรมการชุมชนตั้งแต่ต้น และไม่มีสิ่งตอบแทน เพราะฉะนั้นควรจัดให้มีค่าตอบแทนที่แยกออกจากงบประมาณของชุมชนสักเล็กน้อยเพื่อเพิ่มแรงจูงใจให้คณะทำงานมากขึ้น และการติดต่อหาวิทยากรไม่ควรทำเฉพาะมีโครงการ แต่ควรทำอย่างสม่ำเสมอ เพราะชุมชนได้ประโยชน์มาก

4) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 4 ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น จึงควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และมีสิ่งที่ควรพัฒนา คือ ควรมีเบี้ยประชุมสำหรับคณะกรรมการชุมชน และเพิ่มค่าตอบแทนของคณะกรรมการและคณะทำงาน คณะกรรมการชุมชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีการแก้ไขปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการจ่ายเงินค่าดำเนินงาน เบี้ยประชุมนอกสถานที่ หรือนอกเหนือจากการประชุมประชาคม ของคณะกรรมการชุมชนให้มีความเหมาะสม ครอบคลุมกับกิจกรรม และต้องการให้กรรมการชุมชนของเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนต่อไป

5) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 4 ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ดังนั้น จึงควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และมีสิ่งที่ควรพัฒนา คือ ควรให้ประชาชนเข้ามาเป็นผู้ช่วยสอดส่องดูแลมากขึ้น เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564 ข้อที่ 20 วางหลักไว้ว่า คณะกรรมการชุมชนมีหน้าที่ในการจัดทำแผนและพัฒนาชุมชน การแก้ไขปัญหา และสร้างความสามัคคีของประชาชนในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการของเทศบาล และควรมีคณะทำงานเกี่ยวกับการติดตามผลเพิ่มขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1) ควรทำการศึกษาวิจัยในหัวข้อเดียวกันนี้ ในด้านอื่น ๆ ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เช่น การป้องกันปราบปรามยาเสพติด การพัฒนาการเมืองท้องถิ่น หรือด้านความพึงพอใจ เป็นต้น เพื่อนำผลวิจัยมาเปรียบเทียบให้แสดงความคิดเห็นในแต่ละด้าน เพื่อจะได้ทราบถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน จากมุมมองและมิติอื่น ๆ

2) ควรทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยการเปลี่ยน หรือเพิ่มกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง ให้มีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งในเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ เพื่อนำผลวิจัยมาเปรียบเทียบ ว่ามีความคิดเห็นอย่างไรในประเด็นของการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน จากมุมมองกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ

3) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับมาตรการในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนของภาครัฐ โดยอาศัยความร่วมมือของประชาชน องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อ

ประเมินผลว่าการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว สำเร็จหรือล้มเหลวเพียงใด เพื่อนำมาเปรียบเทียบและปรับปรุงพัฒนาต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

1) ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย. (2539). พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย (พิมพ์ครั้งที่ 1) เล่มที่ 23. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.

2) ข้อมูลทุติยภูมิ

2.1 หนังสือ

กรมการพัฒนาชุมชน. (2545). ประมวลสาระสำคัญที่เกี่ยวกับการพัฒนาชมชน. กรุงเทพฯ :หจก. บางกอกบล็อก.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2548). สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ภาควิชาสถิติ.

โกวิทย์ พวงงาม. (2552). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เดือนตุลา.

โกวิทย์ พวงงาม. (2553). การจัดการตนเองของชุมชนและท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์.

โกวิทย์พวงงาม. (2548). การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

จิตจำนงค์ กิติกีรติ และชัยวัฒน์ สิทธิภราดร (2532). การพัฒนาชุมชน = Community development : การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : พัฒนาหลักสูตร.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2527). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ดำรงศักดิ์ แก้วเพ็ง. (2556). ชุมชน. สงขลา : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยทักษิณ.

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2531). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. นครปฐม : ศูนย์นโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยSPSS. กรุงเทพฯ: บริษัท วี. อินเตอร์ พริ้นท์.

นงคราญ กาญจนประเสริฐ. (2545). การศึกษาและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางภูมิศาสตร์ของชุมชนพันปี. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

นิภา เมธาวิชัย. (2543). วิทยาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : สถาบันราชภัฏธนบุรี.

บรรณานุกรม (ต่อ)

2.1 หนังสือ (ต่อ)

ปกรณ์ ปรียากร. (2538). ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาในการบริหารการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สามเจริญพานิช.

ประพันธ์พงศ์ ชิณพงษ์. (2551). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.

ปรัชญา เวสารัชช์. (2528). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ. : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ผกา สัตยธรรม. (2544). คุณธรรมของครู. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมมฺจิตฺโต). (2549). พุทธวิธีในการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรง. พิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2546). สู่การศึกษาแนวพุทธ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2556). พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 24. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับปรับปรุงใหม่ล่าสุด). กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

พัฒนา กิติอาษา. (2546). ทองถิ่นนิยม. กรุงเทพฯ : โอเอสพริ้นติ้งเฮาส.

พิสณุ ฟองศรี. (2550). วิจัยทางการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : พรอฟเพอร์ตี้พรินท์.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : สานักพิมพ์อนุเคราะห์ไทย

ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่5. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน.

_____. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุคสพับลิเคชั่นส์.

เลิศชาย ศิริชัย. (2547). “แนวทางการศึกษาภูมิปญญาท่องถิ่น” จากข่อเท็จจริงยกระดับสูกระบวนทัศนความเขมแข็งชุมชน. นครศรีธรรมราช : เม็ดทราย.

วิทยากร เชียงกูล. (2527). การพัฒนาเศรษฐกิจสังคมไทย : บทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ฉับแกระ.

สถาบันพระปกเกล้า. (2547). สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธรรมดาเพลส.

บรรณานุกรม (ต่อ)

2.1 หนังสือ (ต่อ)

สนธยา พลศรี. (2547). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สมชัย วงษ์นายะ และ ทวนทอง เชาวกีรติพงศ์ (รศ.ดร.). (2551). เอกสารประกอบการสอนวิชาการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพาณิชย์.

สมชาติ ธรรมโภคิน. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเทศบาลเมืองนครพนม. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยทักษิณ, วิทยาลัยการจัดการเพื่อการพัฒนา.

สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. (2548). การพัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้าน. ขอนแก่น : เจริญวิทย์การพิมพ์

สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2536). สังคมวิทยา ; หลักการศึกษา วิเคราะห์และปฏิบัติงานชุมชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

สรณะ เทพเนาว์. (2531). การมีส่วนร่วมขององค์กรประชาชนในงานพัฒนา ศึกษาเฉพาะกรณีคณะกรรมการหมู่บ้านสะพาน ตำบลขามเฒ่า อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์

สันติชัย เอื้อจงประสิทธิ์. (2551). สาระสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากร. กรุงเทพฯ : สามเจริญพาณิชย์

สำนักมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย. (2545). ชุดวิชาการวิจัยชุมชน. นนทบุรี : เอส.อาร. พริ้นติ้งแมสโปรดักส์.

สายทิพย์ สุคติพันธ์. (2534). ปัญหาผู้นำกับกระบวนการกำหนดนโยบายแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อคิน รพีพัฒน์. (2527).การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพมหานคร : ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

อาภรณ์พันธ์ จันทร์สว่าง. (2522). คำบรรยายลักษณะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อุดม ทุมโฆสิต. (2551). การปกครองท้องถิ่นสมัยใหม่ : บทเรียนจากประเทศที่พัฒนาแล้ว. กรุงเทพฯ : แซท โฟร์ พริ้นติ้ง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

2.2 บทความ / วารสาร

ณัฏฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์. (2558). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. จันทบุรี : สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ณาญิกา แสนธรรม และคณะ. (2563). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร. วารสารมหาจุฬาคชสาร, ปีที่11 ฉบับที่ 1.

พนิดา โพธิ์บุตรดี. (2563). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการทำแผนชุมชน เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร. วารสารบัณฑิตวิทยาลัยรำไพพรรณี, ที่ 4 ฉบับที่ 1.

พิชชานันท์ แพรงาม. (2563). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริหารงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลนครหลวง อำเภอนครหลวงจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิชาการ อยุธยาศึกษา, ปีที่ 12 ฉบับที่ 1.

รินทร์ธนัน ศิษฐกูลพงศ์. (2563). กระบวนการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชนของคณะกรรมการชุมชนในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร. หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วุฒิชัย อุตะปะละ. (2563). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ในพื้นที่เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร. หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

2.3 วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / รายงานการวิจัย

ขรรค์เพชร ชายทวีป. (2552). ผู้ทรงสิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญ. วิทยานิพนธ์นิติศาสตร์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทานตะวัน อินทร์จันทร์. (2546). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนย่อย ในเขตเทศบาลเมืองลำพูน. การค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธนวัฒน์ คำภีลานนท์. (2550). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.

บรรณานุกรม (ต่อ)

2.3 วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / รายงานการวิจัย (ต่อ)

ธิติ กิตติวิทิตคุณ. (2540). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้านในการพัฒนาชนบท : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร. ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นพฤทธิ์พิทักษ์. (2559). การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม. การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ปรีดา เจษฎาวรางกูล. (2550). การมีส่วนร่วมของกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขต เทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ปรียา พรหมจันทร์. (2542). ศึกษาปัจจัยและวิธีการพัฒนาชุมชนบ้านคีรีวง ตำบลกำโลน อำเภอลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.

พระมหาสมควร ศรีสงคราม. (2550). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสัปปุริสธรรม และพละธรรมกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มเขตกรุงธนบุรีใต้ สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มณฑล จันทร์แจ่มใส. (2551). ปัจจัยการสื่อสารการตลาดที่มีต่อการเลือกสถานที่ท่องเที่ยว กรณีศึกษา : เกาะมุก จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม, บัณฑิตวิทยาลัย, สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เยาวมาลย์ จ้อยจุฬี. (2542). การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นต่อการจัดการมูลฝอย : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายและการวางแผนสังคม, คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยเกริก.

ยุทธพงษ์ เฮ้าประมงค์. (2555). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลต าบลบางพระ อ าเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

2.3 วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์ / รายงานการวิจัย (ต่อ)

ลิขิต หมูดี. (2538). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาท่องถิ่นของสภาตำบล :ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดปทุมธานี. ภาคนิพนธ์ปริญญา พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตบริหารศาสตร์.

วิโรจน์ ชำนาญการ. (2549). การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการแก้ปัญหายาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชน ในตำบลเหมืองง่า อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศรัญญา บรมัตถ์. (2545). การศึกษาบทบาทของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาชุมชน. กรณีศึกษาเทศบาลเมืองศรีราชา จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร.

ศศิธร พึ่งบุญ ณ อยุธยา. (2558). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน ในเขตเทศบาลเมืองแม่เหียะ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์ สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม, ภาควิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริรุ่ง บรรเทาทุกข์. (2554). การมีส่วนร่วมของประธานกรรมการชุมชนต่อการพัฒนาชุมชนย่อยในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อนงค์ พัฒนจักร. (2535). การมีส่วนร่วมของสตรีในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ : กรณีศึกษาหมู่บ้านห้วยม่วง จังหวัดขอนแก่น.รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาตรมหาบัณฑิต, สาขาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เอกรินทร์ สีมหาศาล และปรีชา นุ่มสุข. (2540). ความพึงพอใจการก่อสร้างซ่อมแซมถนนในตำบลหิน. วิทยานิพนธ์ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ). ชลบุรี : วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

2.4 เว็บไซต์

ราชกิจจานุเบกษา, (2564). ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. 2564..เข้าถึงได้จาก : http://www.ratchakitcha.soc.go.th/PDF/2564. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2565

บรรณานุกรม (ต่อ)

2.4 เว็บไซต์ (ต่อ)

สารวุฒิสภา. (2563). บทวิเคราะห์รัฐธรรมนูญ เรื่อง “รัฐธรรมนูญหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น”. เข้าถึงได้จาก : https://www.senate.go.th/asset/portals/file/253/1_63.pdf. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2565.

สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกระทุ่มแบน. (2560). แผนชุมชน. เข้าถึงได้จาก : https://district.cdd.go.th/krathumbaen/services/%e0%b9%81%e0%b8%9c%e0%b8%99%e0%b8%8a%e0%b8%b8%e0%b8%a1%e0%b8%8a%e0%b8%99/. สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2565.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร, (2561). แผนพัฒนา 4 ปี (2561 - 2564). เข้าถึงได้จาก : http://www.samutsakhonpao.go.th/WEB%20NEW/Plan/แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร%20(พ.ศ.2561%20-%20พ.ศ.2564).pdf. สืบค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2565.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. ดร.สมภพ ระงับทุกข์

วุฒิการศึกษา	ปร.ด. (รัฐศาสตร์)
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1. ดร.ฐากูร หอมกลิ่น

วุฒิการศึกษา	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1. ดร.เกษฎา ผาทอง

วุฒิการศึกษา	ร.ด. (รัฐศาสตร์)
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

1. ดร.นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล

วุฒิการศึกษา	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ดร.อารดา ฉิมมากูร

วุฒิการศึกษา	รป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์)
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ IOC

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๑๑๔๗

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๑๐๗ **วันที่** ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ดร.สมภพ ระงับทุกข์

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen distric, Samut Sakorn Province."

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป ซึ่งกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังอีกครั้ง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

(พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์

๒ ก.พ. ๖๖

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๑๑๔๗

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๑๐๗ **วันที่** ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ดร.ฐากูร หอมกลิ่น

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen distric, Samut Sakorn Province."

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป ซึ่งกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังอีกครั้ง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์

๓๐ ก.ย. ๖๕

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๑๑๔๗

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๑๐๗ **วันที่** ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ดร.เกษฎา ผาทอง

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง เรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen distric, Samut Sakorn Province.”

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป ซึ่งกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังอีกครั้ง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

(พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๑๑๔๗

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๑๐๗ **วันที่** ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ดร.อารดา ฉิมมากูร

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen distric, Samut Sakorn Province."

ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป ซึ่งกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังอีกครั้ง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์

เห็นสมควรให้ดำเนินการตามขอไว้

(ดร.อารดา ฉิมมากูร)
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะสังคมศาสตร์ (บัณฑิตศึกษา) โทร. ๑๑๔๗

ที่ อว ๗๙๐๘/๖๐๑๐๗ **วันที่** ๒๖ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือวิจัย (IOC)

เจริญพร ดร.นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen distric, Samut Sakorn Province."

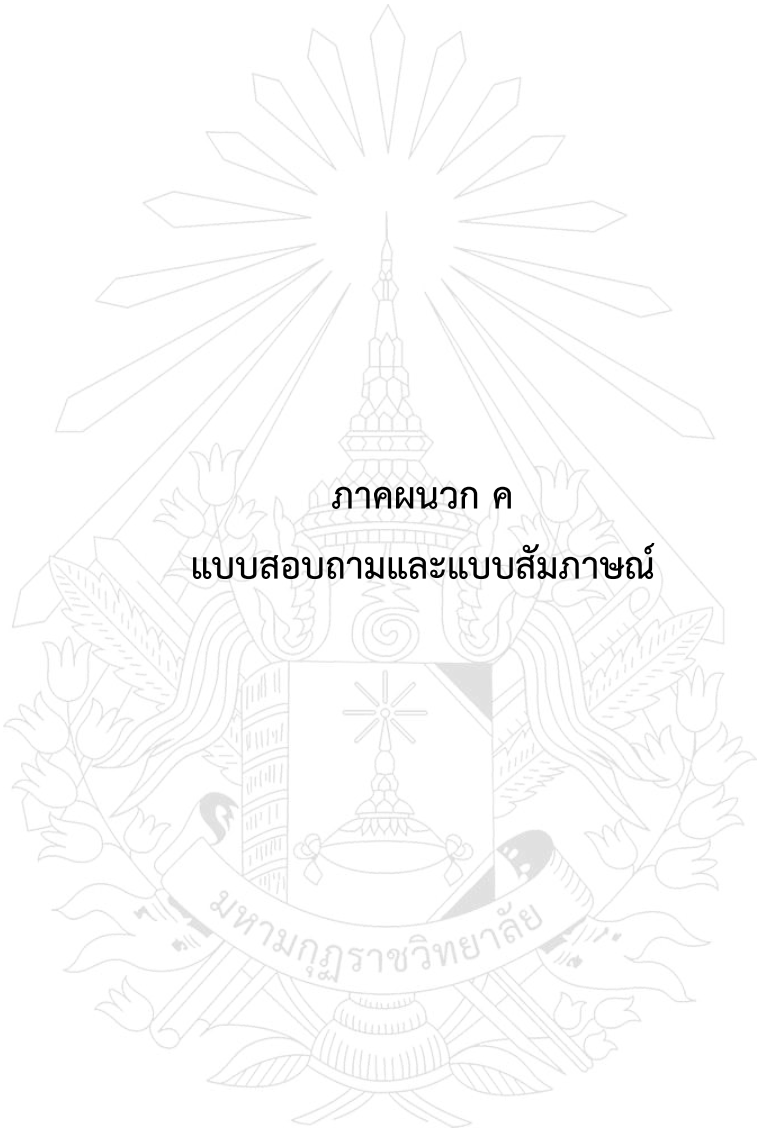
ในการนี้ คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย (IOC) แก่นักศึกษาเพื่อการเก็บข้อมูลงานเขียนวิทยานิพนธ์ต่อไป ซึ่งกำหนดวันและเวลาในการดำเนินการนั้น นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อด้วยตนเองในภายหลังอีกครั้ง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์

พิจารณาเรียบร้อยแล้ว
และเห็นควรให้ดำเนินการต่อไป

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย √ ลงในช่วง ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ได้ความสมบูรณ์ ข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจะปกปิดเป็นความลับ แต่จะนำไปวิเคราะห์เพื่อนำผลการวิจัยเท่านั้น

แบบสอบถามมีอยู่ 3 ตอน มีดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าของท่านตอบแบบสอบถามชุดนี้ ซึ่งผู้วิจัยคาดว่าข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ธีรภัทร์ ทองเพ็ง
ผู้วิจัย
หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ของผู้ตอบ

แบบสอบถาม **1 2 3**

เลขที่แบบสอบถาม..... ☐☐☐

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย √ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับท่าน ดังนี้

1. เพศ	4 ☐
1. ( ) ชาย 2. ( ) หญิง	
2. อายุ	5 ☐
1. ( ) 18 - 25 ปี 2. ( ) 26 – 33 ปี	
3. ( ) 34 - 51 ปี 4 ( ) 52 ปี ขึ้นไป	
3. ระดับการศึกษา	6 ☐
1. ( ) ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา 2. ( ) ระดับประถมศึกษา	
3. ( ) ระดับมัธยมศึกษา / ปวช. 4. ( ) ระดับอนุปริญญา / ปวส.	
5. ( ) ระดับปริญญาตรี 6. ( ) สูงกว่าระดับปริญญาตรี	
4. อาชีพ	7 ☐
1. ( ) ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย 2. ( ) เกษตรกร	
3. ( ) รับจ้างทั่วไป 4. ( ) พนักงาน / ลูกจ้างเอกชน	
5. ( ) รับราชการ / ลูกจ้างภาครัฐ / รัฐวิสาหกิจ 6. ( ) อื่น ๆ	
5. รายได้ต่อเดือน	8 ☐
1. ( ) ต่ำกว่า 9,000 บาท 2. ( ) 9,001 – 15,000 บาท	
3. ( ) 15,001 – 20,000 บาท 4. ( ) 20,001 – 30,000 บาท	
5. ( ) 30,001 – 40,000 บาท 6. ( ) มากกว่า 40,001 บาท ขึ้นไป	

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย √ ลงในช่องระดับความสอดคล้องของแต่ละข้อที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงช่องเดียว

5 หมายความว่า มากที่สุด
4 หมายความว่า มาก
3 หมายความว่า ปานกลาง
2 หมายความว่า น้อย
1 หมายความว่า น้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
	1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา						
1.	ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะค้นหาสาเหตุของปัญหาในชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ						☐ 9
2.	ท่านลงสำรวจพื้นที่ชุมชนเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาต่าง ๆ ด้วยความอดทนต่อความยากลำบากและแรงกดดันต่าง ๆ						☐ 10
3.	ท่านปราศจากอคติในรับฟังปัญหาต่าง ๆ จากประชาชนโดยตรง และใช้วาจาสุภาพ ถ่อมตน						☐ 11
4.	ท่านสามารถกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาของชุมชนด้วยความรู้ ความสามารถของตนและคณะได้						☐ 12
5.	ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเป็นกลาง ปราศจากอคติ						☐ 13
6.	ท่านมีความเพียรที่จะทบทวนข้อมูล โครงการ กิจกรรม สถิติต่าง ๆ ในอดีตเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาของชุมชนในปัจจุบัน						☐ 14

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
7.	**2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ** ท่านเปิดเผยข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ การประชุมประชาคม ต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และชุมชนของท่านอย่างสุจริต						☐ 15
8.	ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม หรือประชุมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ						☐ 16
9.	ท่านใช้ข้อมูล หรือปัญหาที่ทราบมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือการลงพื้นที่จริง ชี้แจงต่อที่ประชุมอย่างตรงไปตรงมา						☐ 17
10.	ท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งต่อข้อมูลของท่านอย่างเป็นกลาง และรับแรงกดดันต่าง ๆ ได้						☐ 18
11.	ในระหว่างการประชุมท่านสามารถบริหารจัดการเรื่อง ผู้คน เวลา สถานที่ หรือเหตุสุดวิสัยได้อย่างเหมาะสม						☐ 19
12.	เมื่อได้ข้อสรุปในที่ประชุมท่านสามารถใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่ออธิบายเพิ่มเติมถึงแนวโน้ม ข้อดี ข้อเสีย ของโครงการ หรือแผนที่จะลงมือปฏิบัติต่อไปได้						☐ 20

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
13.	**3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน** เมื่อโครงการ หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบงบประมาณมาแล้ว ท่านมีส่วนร่วมที่จะบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง						☐ 21
14.	ท่าน และคณะของท่าน สามารถเลือกตัวแทนที่มีความซื่อสัตย์ อดทน และมีความเป็นกลาง เพื่อเป็นผู้นำในโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน						☐ 22
15.	ท่าน และคณะของท่าน มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน สอดส่องดูแลตัวแทน หรือผู้รับจ้างทำโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา						☐ 23
16.	ท่านสงเคราะห์ชุมชนด้วยการเสียสละทรัพย์สินตัวหรือสิ่งอื่นใดที่ท่านจะพึงมีโดยไม่เดือดร้อนตนเองเพื่อรักษาความสามัคคีของหมู่คณะไว้ได้						☐ 24
17.	ท่านได้ให้ความรู้ในการทำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ หรือประสานงานติดต่อวิทยากรให้มาช่วยชุมชนของท่าน						☐ 25
18.	ท่านสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน หรือบุคคลที่มาสามารถช่วยเหลือเรื่องวัสดุ อุปกรณ์ที่ขาดแคลนได้						☐ 26

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
19.	**4) ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์** ท่านรู้สึกภาคภูมิใจ เพราะความรู้ความสามารถของท่านสามารถแก้ปัญหา และสร้างความสามัคคีแก่ชุมชนได้						☐ 27
20.	ท่านและสมาชิกในชุมชนของท่าน ได้รับองค์ความรู้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรม หรือโครงการที่ปฏิบัติร่วมกันมา						☐ 28
21.	ท่าน และสมาชิกชุมชนของท่านมีความสามัคคี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ						☐ 29
22.	ท้องถิ่น หรือชุมชนของพวกท่านเป็นที่รู้จักมากขึ้นจากผลการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ อดทน สามัคคี และเกื้อกูลกัน						☐ 30
23.	ท่านอาจได้รับการเลือกตั้งในสมัยต่อไป เพราะความพยายาม และความเอื้อเฟื้อของท่าน						☐ 31
24.	ท่านได้พบสังคมที่กว้างขึ้นจากการดำเนินงานลดอคติ สร้างมิตรภาพ และมีทัศนคติที่ดีต่อสมาชิกชุมชนทุกคน						☐ 32

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
25.	**5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล** ท่านชี้แจงต่อคณะกรรมการชุมชนในเรื่องของผลการดำเนินงานอย่างซื่อสัตย์ในทุก ๆ เรื่อง						☐ 33
26.	ท่านชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมถึงความเป็นไปได้หรือความล้มเหลวของโครงการ รวมถึงเรื่องอื่น ๆ ด้วยความสุจริต และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ						☐ 34
27.	ท่านมีความพยายามที่จะพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมต่อไปโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ และความสามัคคีของหมู่คณะเป็นที่ตั้ง						☐ 35
28.	ท่านใช้ความโอบอ้อมอารี และมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการปรึกษากับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการที่จะพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมต่อไปในอนาคต						☐ 36
29.	ท่านใช้เหตุผล และเพียรพยายามในการทบทวนผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบันของท่านอยู่เสมอ						☐ 37
30.	ท่านหมั่นศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของพื้นที่อื่นอยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับใช้ในปัจจุบัน หรืออนาคต ด้วยความรักในหน้าที่ และปรารถนาดีต่อชุมชนของตนอยู่เป็นนิตย์						☐ 38

ตอนที่ 3 แนวทางแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

1) ด้านการมีส่วนร่วมในการคิดค้น หาสาเหตุของปัญหา

ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา.....
.....
.....
.....
.....
.....

2) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา.....
.....
.....
.....
.....
.....

3) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา.....
.....
.....
.....
.....

4) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา.....
.....
.....
.....
.....
.....

5) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ข้อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหา.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง

“การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร”

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4 ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ข้อที่ 1 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา ตามหลักพละ 4 อย่างไร

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 2 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการตัดสินใจ ตามหลักพละ 4 อย่างไร

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 3 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการดำเนินงานตามหลักพละ 4 อย่างไร

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 4 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการรับผลประโยชน์ตามหลักพละ 4 อย่างไร

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่ 5 ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในด้านการประเมินผลตามหลักพละ 4 อย่างไร

ปัญหา

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1. นายอนุลักษณ์ เม่าแพ้ว
สมาชิกสภาเทศบาลนครอ้อมน้อย เขต 2

2. นายถวิล ยวนแมร์
ประธานคณะกรรมการชุมชน

3. นายปภัฒน์ ดำเนินวุธ
รองประธานคณะกรรมการชุมชน

4. นายสมควร จงรักภิญโญกุล
คณะกรรมการชุมชน ฝ่ายป้องกันความสงบเรียบร้อย

5. นายพยูร รามัญอุดม
คณะกรรมการชุมชน ฝ่ายดูแลผู้สูงอายุ

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามและเก็บข้อมูล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๔๕๕

๓ เมษายน ๒๕๖๖

สำนักงานเทศบาลตำบลสวนหลวง
เลขรับที่ 1326
ลงวันที่ 12 เม.ย. 2566
เวลา 14.15

เรื่อง ขอความอนุญาตแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล

เจริญพร นายสมประสงค์ เรืองศรี นายกเทศมนตรีตำบลสวนหลวง

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen district, Samut Sakorn Province." มีความประสงค์เข้าพื้นที่ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขออำนวยพร

(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗
โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐
ผู้ประสานงาน นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง
โทร. ๐๖-๒๕๑๔-๘๐๙๘

12 เม.ย. 2566

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๔๕๕

สารบรรณกลาง เทศบาลเมืองกระทุ่มแบน
เลขที่รับ 1535
วันที่ ๑๒ พ.ย. ๒๕๖๖
เวลา 14.43

๓ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุญาตแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล
เจริญพร นายนิวัฒน์ ขวัญบุญ นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มแบน

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen district, Samut Sakorn Province." มีความประสงค์เข้าพื้นที่ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขออำนวยพร

(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ได้รับเรื่องแล้ว
ลงชื่อ ... ผู้รับ
วันที่ ๑๒ พ.ย. ๒๕๖๖ เวลา ๑๔.๐๐ น.

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗
โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐
ผู้ประสานงาน นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง
โทร. ๐๖-๒๕๑๔-๘๐๙๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๔๕๕

๓ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุญาตแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูล
เจริญพร นายบุญชู นิลถนอม นายกเทศมนตรีนครอ้อมน้อย

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen district, Samut Sakorn Province." มีความประสงค์เข้าพื้นที่ในการแจกแบบสอบถามเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุญาตแจกแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขออำนวยพร

(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗
โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐
ผู้ประสานงาน นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง
โทร. ๐๖-๒๕๑๔-๘๐๙๘

ได้รับหนังสือเรียบร้อยแล้ว
(ว่าที่ร้อยตรีหญิง ณีรัตน์ ตะโกเผือก)
เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
12 มิ.ย. 2566

ภาคผนวก ฉ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ
แจกแบบสอบถาม Tryout

ที่ สค ๕๒๖๐๙/๖๗๕

สำนักงานเทศบาลตำบลหลักห้า
เลขที่ ๑๕๕ หมู่ที่ ๙ ตำบลโรงเข้
อำเภอบ้านแพ้ว สค ๗๔๑๒๐

๒๔ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขออนุญาตเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out)

เรียน คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

อ้างถึง หนังสือมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ที่ อว ๗๙๐๘/๐๓๑๕ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๖

ตามหนังสือที่อ้างถึง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยขออนุญาตให้ นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาของหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เข้าพื้นที่ของเทศบาลตำบลหลักห้าในการทดลองเครื่องมือ (Try out) เพื่อเก็บข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala ๔ in Krathum Baen district, Samut Sakhon province" ตั้งแต่วันที่ ๒๖ มีนาคม – ๑ เมษายน ๒๕๖๖ นั้น

เทศบาลตำบลหลักห้าได้พิจารณาแล้ว อนุญาตให้นักศึกษารายดังกล่าวเข้าพื้นที่ในการทดลองเครื่องมือ (Try out) ดังกล่าว เพื่อเก็บข้อมูลในการจัดทำวิทยานิพนธ์ได้ตามความประสงค์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางขวัญดาว สุมนัส)
นายกเทศมนตรีตำบลหลักห้า

กองการเจ้าหน้าที่
โทร. ๐ ๓๔๔ ๐๓๕๙๙ ต่อ ๒๐๖
โทรสาร ๐ ๓๔๔๐ ๓๕๖๒

ภาคผนวก ช
หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๔๕๖

๓ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์

เจริญพร นายอนุลักษณ์ เม่าแพ้ว สมาชิกสภาเทศบาลนครอ้อมน้อย เขต ๒

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen district, Samut Sakorn Province." มีความประสงค์ในการขอสัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขออำนวยพร

(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗
โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐
ผู้ประสานงาน นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง
โทร. ๐๖-๒๕๑๔-๘๐๙๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๔๕๖

๓ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์
เจริญพร นายปภัฒน์ ดำเนินวุธ รองประธานคณะกรรมการชุมชน

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen district, Samut Sakorn Province." มีความประสงค์ในการขอสัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขออำนวยพร

(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗
โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐
ผู้ประสานงาน นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง
โทร. ๐๖-๒๕๑๔-๘๐๙๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๔๕๖

๓ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์
เจริญพร นายถวิล ยวนแมร์ ประธานคณะกรรมการชุมชนบ้านแถวสอง

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen district, Samut Sakorn Province." มีความประสงค์ในการขอสัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขออำนวยพร

(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ถวิล ยวนแมร์

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗
โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐
ผู้ประสานงาน นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง
โทร. ๐๖-๒๕๑๔-๘๐๙๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๔๕๖

๓ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์
เจริญพร นายสมควร จงรักภิญโญกุล คณะกรรมการชุมชน

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen district, Samut Sakorn Province.” มีความประสงค์ในการขอสัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขออำนวยพร

(พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สมควร จงรักภิญโญกุล

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗
โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐
ผู้ประสานงาน นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง
โทร. ๐๖-๒๕๑๔-๘๐๙๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
๒๔๘ ถ.ศาลายา-นครชัยศรี
ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล จ.นครปฐม ๗๓๑๗๐
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๖๐
www.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๐๘/ว๐๔๕๖

๓ เมษายน ๒๕๖๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์
เจริญพร นายพนูร รามัญอุดม คณะกรรมการชุมชน

ด้วย นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง เลขทะเบียนนักศึกษา ๖๔๒๐๑๓๑๐๓๒๐๐๖ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ได้รับอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ ๔ ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร Participation of community committees in local development according to Bala 4 in Kratum Baen district, Samut Sakorn Province." มีความประสงค์ในการขอสัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย คณะสังคมศาสตร์ จึงเจริญพรมาเพื่อขออนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์แก่นักศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลในการเขียนงานวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขออำนวยพร

(พระครูปลัดสุวัฑฒนพรหมจริยคุณ)
รองอธิการบดี
รักษาการแทนคณบดีคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตศึกษา คณะสังคมศาสตร์
โทร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๐๐ ต่อ ๑๑๔๗
โทรสาร. ๐๒-๔๔๔-๖๐๘๐
ผู้ประสานงาน นายธีรภัทร์ ทองเพ็ง
โทร. ๐๖-๒๕๑๔-๘๐๙๘

ภาคผนวก ซ

การวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC (Index of Congruence)

ตารางแสดงผลสรุปค่าความสอดคล้องของแบบสอบถาม (หาค่าเฉลี่ย IOC)
จากการประเมินความสอดคล้องระหว่างชื่อเรื่องการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กับรูปแบบและ
เนื้อหาการวิจัย ของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย
เรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพละ 4
ในเขตอำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร

ลำดับที่	ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวม	
1	ท่านมีความมุ่งมั่นที่จะค้นหาสาเหตุของปัญหาในชุมชนจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	+1	+1	+1	+1	+1	5	
2	ท่านลงสำรวจพื้นที่ชุมชนเพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาด้วยความอดทนต่อความยากลำบาก และแรงกดดันต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	
3	ท่านปราศจากอคติในรับฟังปัญหาต่าง ๆ จากประชาชนโดยตรง และใช้วาจาสุภาพ ถ่อมตน	+1	+1	+1	+1	+1	5	
4	ท่านสามารถกำหนดทิศทางการแก้ปัญหาของชุมชนด้วยความรู้ ความสามารถของตนและคณะได้	+1	0	+1	+1	+1	4	
5	ท่านสามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเป็นกลาง ปราศจากอคติ	+1	0	+1	+1	+1	4	
6	ท่านมีความเพียรที่จะทบทวนข้อมูล โครงการ กิจกรรม สถิติต่าง ๆ ในอดีตเพื่อเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาของชุมชนในปัจจุบัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	
7	ท่านเปิดเผยข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ การประชุมประชาคม ต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่และชุมชนของท่านอย่างสุจริต	+1	+1	+1	0	+1	4	
8	ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม หรือประชุมร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	0	+1	4	

ลำดับที่	ข้อคำถาม	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ						
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	ผลรวม	
9	ท่านใช้ข้อมูล หรือปัญหาที่ทราบมาจากแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือ หรือการลงพื้นที่จริง ชี้แจงต่อที่ประชุมอย่างตรงไปตรงมา	+1	+1	+1	0	+1	4	
10	ท่านเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ซักถาม แสดงความคิดเห็น และโต้แย้งต่อข้อมูลของท่านอย่างเป็นกลาง และรับแรงกดดันต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	0	+1	4	
11	ในระหว่างการประชุมท่านสามารถบริหารจัดการเรื่อง ผู้คน เวลา สถานที่ หรือเหตุสุดวิสัยได้อย่างเหมาะสม	+1	0	+1	+1	+1	4	
12	เมื่อได้ข้อสรุปในที่ประชุมท่านสามารถใช้องค์ความรู้ต่าง ๆ เพื่ออธิบายเพิ่มเติมถึงแนวโน้ม ข้อดี ข้อเสีย ของโครงการ หรือแผนที่จะลงมือปฏิบัติต่อไปได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	
13	เมื่อโครงการ หรือกิจกรรมที่ได้รับมอบงบประมาณมาแล้ว ท่านมีส่วนร่วมที่จะบริหารจัดการงบประมาณได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของชุมชนเป็นที่ตั้ง	+1	0	+1	+1	+1	4	
14	ท่าน และคณะของท่าน สามารถเลือกตัวแทนที่มีความซื่อสัตย์ อดทน และมีความเป็นกลาง เพื่อเป็นผู้นำในโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	

15	ท่าน และคณะของท่าน มีความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติงาน สอดส่องดูแลตัวแทน หรือผู้รับจ้างทำโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา	+1	+1	+1	+1	+1	5	
16	ท่านสงเคราะห์ชุมชนด้วยการเสียสละทรัพย์สินตัว หรือสิ่งอื่นใดที่ท่านจะพึงมีโดยไม่เดือดร้อนตนเอง เพื่อรักษาความสามัคคีของหมู่คณะไว้ได้	+1	0	+1	+1	+1	4	
ลำดับที่	**ข้อคำถาม**	**ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ**						
		คนที่ 1	**คนที่ 2**	**คนที่ 3**	**คนที่ 4**	**คนที่ 5**	**ผลรวม**	
17	ท่านได้ให้ความรู้ในการทำกิจกรรม โครงการต่าง ๆ หรือประสานงานติดต่อวิทยากรให้มาช่วยชุมชนของท่าน	+1	0	+1	+1	+1	4	
18	ท่านสามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่มาสามารถช่วยเหลือเรื่องวัสดุอุปกรณ์ที่ขาดแคลนได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	
19	ท่านรู้สึกภาคภูมิใจ เพราะความรู้ความสามารถของท่านสามารถแก้ปัญหา และสร้างความสามัคคีแก่ชุมชนได้	+1	+1	+1	+1	+1	5	
20	ท่านและสมาชิกในชุมชนของท่าน ได้รับองค์ความรู้เพิ่มขึ้นจากกิจกรรม หรือโครงการที่ปฏิบัติร่วมกันมา	+1	+1	+1	+1	+1	5	
21	ท่าน และสมาชิกชุมชนของท่านมีความสามัคคี และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	
22	ท้องถิ่น หรือชุมชนของพวกท่านเป็นที่รู้จักมากขึ้นจากผลการดำเนินงานด้วยความซื่อสัตย์ อดทน สามัคคี และเกื้อกูลกัน	+1	0	+1	+1	+1	4	
23	ท่านอาจได้รับการเลือกตั้งในสมัยต่อไป เพราะความพยายาม และความเอื้อเฟื้อของท่าน	+1	0	+1	+1	+1	4	

24	ท่านได้พบสังคมที่กว้างขึ้นจากการดำเนินงานลดอคติ สร้างมิตรภาพ และมีทัศนคติที่ดีต่อสมาชิกชุมชนทุกคน	+1	+1	+1	+1	+1	5	
25	ท่านชี้แจงต่อคณะกรรมการชุมชนในเรื่องของผลการดำเนินงานอย่างซื่อสัตย์ในทุก ๆ เรื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	
26	ท่านชี้แจงต่อที่ประชุมประชาคมถึงความเป็นไปได้ หรือความล้มเหลวของโครงการ รวมถึงเรื่องอื่น ๆ ด้วยความสุจริต และพร้อมรับฟังข้อเสนอแนะ	+1	0	+1	+1	+1	4	
ลำดับที่	**ข้อคำถาม**	**ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ**						
		คนที่ 1	**คนที่ 2**	**คนที่ 3**	**คนที่ 4**	**คนที่ 5**	**ผลรวม**	
27	ท่านมีความพยายามที่จะพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมต่อไปโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ และความสามัคคีของหมู่คณะเป็นที่ตั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	5	
28	ท่านใช้ความโอบอ้อมอารี และมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีในการปรึกษากับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ในการที่จะพัฒนาโครงการ หรือกิจกรรมต่อไปในอนาคต	+1	0	+1	+1	+1	4	
29	ท่านใช้เหตุผล และเพียรพยายามในการทบทวนผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบันของท่านอยู่เสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	
30	ท่านหมั่นศึกษาผลการดำเนินงานพัฒนาท้องถิ่นของพื้นที่อื่นอยู่เสมอ เพื่อนำมาปรับใช้ในปัจจุบันหรืออนาคต ด้วยความรักในหน้าที่ และปรารถนาดีต่อชุมชนของตนอยู่เป็นนิตย์	+1	+1	+1	+1	+1	5	
ผลรวมค่าเฉลี่ย								

มหามกุฏราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ฌ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach)

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	128.4667	52.120	.330	.869
A2	128.6333	52.585	.296	.870
A3	128.5667	53.013	.228	.871
A4	128.4667	55.361	-.061	.879
A5	128.4333	52.185	.371	.868
A6	128.3667	49.964	.695	.860
B1	128.5333	53.223	.198	.872
B2	128.5333	52.671	.311	.869
B3	128.3000	51.528	.483	.865
B4	128.2667	51.857	.382	.868
B5	128.5000	52.259	.315	.869
B6	128.6000	53.559	.197	.872
C1	128.4667	50.671	.513	.864
C2	128.4333	51.289	.433	.866
C3	128.5333	53.154	.207	.872
C4	128.5667	50.875	.502	.865
C5	128.5667	51.564	.413	.867
C6	128.5333	50.947	.558	.864
D1	128.4333	51.771	.373	.868
D2	128.4667	51.430	.416	.867
D3	128.5000	51.638	.393	.867
D4	128.3667	50.930	.554	.864
D5	128.6333	50.930	.604	.863
D6	128.6000	51.766	.395	.867
E1	128.5333	52.878	.241	.871
E2	128.4333	52.668	.304	.869

E3	128.5667	51.151	.466	.865
E4	128.6667	50.230	.632	.862
E5	128.5667	50.737	.600	.863
E6	128.5333	48.464	.814	.856

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

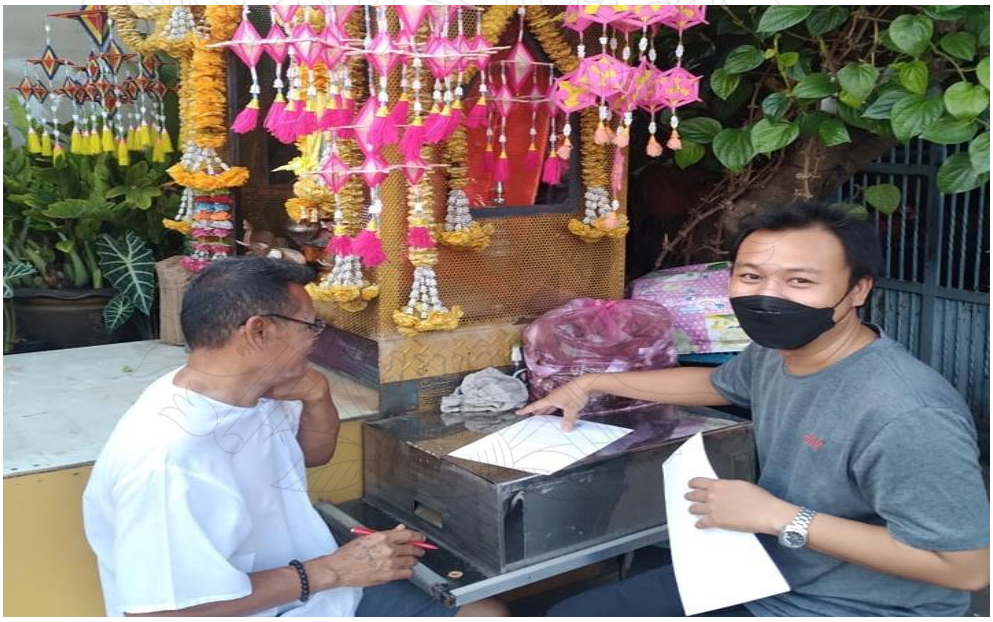
Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.871	30

ภาคผนวก ญ
ภาพประกอบการสัมภาษณ์

ภาพที่ 1 สัมภาษณ์
นายอนุลักษณ์ เม่าแพ้ว
สมาชิกสภาเทศบาลนครอ้อมน้อย เขต 2 (17 เม.ย. 2566)

ภาพที่ 2 สัมภาษณ์
นายถวิล ยวนแมร์
ประธานคณะกรรมการชุมชน (16 เม.ย. 2566)

ภาพที่ 3 สัมภาษณ์
นายปภัฒน์ ดำเนินวุธ
รองประธานคณะกรรมการชุมชน (16 เม.ย. 2566)

ภาพที่ 4 สัมภาษณ์
นายสมควร จงรักภิญโญกุล
คณะกรรมการชุมชน ฝ่ายป้องกันความสงบเรียบร้อย (13 เม.ย. 2566)

ภาพที่ 5 สัมภาษณ์

นายพยูร รามัญอุดม

คณะกรรมการชุมชน ฝ่ายดูแลผู้สูงอายุ (13 เม.ย. 2566)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล : ธีรภัทร์ ทองเพ็ง

วัน/เดือน/ปีเกิด : วันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2532

ที่อยู่ปัจจุบัน : 83/22 หมู่ 8 ต.อ้อมใหญ่ อ.สามพราน จ.นครปฐม 73160

E-mail : ibanazexc@gmail.com

การศึกษา : ปริญญาตรี ร.บ. (รัฐศาสตร์บัณฑิต)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัย

ตำแหน่งงาน : บาริสต้า

สถานที่ทำงาน : เสลา คาเฟ่